

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΕ ΤΙΤΛΟ

«Εκλογή ευρωβουλευτών, διευκόλυνση εκλογέων μέσω επιστολικής ψήφου, εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών»

Στοιχεία επικοινωνίας:

1. Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών, Ιωάννης Κωνσταντής, συνεργάτης στο Ιδιαίτερο Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών, Ε: yannisk_ypes@outlook.com, Τ: 213 131 3572
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, Κάλλια Οικονόμου kalloiko@gmail.com, Τ: 213 136 4035

Επιλέξατε από τον παρακάτω κατάλογο τον τομέα ή τους τομείς νομοθέτησης στους οποίους αφορούν οι βασικές διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης:

ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ	(X)
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ¹	
ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ²	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ / ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ / ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ³	
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ⁴	
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ – ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ⁵	X
ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ⁶	

¹ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Υπουργείου Πολιτισμού.

² Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και Υπουργείου Εξωτερικών.

³ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

⁴ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υπουργείου Υγείας.

⁵ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και Υπουργείου Δικαιοσύνης.

⁶ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Ανάπτυξης, Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών, Υπουργείου Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπουργείου Τουρισμού.

Α. Αιτιολογική έκθεση

	Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης
1.	Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση; Μέρος Α΄ Στο Κεφάλαιο Α΄ παρατίθενται ο σκοπός και το αντικείμενο του Μέρους Α΄. Σκοπός του εν λόγω μέρους είναι η ρύθμιση των σχετικών με την εκλογική νομοθεσία και συγκεκριμένα: α) ο εκσυγχρονισμός του τρόπου εκλογής των ευρωβουλευτών, μεταξύ άλλων και μέσω της εισαγωγής της δυνατότητας άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο για την εκλογή των ευρωβουλευτών της χώρας (ρύθμιση που πρόκειται να ισχύσει αντιστοίχως και για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος), β) η περαιτέρω διευκόλυνση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία. Το αντικείμενο του παρόντος Μέρους συνίσταται, κυρίως, στα ανωτέρω περιλαμβάνει, ωστόσο, και άλλες ρυθμίσεις σχετικές με την εκλογική νομοθεσία όπως: i) η τροποποίηση των άρθρων 48 περί απαγόρευσης προεκλογικών δραστηριοτήτων, 58 περί διορισμού εφορευτικών επιτροπών, 63 περί του γραμματέα εφορευτικών επιτροπών και 68 περί διορισμού αντιπροσώπων δικαστικής αρχής του π.δ. 26/1012 (Α΄ 57) για την εκλογή των βουλευτών και ii) η εισαγωγή ρύθμισης για την εκκαθάριση των εκλογικών καταλόγων. Το Κεφάλαιο Β΄ εισάγει παρεμβάσεις στη διαδικασία εκλογής μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Με τις διατάξεις του κεφαλαίου αυτού, εναρμονίζεται η νομοθεσία για την εκλογή ευρωβουλευτών (βλ. ν. 4255/2014, Α΄ 11) με τις αντίστοιχες διατάξεις του π.δ. 26/2012 (Α΄ 57), που εφαρμόστηκαν ήδη στις εθνικές εκλογές του 2023 για την ηλεκτρονική υποβολή υποψηφιοτήτων. Συγκεκριμένα, οι υποψηφιότητες των συνδυασμών (κομμάτων και συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων) υποβάλλονται στην ηλεκτρονική πύλη υποψηφιοτήτων που προβλέπεται από τα άρθρα 33 και 34 του π.δ. 26/2012. Η κατάθεση των υποψηφιοτήτων στην ηλεκτρονική πύλη κατά τις εθνικές εκλογές του 2023, αλλά και κατά τις αυτοδιοικητικές εκλογές του ίδιου έτους, εξυπηρέτησε τα κόμματα και τους υποψηφίους, μείωσε σημαντικά το διοικητικό βάρος των υπηρεσιών, περιόρισε την αλόγιστη κατανάλωση χαρτιού για την προσκόμιση εγγράφων και αξιοποίησε πλήρως τις βάσεις δεδομένων του Ελληνικού Δημοσίου για την ακριβή και άμεση λήψη όλων των απαραίτητων στοιχείων. Σχετικές, επίσης, με το δικαίωμα κατάρτισης συνδυασμών και την έγκυρη συμμετοχή τους είναι ρυθμίσεις, όπως, η υποχρεωτική κατάρτιση πλήρους συνδυασμού για κάθε κόμμα ή συνασπισμό

συνεργαζόμενων κομμάτων που επιθυμεί να συμμετάσχει στις ευρωεκλογές και η καταβολή ενιαίου παραβόλου (ενοποιείται το παράβολο του συνδυασμού και των υποψηφίων σε ένα ενιαίο παράβολο). Το νέο ενιαίο παράβολο επιστρέφεται στον συνδυασμό με πιο ευνοϊκούς όρους σε σχέση με αυτό που ισχύει μέχρι σήμερα, καθώς επιστρέφεται στο ακέραιο στον συνδυασμό ο οποίος έλαβε ποσοστό τουλάχιστον 1,5% επί του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, αντί για 3% που ισχύει σήμερα.

Επίσης, με την αλλαγή του τρόπου κατανομής των εδρών εξασφαλίζεται η αναλογικότητα στην κατανομή τους για όλους τους συνδυασμούς. Στις ευρωεκλογές μεταξύ 1981 και 2019, είχε χρησιμοποιηθεί ένας αλγόριθμος, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει υπό προϋποθέσεις σε ένα λογικό και πολιτικό παράδοξο: ένα κόμμα να λάβει μία έδρα περισσότερη από όσες τα αμέσως ισχυρότερα του σε εκλογική δύναμη. (πρβλ. <https://www.kathimerini.gr/opinion/758699/eyroekloges-i-pagida-toy-eklogikoy-systimatos-perissoteres-edres-me-ligoteres-psifoyis/> και https://www.efsyn.gr/stiles/aporseis/196948_i-katanomi-ton-edron-kai-ta-akraia-senaria). Για τον λόγο αυτό, ο αλγόριθμος κατανομής των εδρών τροποποιείται και επιλέγεται η πλέον αναλογική μέθοδος κατανομής των εδρών, όπως ακριβώς κατανέμονται και οι 15 έδρες επικρατείας στις εθνικές εκλογές. Παράλληλα, όπως ισχύει παγίως από το 1994, απαραίτητη προϋπόθεση για έναν συνδυασμό, προκειμένου να καταλάβει τουλάχιστον μια έδρα, παραμένει η συγκέντρωση ποσοστού, τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%) επί των εγκύρων ψηφοδελτίων.

Σημειώνεται ότι η παρ. 1 του άρθρου 32 του π.δ. 26/2012, περί συνδρομής των προϋποθέσεων κατάρτισης συνδυασμών, εφαρμόζεται και για τα κόμματα και τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η συνταγματικότητα της εν λόγω διάταξης για τις εθνικές βουλευτικές εκλογές κρίθηκε με την υπ. αρ. 8/2023 απόφαση του Α1 Τμήματος του Άρειου Πάγου σύμφωνα με την οποία (σκέψη Α, σελ. 20): «Η παραπάνω νομοθετική διάταξη είναι επίσης καταφανές ότι εισάγει περιορισμό που αποτελεί αναγκαίο μέτρο στη δημοκρατική κοινωνία για τη δημόσια ασφάλεια, την προάσπιση της τάξεως και την πρόληψη εγκλημάτων, καθώς και την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων (άρθρο 11 ΕΣΔΑ), είναι δε ανάλογη με τον νόμιμο στόχο που επιδιώκει, θέτοντας απλώς όρια στη δυνατότητα εκλογιμότητας, χωρίς να περιορίζει την ελευθερία της έκφρασης ή ακόμη και της ίδρυσης κομμάτων και οργανώσεων κατά τα προαναφερόμενα.».

Επιπλέον, επανέρχεται το κώλυμα ανακήρυξης σε όσους υποψηφίους έχουν την ιδιότητα του βουλευτή του Ελληνικού Κοινοβουλίου. Οι εν λόγω υποψήφιοι οφείλουν να παραιτηθούν του αξιώματός τους πριν την ανακήρυξή τους.

Το Κεφάλαιο Γ' επιφέρει μια σημαντική καινοτομία στη διεξαγωγή των εκλογικών διαδικασιών στην Ελλάδα. Ειδικά για τις ευρωεκλογές και για τα εθνικά

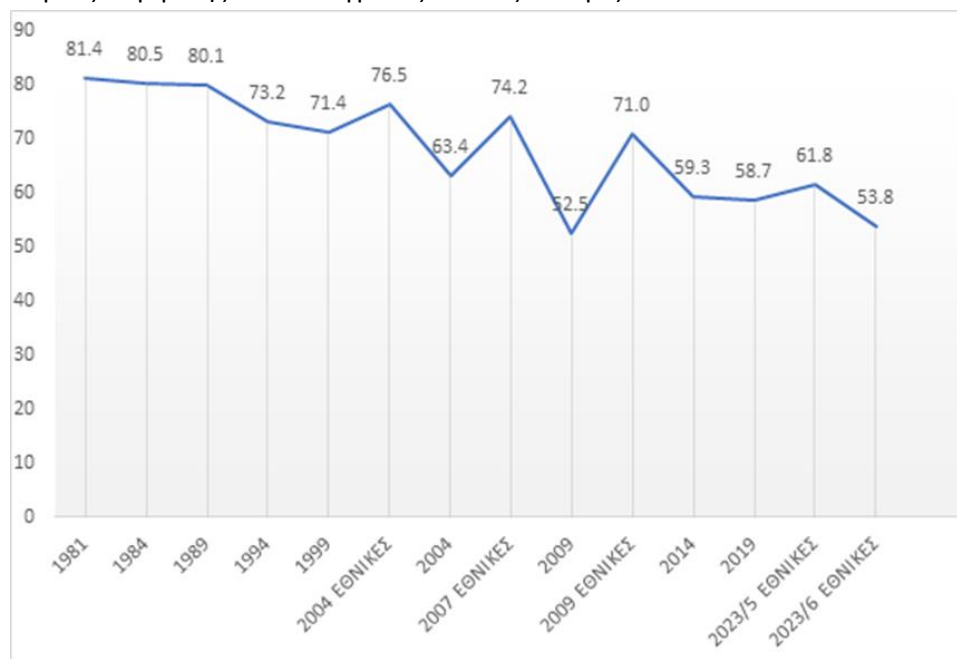
	δημοψηφίσματα καθιερώνεται η δυνατότητα καθολικής άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο. Ως δυνατότητα καθολικής άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο, ορίζεται η δυνατότητα του εκλογέα να ασκήσει χωρίς περιορισμούς το εκλογικό του δικαίωμα με επιστολική ψήφο, είτε εντός είτε εκτός επικρατείας. Ειδικά για τους εκλογείς που βρίσκονται στο εξωτερικό την ημέρα των εκλογών, η επιστολική ψήφος αποτελεί τον μοναδικό τρόπο άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, καθώς ειδικά για τις ευρωεκλογές και τις περιπτώσεις διεξαγωγής εθνικών δημοψηφισμάτων δεν θα δημιουργηθούν εκλογικά τμήματα στο εξωτερικό. Η επιστολική ψήφος είναι ένας τρόπος άσκησης του εκλογικού δικαιώματος που εφαρμόζεται επί μακρόν από αλλοδαπές έννομες τάξεις, και προβλέπεται είτε, κυρίως, για όσους μένουν εκτός της επικράτειας της χώρας τους είτε και για τους διαμένοντες εντός αυτής. Και τούτο, διότι διευκολύνει και εκείνους που μολονότι παραμένουν στα εδαφικά όρια της επικράτειας αδυνατούν ή δυσχεραίνονται να ασκήσουν αυτοπρόσωπα το δικαίωμά τους, όπως οι εργαζόμενοι, οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία, αλλά και όσοι για οποιονδήποτε λόγο ψηφίζουν μακριά από την εκλογική τους περιφέρεια. Συγκεκριμένα: - Στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, από τις πενήντα (50) πολιτείες, στις τριάντα (30) η επιστολική ψήφος είναι διαθέσιμη για όλους, χωρίς να χρειάζεται η επίκληση οποιασδήποτε αιτιολογίας, στις δεκαπέντε (15) απαιτείται ο εκλογέας να αιτιολογήσει γιατί θέλει να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα με επιστολική ψήφο, ενώ πέντε (5) πολιτείες (Όρεγκον, Χαβάη, Κολοράντο, Γιούτα και Ουάσιγκτον) έχουν καθιερώσει αποκλειστικά την επιστολική ψήφο ως τρόπο διεξαγωγής των εκλογικών αναμετρήσεων. - Στην Ευρώπη, η επιστολική ψήφος είναι θεσμοθετημένη σε μεγάλο αριθμό χωρών. Στον παρακάτω πίνακα (πηγή IDEA) παρουσιάζεται η δυνατότητα επιστολικής ψήφου (είτε μόνης της είτε σε συνδυασμό με άλλες επιλογές, όπως π.χ. ψήφος δια αντιπροσώπου, ηλεκτρονική ψήφος) είτε για τους εκλογείς εντός επικρατείας είτε για τους εκλογείς εκτός επικρατείας:
--	--

Επιστολική ψήφος σε χώρες της Ευρώπης		
Χώρα	Εντός Επικρατείας	Εκτός Επικρατείας
Αυστρία	Ναι, σε όσους δεν μπορούν να ψηφίσουν με φυσική παρουσία	Ναι
Βέλγιο		Ναι
Γερμανία	Ναι, χωρίς περιορισμούς	Ναι
Δανία		Ναι
Ελβετία	Ναι	Ναι
Εσθονία		Ναι
Ηνωμένο Βασίλειο	Ναι	Ναι
Ιρλανδία	Ναι, μόνο για ενόπλους ή για λόγους υγείας	Ναι
Ισλανδία	Ναι, χωρίς περιορισμούς	Όχι
Ισπανία	Ναι, σε όσους είναι μακριά από τον τόπο ψηφοφορίας	Ναι
Ιταλία		Ναι
Λιθουανία	Ναι, σε ένοπλους και για λόγους υγείας	Ναι
Λιχτενστάιν	Ναι	Ναι
Λουξεμβούργο	Ναι	Ναι
Νορβηγία		Ναι
Ολλανδία	Ναι, μόνο για άνω των 70 ετών	Ναι
Πολωνία	Ναι	Ναι
Πορτογαλία		Ναι
Σλοβακία		Ναι
Σλοβενία	Ναι, για λόγους υγείας ή για όσους δεν μπορούν να μεταβούν στο εκλογικό κέντρο	Ναι
Σουηδία		Ναι
Φιλανδία		Ναι
Πηγές: https://www.idea.int/news/special-voting-arrangements-svas-europe-country-postal-early-mobile-and-proxy-arrangements Και https://www.idea.int/data-tools/data/question?question_id=9377&database_theme=326		

Το κεντρικό ζητούμενο στις εκλογικές αναμετρήσεις είναι η παροχή στον εκλογέα αξιόπιστων και ασφαλών εναλλακτικών τρόπων άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, χωρίς να τίθενται σε αμφισβήτηση η μυστικότητα της διαδικασίας, η ταυτόχρονη διεξαγωγή της και οι λοιπές εγγυήσεις που διέπουν την ψήφο. Η σημαντική αύξηση της αποχής τα τελευταία χρόνια σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο έχει οδηγήσει σε έντονο προβληματισμό τα ανώτατα ευρωπαϊκά όργανα. Το 2018, στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/994 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2018, για την τροποποίηση της πράξης περί εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία, που προσαρτάται στην απόφαση 76/787/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ της 20ής Σεπτεμβρίου 1976 του Συμβουλίου (L 178) στο άρθρο 4α γίνεται ρητή αναφορά στη δυνατότητα πρόβλεψης διεξαγωγής της ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο, θέτοντας και τις αναγκαίες δικλίδες ασφαλείας: *«Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν τη δυνατότητα για ψηφοφορία εκ των προτέρων, δι' αλληλογραφίας, αλλά και με ηλεκτρονικά και διαδικτυακά μέσα, στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, θεσπίζουν μέτρα επαρκή ώστε να διασφαλίζονται ιδίως η αξιοπιστία του αποτελέσματος, ο μυστικός χαρακτήρας της ψηφοφορίας και η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο της Ένωσης.»*.

Επίσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με ψήφισμά του (βλ. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-05-03_EL.html), την 3η Μαΐου 2022, προτείνει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την καθιέρωση της επιστολικής ψηφοφορίας, σημειώνοντας στο σημείο 33: *«πιστεύει ότι η καθιέρωση της επιστολικής ψηφοφορίας είναι απαραίτητη για τους ψηφοφόρους που δεν είναι σε θέση να μεταβούν στα εκλογικά τμήματα την ημέρα των εκλογών, και ότι αυτό θα μπορούσε να καταστήσει τη διεξαγωγή των ευρωπαϊκών εκλογών πιο αποτελεσματική και ελκυστική για τους ψηφοφόρους σε ειδικές ή εξαιρετικές περιστάσεις· καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης συμπληρωματικών ενισχυτικών εργαλείων, όπως η εκ των προτέρων ψηφοφορία με φυσική παρουσία και η ψηφοφορία μέσω πληρεξουσίου, καθώς και η ηλεκτρονική και επιγραμμική ψηφοφορία, σύμφωνα με τις δικές τους εθνικές παραδόσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης στους εν λόγω τομείς και με κατάλληλες διασφαλίσεις για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας, της ακεραιότητας, του απορρήτου της ψηφοφορίας, της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία, της διαφάνειας στον σχεδιασμό και την εγκατάσταση ηλεκτρονικών και διαδικτυακών συστημάτων, της δυνατότητας χειροκίνητης ή ηλεκτρονικής καταμέτρησης χωρίς να διακυβεύεται το απόρρητο της ψηφοφορίας, και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης.»*.

Στο κατωτέρω γράφημα απεικονίζεται το ποσοστό συμμετοχής στις ευρωεκλογές που έχουν διεξαχθεί από το 1981 έως το 2019 στην Ελλάδα, παραθέτοντας για λόγους σύγκρισης και επιλεγμένες εθνικές εκλογές.

Ποσοστό συμμετοχής επί των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους μεταξύ 1981 και 2019 (με ενδεικτική παράθεση των ποσοστών συμμετοχής στις εθνικές εκλογές του 2007, 2009 και 2023).

Η εισαγωγή της επιστολικής ψήφου, πράγματι, μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό κίνητρο για αύξηση της συμμετοχής, ιδίως όσον αφορά ειδικές κατηγορίες ψηφοφόρων. Στην παράθεση που ακολουθεί έχουν ληφθεί υπόψη και η ιδιαιτερότητα της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού και η ημερομηνία διεξαγωγής των ευρωεκλογών. Ειδικότερα:

- Οι εκλογείς που βρίσκονται εκτός Επικρατείας μπορούν να ασκήσουν με εύκολο και απλό τρόπο το εκλογικό τους δικαίωμα, δίχως να χρειαστεί να μεταβούν σε εκλογικό τμήμα, το οποίο μπορεί να απέχει εκατοντάδες χιλιόμετρα από τον τόπο κατοικίας. Η πρόσφατη εμπειρία του 2023, κατέδειξε ότι σε πολλές περιπτώσεις η σύσταση εκλογικών τμημάτων – τα οποία για λόγους διασφάλισης της μυστικότητας της ψήφου περιείχαν ελάχιστο αριθμό εγγεγραμμένων – δεν εξυπηρέτησε πολλούς εκλογείς. Αντιθέτως, η επιστολική ψήφος τους δίνει το δικαίωμα να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα από τον τόπο κατοικίας, δίχως να χρειάζεται να μετακινηθούν.
- Ηλικιωμένοι και άτομα με αναπηρία, οι οποίοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες κινητικότητας, μπορούν πλέον με επιστολική ψήφο να ψηφίσουν από την οικία τους.

	• Εργαζόμενοι οι οποίοι βρίσκονται μακριά από τον τόπο κατοικίας και εργάζονται είτε ως εποχικοί εργαζόμενοι είτε την ημέρα των εκλογών δεν μπορούν να λείψουν από την εργασία τους. • Φοιτητές και σπουδαστές, οι οποίοι σπουδάζουν μακριά από τον τόπο κατοικίας τους. • Οικογένειες με παιδιά που δίνουν εξετάσεις για εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση και δεν έχουν τη δυνατότητα μετάβασης στο εκλογικό κέντρο. • Μαθητές της δευτέρας και τρίτης λυκείου που εν μέσω εξεταστικής περιόδου δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβούν στο εκλογικό τους κέντρο. Για τον σχεδιασμό της μεθοδολογίας της επιστολικής ψήφου, μελετήθηκαν εκτενώς περιπτώσεις εφαρμογής της ανά την Ευρώπη, αλλά και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, όπως επίσης και στην Αυστραλία. Σημαντικό βάρος όμως δόθηκε στην πλήρη και αυστηρή ικανοποίηση των οδηγιών του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη, ειδικότερα στην έκθεση «Alternative Voting Methods and Arrangements» (https://www.osce.org/files/f/documents/2/a/466794.pdf) καθώς και στις «Οδηγίες για την αναθεώρηση της νομοθεσίας για τις εκλογές» του ίδιου οργανισμού (https://www.osce.org/files/f/documents/f/8/104573.pdf) Ειδικότερα στο δεύτερο κείμενο, στην παρ. 13.5 «Επιστολική Ψήφος» τίθενται οκτώ προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της επιστολικής ψήφου, για την ικανοποίηση των οποίων λαμβάνεται ειδική μέριμνα στο παρόν σχέδιο νόμου (ανεπίσημη μετάφραση): 1. Διαφανείς και αντικειμενικές προβλέψεις για τα κριτήρια αίτησης ψηφοφόρου για να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα με επιστολική ψήφο. Ο νόμος πρέπει να δηλώνει ξεκάθαρα αν η επιστολική ψήφος είναι διαθέσιμη σε όλους τους ψηφοφόρους ή μόνο σε ψηφοφόρους που δεν μπορούν να μεταβούν σε εκλογικό τμήμα την ημέρα των εκλογών. Ο νόμος πρέπει, επίσης, να δηλώνει ξεκάθαρα αν είναι δυνατή η ψηφοφορία εκτός της χώρας, μια διαδικασία που θα εμπλέξει εκτός από τις εγχώριες και αλλοδαπές ταχυδρομικές εταιρείες. <u>Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου:</u> Στο άρθρο 8 του σχεδίου νόμου, θεσπίζεται η δημιουργία ηλεκτρονικής εφαρμογής για την υποβολή των αιτήσεων των εκλογέων για τη δυνατότητα άσκησης του εκλογικού τους δικαιώματος με επιστολική ψήφο. Δεν τίθεται κανένας περιορισμός πλην της εγγραφής του εκλογέα στους εκλογικούς καταλόγους. Επίσης δεν τίθεται κανένας γεωγραφικός περιορισμός ή η επίκληση οποιουδήποτε λόγου επιλογής της επιστολικής ψήφου. 2. Η αίτηση για τη δυνατότητα επιστολικής ψήφου πρέπει να συμπληρώνεται και να υπογράφεται από τον ψηφοφόρο. Η προθεσμία για την αίτηση για επιστολική
--	--

	ψηφο πρέπει να είναι τέτοια ώστε να δίνει τον απαραίτητο χρόνο στη διοίκηση για να ελέγξει και να επιβεβαιώσει την υποβολή της αίτησης και άλλα προσωπικά γνωρίσματα, τα οποία μπορούν να ζητηθούν από τη νομοθεσία για τη διασφάλιση της ταυτότητας του εκλογέα που υποβάλλει αίτηση. <u>Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου:</u> Οι αιτήσεις μπορούν να υποβληθούν στην ηλεκτρονική εφαρμογή έως σαράντα (40) ημέρες πριν τη διενέργεια των εκλογών. Ο εκλογέας εισέρχεται στην εφαρμογή με τους προσωπικούς του κωδικούς-διαπιστευτήρια της Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ. (taxisnet) και η αίτηση επιβεβαιώνεται με χρήση κωδικού μιας χρήσης σε κινητό τηλέφωνο και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (One Time Password), η οποία αναβαθμίζει το επίπεδο ασφαλείας. 3. Πρέπει να απαγορεύεται στα πολιτικά κόμματα και στους υποψηφίους η διαχείριση των επιστολικών φακέλων ή η διαχείριση των φακέλων επιστροφής. Μόνο οι ψηφοφόροι, η εκλογική επιτροπή και οι υπάλληλοι των εταιρειών ταχυδρομικών υπηρεσιών πρέπει να επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση στους φακέλους. <u>Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου:</u> Δεν εμπλέκονται στη διαδικασία τα πολιτικά κόμματα ή οι υποψήφιοι, είτε στην αποστολή είτε στην παραλαβή των φακέλων. Προβλέπονται, δε, στις παρ. 8 έως 12 του άρθρου 12 αυστηρές ποινές σε όποιον διακινεί τον φάκελο ψηφοφορίας ή τον ανοίγει χωρίς αυτό να προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου. 4. Η αίτηση για επιστολική ψήφο πρέπει να περιλαμβάνει την επιβεβαίωση από τον εκλογέα ότι το ψηφοδέλτιο συμπληρώθηκε μυστικά και μόνο από τον ίδιο. <u>Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου:</u> Στην παρ. 1 του άρθρου 13 του σχεδίου νόμου γίνεται ειδική μνεία για το ότι ο εκλογέας συμπληρώνει ο ίδιος την υπεύθυνη δήλωση, ενώ βεβαιώνει ότι συμπλήρωσε μόνος του το ψηφοδέλτιο και ότι εκφράζει την προσωπική του βούληση και μόνο. 5. Πρέπει να υπάρχουν λογικές ημερομηνίες για την επιστροφή των επιστολικών ψήφων, ώστε να διευκολυνθεί η διαχείριση των φακέλων από τις αρμόδιες αρχές. <u>Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου:</u> Οι φάκελοι πρέπει να έχουν φτάσει στα χέρια της Επιτροπής Συλλογής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου έως τις 17:00 (δηλαδή το απόγευμα της παραμονής της ημέρας των εκλογών, βλ. παρ. 1 άρθρου 14 σε συνδυασμό με το άρθρο 50 του π.δ. 26/2012). Η έγκαιρη αποστολή όλου του σχετικού υλικού από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τους εκλογείς (είκοσι ημέρες πριν την ημερομηνία διεξαγωγής) διασφαλίζει ότι οι φάκελοι θα φτάσουν στα χέρια των ψηφοφόρων εγκαίρως και θα έχουν ικανό χρόνο για την έκφραση της προτίμησής τους. Με βάση την ανωτέρω καταληκτική ημερομηνία και σε συνάρτηση
--	---

	με την περιοχή όπου βρίσκεται ο εκλογέας μπορεί να υπολογίσει την ημερομηνία αποστολής του φακέλου ώστε να φτάσει εγκαίρως στον προορισμό του. 6. Ο νόμος πρέπει ξεκάθαρα να δηλώνει την προθεσμία, συμπεριλαμβανομένης της ημέρας και ώρας, για την παραλαβή από τις αρχές του φακέλου ψηφοφορίας, έτσι ώστε να καταμετρηθούν από τις αρχές. Ο νόμος πρέπει επίσης να είναι σαφής σχετικά με την εγκυρότητα του ψηφοδελτίου, στην περίπτωση που δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα απαραίτητα έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της επιβεβαίωσης ταυτότητας. <u>Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου:</u> Ο νόμος σαφώς αναγράφει την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των αιτήσεων από την Επιτροπή Συλλογής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου. Σχετικά με την εγκυρότητα του ψηφοδελτίου αναγράφονται εξαντλητικά όλες οι περιπτώσεις (π.χ. δεν έχει συμπληρωμένη αίτηση ή φωτοτυπία της ταυτότητας / διαβατηρίου – παρ. 3 άρθρου 22 προτεινόμενης ρύθμισης, άρθρο 24 προτεινόμενης ρύθμισης). 7. Ο νόμος πρέπει ξεκάθαρα να δηλώνει τον τόπο, τον χρόνο και τον τρόπο καταμέτρησης των επιστολικών ψήφων. <u>Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου:</u> Στα άρθρα 23 έως και 25 περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες καταμέτρησης των ψήφων, ο τόπος καταμέτρησης, ο χρόνος έναρξης διαλογής των ψήφων, η διαδικασία εξαγωγής αποτελέσματος κ.λπ. 8. Παρατηρητές να μπορούν να παρακολουθούν τη διαδικασία επιβεβαίωσης και καταμέτρησης των ψήφων. <u>Πρόβλεψη στο σχέδιο νόμου:</u> Στο άρθρο 17 ορίζεται ξεκάθαρα ότι τα κόμματα μπορούν να ορίσουν εκπροσώπους και στην Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου αλλά και στις Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου. Επιπλέον των ανωτέρω, έχει ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα για τη διασφάλιση της όλης διαδικασίας και ιδίως της γνησιότητας της έκφρασης της λαϊκής βούλησης και της μυστικότητας της ψήφου: 1. Οι αιτήσεις των εκλογέων γίνονται σε ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή με τα διαπιστευτήρια που έχει ο εκλογέας, ενώ χρησιμοποιείται κωδικός μιας χρήσης με χρήση κινητού τηλεφώνου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (άρθρο 8). 2. Δίνεται η δυνατότητα υποβολής της αίτησης και στα προξενία και στα κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών, με χρήση και της υπηρεσίας «my ker live». (παρ. 3 άρθρου 8) 3. Δεν μπορεί να ψηφίσει με φυσική παρουσία ο εκλογέας ο οποίος έχει δηλώσει ότι επιθυμεί να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα με επιστολική ψήφο, παρά μόνο υπό πολύ συγκεκριμένες προϋποθέσεις στην περίπτωση
--	---

	που δεν απέστειλε τον φάκελο επιστροφής ή ο φάκελος δεν παρελήφθη εμπροθέσμως, ώστε να αποτραπεί η πιθανότητα διπλοψηφίας (παρ. 6 άρθρου 21). 4. Οι Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου και οι Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου προεδρεύονται από δικαστικό και τα μέλη τους είναι νομικοί. Αντιστοίχως, στις Εφορευτικές Επιτροπές Διαλογής Επιστολικής Ψήφου δεν μπορούν να διοριστούν εκλογείς ως μέλη των εφορευτικών επιτροπών (άρθρα 15 και 16). 5. Οι ειδικές κάλπες φύλαξης φακέλων επιστροφής επιστολικών ψήφων σφραγίζονται καθημερινά με ειδική διαδικασία και υπάρχει συνεχής καταγραφή σε κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης των χώρων όπου βρίσκονται. Το δε υλικό διατηρείται στο Πρωτοδικείο Αθηνών επί τριετία. Η Ελληνική Αστυνομία αναλαμβάνει τη φύλαξη του χώρου (παρ. 4 και 5 άρθρο 10). 6. Ορίζεται Γενικός Έφορος, Αντιπρόεδρος ή μέλος του Αρείου Πάγου, ο οποίος επιβλέπει την όλη διαδικασία (άρθρο 18). 7. Ο εκλογέας παρακολουθεί με σύστημα ιχνηλάτησης (tracking) την πορεία του φακέλου του, μόλις αυτός αποσταλεί από το Υπουργείο Εσωτερικών. (παρ. 4 άρθρου 11). 8. Οι εταιρίες ταχυδρομικών και ταχυμεταφορικών υπηρεσιών λειτουργούν και την παραμονή της ημέρας διεξαγωγής των εκλογών, ώστε να φτάσουν εγκαίρως οι επιστολικές ψήφοι (παρ. 2 άρθρου 14). 9. Λαμβάνεται ειδική μέριμνα για περιπτώσεις αντικατάστασης της αίτησης του εκλογέα και του ψηφοδέλτιου δίχως να τίθεται σε κίνδυνο η μυστικότητα της ψήφου (άρθρο 12). 10. Οι φάκελοι ψηφοφορίας, όπου βρίσκεται το ψηφοδέλτιο είναι πλήρως ανώνυμοι και δεν μπορούν να ταυτοποιηθούν με τον εκλογέα (άρθρο 12). Στο Κεφάλαιο Δ' του σχεδίου νόμου εισάγεται μια καινοτόμα διαδικασία εκκαθάρισης των εκλογικών καταλόγων, κάνοντας χρήση των διαθέσιμων μητρώων του Ελληνικού Δημοσίου. Έχει παρατηρηθεί ότι ο αριθμός των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους είναι κατά πολύ μεγαλύτερος του αριθμού των Ελλήνων πολιτών που μένουν στην Επικράτεια και έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν. Λαμβάνοντας υπόψη και την εκτεταμένη διασπορά, η διαφορά των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους δικαιολογείται εν μέρει. Ωστόσο, μελετώντας τα στατιστικά στοιχεία του εκλογικού σώματος τα οποία είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του υπουργείου Εσωτερικών (https://www.ypes.gr/wp-content/uploads/2023/10/statistika-aytod-ekl-OKT-2023.pdf) διαπιστώνεται ότι στις μεγάλες ηλικιακές κατηγορίες, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων είναι υπερδιπλάσιος των Ελλήνων κατοίκων της χώρας σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (Πίνακας Α03, της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής – Απογραφή 2021). Αυτό
--	---

οδηγεί στην υπόθεση ότι ένας μεγάλος αριθμός εκλογέων, κατά κανόνα κάτοικοι εξωτερικού, έχουν αποβιώσει στην αλλοδαπή και το γεγονός αυτό ουδέποτε δηλώθηκε στις αρμόδιες εγχώριες υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να παραμένουν εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους. Προκειμένου να απεικονίζεται ορθά το ποσοστό της αποχής επί των πραγματικά εγγεγραμμένων ψηφοφόρων, προτείνεται η εισαγωγή μιας διαδικασίας εκκαθάρισης των εκλογικών καταλόγων με συγκεκριμένα απολύτως αντικειμενικά κριτήρια. Οι εκλογείς αυτοί έχουν το δικαίωμα με μια απλή αίτηση στο ΚΕΠ ή στο «mykeplive» ή στο myconsulive να ζητήσουν τη μη διαγραφή τους. Σε κάθε περίπτωση, αν εκλογέας αφαιρεθεί από τους εκλογικούς καταλόγους βάσει της εφαρμογής των κριτηρίων και επιθυμεί να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα, εφαρμόζεται ρητά η διαδικασία για τους παραλειφθέντες εκλογείς. Το Κεφάλαιο Ε΄ του σχεδίου νόμου δίνει έμφαση στη διευκόλυνση άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με φυσική παρουσία των ατόμων με αναπηρία και τη διευκόλυνση πρόσβασης στην προεκλογική πληροφορία. Στόχος είναι η ισότιμη άσκηση του εκλογικού δικαιώματος από όλους τους πολίτες και η δυνατότητα συμμετοχής και ενημέρωσης στον προεκλογικό διάλογο. Στο Κεφάλαιο ΣΤ΄ παρατίθενται οι εξουσιοδοτικές, τελικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις του Μέρους Α΄. Μέρος Β΄ Εισάγονται ρυθμίσεις για: α) τη διευκόλυνση της διαδικασίας μετάταξης υπαλλήλων στον κλάδο ΠΕ Επιτελικών Στελεχών, β) τη συμπλήρωση και την υποβολή εντύπου σφυγμού ομάδας στις περιπτώσεις οργανικών μονάδων στις οποίες υπηρετούν υπάλληλοι που δεν υπάγονται στο σύστημα αξιολόγησης του ν. 4940/2022 (Α΄ 112), εφόσον προΐσταται προϊστάμενος που υπάγεται στο σύστημα αυτό, γ) την ταχύτερη διεξαγωγή του πανελλήνιου γραπτού διαγωνισμού του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) του ν. 4765/2021 (Α΄ 6) και τη ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας του Α.Σ.Ε.Π., δ) τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης μέσω της ρύθμισης του τρόπου αναπλήρωσης του Προέδρου του, ε) τη ρύθμιση των απολαβών των Συμβούλων Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, στ) τη ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στη λειτουργία στα) των αποκεντρωμένων διοικήσεων και συγκεκριμένα στη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης λειτουργίας τους με την αναβάθμιση των Γραμματέων, στβ) των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄

	βαθμού και, συγκεκριμένα, στις δημοτικές επιτροπές αυτών, στγ) της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.ΠΕ.) και συγκεκριμένα την επίτευξη της αποτελεσματικότερης άσκησης των καθηκόντων των προέδρων τους, και στδ) του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς με σκοπό την εξασφάλιση ικανού χρόνου στους χρήστες του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς για την εγγραφή τους σε αυτό.
2.	Γιατί αποτελεί πρόβλημα; Μέρος Α΄ Κεφάλαιο Β΄ Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ επιλύουν προβλήματα που προκαλεί η έγχαρτη διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων για τις ευρωεκλογές, όπως το μεγάλο διοικητικό βάρος για τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, η αλόγιστη κατανάλωση χαρτιού αλλά και χρόνου από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Επίσης, επαναφέρουν την υποχρέωση παραίτησης από το αξίωμα του βουλευτή για όσους επιθυμούν να είναι υποψήφιοι ευρωβουλευτές, η κατάργηση της οποίας δημιούργησε συνθήκες ανισότητας μεταξύ των υποψηφίων και νόθευσης του πολιτικού ανταγωνισμού. Παράλληλα, καθίσταται ευνοϊκότερη η ρύθμιση για την επιστροφή παραβόλου συμμετοχής στις ευρωεκλογές, απαλείφοντας ένα οικονομικό βάρος για πολλούς συμμετέχοντες, αποτρέπεται το φαινόμενο της υστερόβουλης παραίτησης υποψηφίων μετά από την οριστική υποβολή της δήλωσης ενός συνδυασμού που θέτει σε κίνδυνο την υποψηφιότητα ολόκληρου του συνδυασμού, επιλύονται ερμηνευτικά ζητήματα σχετικά με τη σειρά ανακήρυξης συνδυασμών από τον Άρειο Πάγο και, κυρίως, με την αλλαγή του τρόπου κατανομής των εδρών, αποτρέπεται ο κίνδυνος προσκύρωσης περισσότερων εδρών σε συνδυασμό ο οποίος υστερεί σε εκλογική δύναμη από άλλον συνδυασμό, κάτι που θα οδηγούσε σε άδικη κατανομή εδρών. Κεφάλαιο Γ΄ Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ εισάγουν την καινοτομία για τη χώρα μας διαδικασία επιστολικής ψηφοφορίας για τις ευρωεκλογές και τα εθνικά δημοψηφίσματα και επιλύουν το πρόβλημα της μετακίνησης στο εκλογικό τμήμα, σε συγκεκριμένη μέρα και μέρος, που οδηγεί συχνά σε αδυναμία άσκησης του εκλογικού δικαιώματος για πολλαπλές κατηγορίες εκλογέων, όπως: - εκλογείς εκτός Επικράτειας, οι οποίοι, όπως κατέδειξε η εμπειρία των εκλογών του 2023, χρειάστηκε να μεταβούν σε εκλογικά τμήματα που ενδεχομένως απείχαν εκατοντάδες χιλιόμετρα από τον τόπο κατοικίας τους, - ηλικιωμένοι και άτομα με αναπηρία,

- εργαζόμενοι οι οποίοι βρίσκονται μακριά από τον τόπο κατοικίας και εργάζονται είτε ως εποχικοί εργαζόμενοι είτε την ημέρα των εκλογών δεν μπορούν να λείψουν από την εργασία τους,
- φοιτητές και σπουδαστές, οι οποίοι σπουδάζουν μακριά από τον τόπο κατοικίας τους,
- οικογένειες με παιδιά που δίνουν εξετάσεις για εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση και δεν έχουν τη δυνατότητα μετάβασης στο εκλογικό κέντρο,
- μαθητές της δευτέρας και τρίτης λυκείου που εν μέσω εξεταστικής περιόδου δεν έχουν τη δυνατότητα να μεταβούν στο εκλογικό τους κέντρο.

Η εισαγωγή της επιστολικής ψηφοφορίας δύναται, συνεπώς, να αποτελέσει κρίσιμο παράγοντα για τον περιορισμό του φαινομένου της αυξανόμενης αποχής από την εκλογική διαδικασία.

Κεφάλαιο Δ΄

Το Κεφάλαιο Δ΄ επιχειρεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της εκκαθάρισης των εκλογικών καταλόγων καθώς, όπως διαπιστώνεται στις μεγάλες ηλικιακές κατηγορίες, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων είναι υπερδιπλάσιος των Ελλήνων κατοίκων της χώρας σύμφωνα με την τελευταία απογραφή. Αυτό οδηγεί στην υπόθεση ότι ένας μεγάλος αριθμός εκλογέων, κατά κανόνα κάτοικοι εξωτερικού, έχουν αποβιώσει στην αλλοδαπή και το γεγονός αυτό ουδέποτε δηλώθηκε στις αρμόδιες εγχώριες υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να παραμένουν εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους και, συνεπώς, να μην είναι δυνατό να απεικονιστεί ορθά το ποσοστό της αποχής επί των πραγματικά εγγεγραμμένων ψηφοφόρων.

Κεφάλαιο Ε΄

Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄ περιορίζουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία όσον αφορά τη συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία, όπως είναι η εύρεση προσβάσιμων εκλογικών τμημάτων από άτομα με κινητικές δυσκολίες, η παρακολούθηση των προεκλογικών μηνυμάτων από άτομα με προβλήματα ακοής αλλά και η άσκηση των καθηκόντων του δικαστικού αντιπροσώπου από άτομα με αναπηρία. Με τον τρόπο αυτό λαμβάνονται θετικά μέτρα για την ισότιμη συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία και κατ' επέκταση στην πολιτική ζωή της χώρας.

Κεφάλαιο ΣΤ΄

Αντιμετωπίζεται το ζήτημα της εξειδίκευσης των διατάξεων του Μέρους Α΄ από τη δευτερογενή νομοθεσία προκειμένου να εφαρμοστούν πλήρως οι σχετικές προβλέψεις.

	Μέρος Β' Οι διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ' αντιμετωπίζουν τα εξής ζητήματα: α) την πρόβλεψη διενέργειας της διαδικασίας μετάταξης υπαλλήλων στον κλάδο ΠΕ Επιτελικών Στελεχών κατά την πρώτη εφαρμογή του ν. 4622/2019 (Α' 133) ανεξαρτήτως των κύκλων κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α' 224), β) τη συμπλήρωση του ν. 4940/2022 (Α' 112) για την αξιολόγηση των στελεχών της δημόσιας διοίκησης, γ) τη ρύθμιση θεμάτων του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού του ν. 4765/2021 (Α' 6), μεταξύ άλλων, με την καθιέρωση διαζευκτικής πρόβλεψης ως προς το περιεχόμενο της εξέτασης στον διαγωνισμό του Α.Σ.Ε.Π. (δοκιμασία δεξιοτήτων και εργασιακής αποτελεσματικότητας ή εξέταση γνώσεων ή συνδυασμό αυτών) και όχι μόνο σωρευτικά, ώστε το Α.Σ.Ε.Π. να εξασφαλίζει μεγαλύτερη ευελιξία και να μπορεί να ολοκληρώσει ταχύτερα τον διαγωνισμό εντός του προβλεπόμενου στον νόμο χρονικού πλαισίου αφενός και αφετέρου να διευρύνεται η δυνατότητά του να επιλέξει το κατά την κρίση του καλύτερο πεδίο εξέτασης ανά περίπτωση, δ) την εισαγωγή ρύθμισης για την αναπλήρωση του Προέδρου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. με την οποία αντιμετωπίζονται θέματα της απρόσκοπτης λειτουργίας του, με μέριμνα πλέον και για την περίπτωση απουσίας του Προέδρου ή κένωσης της θέσης του, που δεν ρυθμιζόταν μέχρι πρότινος. Στις περιπτώσεις αυτές, προβλέπεται ότι όλες τις αρμοδιότητες του Προέδρου ασκεί ο Αντιπρόεδρος για όσο χρόνο διαρκεί η απουσία ή μέχρι να πληρωθεί η θέση του Προέδρου. Ακόμη, προβλέπεται ότι ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του ή το δικαίωμα υπογραφής όχι μόνο στους προϊσταμένους των εκπαιδευτικών και υπηρεσιακών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., αλλά και στον Αντιπρόεδρο, ε) την καταβολή επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, των οποίων η υπηρεσία στην εν λόγω θέση λογίζεται ως πραγματική υπηρεσία σε θέση Προϊσταμένου επιπέδου τμήματος σύμφωνα με τον ν. 4940/2022 (Α' 112), αλλά παρόλα αυτά δεν δικαιούνται του μηνιαίου επιδόματος θέσης ευθύνης που προβλέπεται στο άρθρο 16 του ν. 4354/2015 (Α' 176), στ) ζητήματα λειτουργίας των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, όπως η απαλλαγή μισθωτών από την καταβολή μισθωμάτων δημοτικών αγροτεμαχίων εφόσον δεν είναι δυνατή η καλλιέργειά τους λόγω φυσικών καταστροφών, καθώς και το αυξημένο κόστος για την άσκηση των καθηκόντων των επικεφαλής των Ενώσεων Δήμων και Περιφερειών, ζ) τη λειτουργία του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς με σκοπό την εξασφάλιση ικανού χρόνου στους χρήστες του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς για την εγγραφή τους σε αυτό.
3.	Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά; Μέρος Α'

Κεφάλαια Β' έως Ε': Στο σύνολο του εκλογικού σώματος, εντός και εκτός Επικράτειας και σε όσους συμπράττουν στη διεξαγωγή της εκλογικής διαδικασίας (υπάλληλοι Υπουργείου Εσωτερικών, δικαστικοί αντιπρόσωποι κ.λπ.).

Μέρος Β'

Στους υπαλλήλους του κλάδου ΠΕ Επιτελικών στελεχών, στα στελέχη του δημόσιου τομέα, στα στελέχη του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., πρωτίστως δε τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο και όσους διατελούν, έχουν διατελέσει ή θα διατελέσουν Σύμβουλοι Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, στο Α.Σ.Ε.Π. και στους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν σε πανελλήνιο γραπτό διαγωνισμό για την πλήρωση θέσεων Ε.Ε.Π. και μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατηγορίας Π.Ε., Τ.Ε. και Δ.Ε. των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4765/2021, στους Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, στους δήμους της χώρας, στην Κ.Ε.Δ.Ε. και στην ΕΝ.ΠΕ, στους μισθωτές δημοτικών αγροτεμαχίων που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές και στους χρήστες του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς.

Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης	
4.	Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν; ΝΑΙ × ΟΧΙ Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα; Μέρος Α' Παρ. 2 άρθρου 2, άρθρο 3 και άρθρο 6 ν. 4255/2014 (Α' 11), Άρθρο 48, παρ. 8 άρθρου 58 και άρθρα 63 και 68 του π.δ. 26/2012 (Α' 57) Άρθρο 1 ν.4648/2019 (Α' 205) ν.1427/1984 (Α' 40). Μέρος Β' παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4765/2021 (Α' 6), παρ. 3 του άρθρου 2 του π.δ. 57/2007 (Α' 59), παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4940/2022 (Α' 112), παρ. 1 άρθρου 6Α, παρ. 6 άρθρου 6Β, παρ. 6 άρθρου 74, παρ. 2 και 7 άρθρου 75 ν. 3852/2010 (Α' 87), άρθρο 18 π.δ. 74/2011 (Α' 181) και άρθρο 37 π.δ. 75/2011(Α' 182), παρ. 2 του άρθρου 39 και άρθρο 46 ν. 4830/2021 (Α' 169) παρ. 4 άρθρου δεκάτου εβδομού του ν. 4286/2014 (Α' 194).
5.	Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας

i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Απαιτείται ψήφιση τυπικού νόμου, καθώς το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο δεν παρέχει εξουσιοδοτική διάταξη για την έκδοση προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης με αντικείμενο που εμπίπτει στα ρυθμιζόμενα με τις προτεινόμενες διατάξεις.
ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας.
iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με διάθεση περισσότερων ανθρωπίνων και υλικών πόρων.

Συναφείς πρακτικές	
6.	Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές; ΝΑΙ x ΟΧΙ r Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα:
i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:	Βλ. ενδεικτικά Αυστρία, Βέλγιο, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λιθουανία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Ολλανδία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Φιλανδία. Πηγές: https://www.idea.int/news/special-voting-arrangements-svas-europe-country-postal-early-mobile-and-proxy-arrangements, https://www.idea.int/data-tools/data/question?question_id=9377&database_theme=326 .
ii) σε όργανα της Ε.Ε.:	Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/994 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2018, για την τροποποίηση της πράξης περί εκλογής

	των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία, που προσαρτάται στην απόφαση 76/787/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ της 20ής Σεπτεμβρίου 1976 του Συμβουλίου (L 178). Νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 3ης Μαΐου 2022 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση καθολική ψηφοφορία, και την κατάργηση της απόφασης (76/787/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ) του Συμβουλίου, καθώς και της πράξης περί εκλογής των μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση καθολική ψηφοφορία που προσαρτάται στην εν λόγω απόφαση (2020/2220(INL) – 2022/0902(APP)).
iii) σε διεθνείς οργανισμούς:	Έκθεση «Alternative Voting Methods and Arrangements» (https://www.osce.org/files/f/documents/2/a/466794.pdf) και «Οδηγίες για την αναθεώρηση της νομοθεσίας για τις εκλογές» (https://www.osce.org/files/f/documents/f/8/104573.pdf) του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη.

Στόχοι αξιολογούμενης ρύθμισης	
7.	Σημειώστε ποιοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση
8.	Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης;
i) βραχυπρόθεσμοι:	Μέρος Α' Ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στον τρόπο ανάδειξης των ευρωβουλευτών της χώρας, όπως η ηλεκτρονική υποβολή υποψηφιοτήτων, η υποχρέωση παραίτησης από το αξίωμα του βουλευτή για όσους επιθυμούν να είναι υποψήφιοι ευρωβουλευτές για λόγους ίσης μεταχείρισης, η ευνοϊκότερη ρύθμιση για την επιστροφή

	παραβόλου συμμετοχής στις ευρωεκλογές και η δικαιότερη κατανομή εδρών. Εισαγωγή της δυνατότητας άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο στις ευρωεκλογές και τα εθνικά δημοψηφίσματα. Εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων. Διευκόλυνση συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην άσκηση του εκλογικού δικαιώματος. Μέρος Β΄ Ολοκλήρωση των διαδικασιών μετάταξης υπαλλήλων στον κλάδο ΠΕ Επιτελικών στελεχών. Ταχεία διενέργεια του γραπτού διαγωνισμού που προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4765/2021 (Α΄ 6) εντός του προβλεπόμενου στον νόμο χρονικού πλαισίου, και συγχρόνως άμεση εκκίνηση από το Α.Σ.Ε.Π. των διαγωνιστικών διαδικασιών προμήθειας των σχετικών εξεταστικών εργαλείων και υπηρεσιών. Αντιμετώπιση θεμάτων αναπλήρωσης του Προέδρου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., με μέριμνα πλέον και για την περίπτωση απουσίας του ή κένωσης της θέσης του. Διασφάλιση της καταβολής επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, των οποίων η υπηρεσία στην εν λόγω θέση λογίζεται ως πραγματική υπηρεσία σε θέση Προϊσταμένου επιπέδου τμήματος, οι οποίοι βάσει των διατάξεων του ν. 4940/2022 (Α΄ 112) αυτή τη στιγμή δεν λαμβάνουν μηνιαίο επίδομα θέσης ευθύνης. Ομαλή συγκρότηση και διευκόλυνση του τρόπου συνεδρίασης της δημοτικής επιτροπής.
--	--

ii) μακροπρόθεσμοι:	Μέρος Α' Ενίσχυση της συμμετοχής των εκλογέων στην εκλογική διαδικασία. Ενδυνάμωση του θεσμού της δημοκρατίας. Βελτίωση της λειτουργίας των θεσμών. Μέρος Β' Ταχεία και απρόσκοπτη διενέργεια των διαγωνιστικών διαδικασιών προμήθειας των σχετικών εξεταστικών εργαλείων και υπηρεσιών του γραπτού διαγωνισμού που προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4765/2021, με το Α.Σ.Ε.Π. να έχει μεγαλύτερη ευελιξία κατά τη διαμόρφωση του περιεχομένου της εξέτασης και ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Α.Σ.Ε.Π. Ομαλή και απρόσκοπτη συνέχεια στη διοίκηση του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. Διασφάλιση της καταβολής επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, οι οποίοι, ενώ ασκούν νευραλγικά καθήκοντα, είχαν εξαιρεθεί από την καταβολή μηνιαίου επιδόματος θέσης ευθύνης. Ομαλή λειτουργία των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και, κατ' επέκταση, διευκόλυνση της άσκησης του αυτοδιοικητικού έργου και καλύτερη μέριμνα για τις τοπικές υποθέσεις των πολιτών.
----------------------------	---

9.	Ειδικότεροι στόχοι ανάλογα με τον τομέα νομοθέτησης ⁷
----	--

➤ Εκπαίδευση - Πολιτισμός:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
A. ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ							
Ποσοστό αποφοίτων γ' βαθμιας εκπαίδευσης που βρίσκουν εργασία στον τομέα των σπουδών τους εντός 6 μηνών από την έναρξη αναζήτησης							
Αριθμός πιστοποιημένων Πανεπιστημιακών σχολών (ISO κλπ)							
Αριθμός συμμετοχών σε προγράμματα Έρευνας, Τεχνολογίας & Καινοτομίας (διεθνή & εθνικά), ανά Πανεπιστημιακή Σχολή							
Αριθμός έργων/μελετών που έχουν ανατεθεί από τον ιδιωτικό τομέα, ανά Πανεπιστημιακή / Τεχνολογική Σχολή							
Δαπάνη ανά φοιτητή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανά ΑΕΙ							
Ποσοστό ενηλίκων (στο σύνολο του ενεργού πληθυσμού) που συμμετέχουν σε προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης							
B. ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ / Α' ΘΜΙΑ / Β' ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ							
Ποσοστό αναλφάβητων/σύνολο πληθυσμού							
Αριθμός ατόμων που εγκαταλείπουν το σχολείο πριν την ολοκλήρωση της β' βάθμιας και α' βάθμιας εκπαίδευσης / έτος							
Αριθμός δια-πολιτισμικών σχολείων ανά Περιφέρεια (ποσοστό μαθητών στο σύνολο των μαθητών) που φοιτούν σε διαπολιτισμικά σχολεία							
Ποσοστό αλλοδαπών μαθητών στο σύνολο (των μαθητών) – Κατανομή ανά περιφέρεια							
Αριθμός ολοήμερων / απογευματινών σχολείων και αριθμός μαθητών που φοιτούν σε αυτά							
Μέσος όρος καθηγητών / σύνολο μαθητών							
Μέσος όρος Η/Υ / σύνολο μαθητών							
Αριθμός μαθητών που επωφελούνται από προγράμματα ενισχυτικής εκπαίδευσης / έτος							
Δαπάνη ανά μαθητή ανά βαθμίδα (Α'θμια, Β'θμια) εκπαίδευσης							

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Πραγματοποιηθείσες ανασκαφές, κατά είδος και αποτελέσματα, και αριθμός ευρημάτων							
Χρηματοδοτήσεις ανασκαφών, κατά φορέα, και ποσά που διατέθηκαν							
Πιστώσεις για ανασκαφές, που διατέθηκαν σε Εφορείες Αρχαιοτήτων							
Κήρυξη αρχαιολογικών χώρων, μνημείων, παραδοσιακών και ιστορικών οικισμών							
Πραγματοποιηθείσες απαλλοτριώσεις και καταβληθείσες αποζημιώσεις, για ακίνητα αρχαιολογικού ενδιαφέροντος							
Δαπάνες έργων που έχουν εκτελεσθεί σε μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους, και δαπάνες έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη							
Δαπάνες έργων που έχουν εκτελεσθεί σε μουσεία και λοιπά κτίρια και δαπάνες έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη							
Αριθμός βιβλιοθηκών κατά νομική μορφή και είδος βιβλιοθήκης, ανάλογα με το θέμα, κατά γεωγραφικό διαμέρισμα							

⁷ Για την ενδεικτική παράθεση δεικτών αξιοποιήθηκαν οι βάσεις δεδομένων του ΟΟΣΑ (<https://data.oecd.org/Greece.htm>) και της ΕΛΣΤΑΤ (<http://www.statistics.gr/>).

➤ Εθνική άμυνα - Εξωτερική πολιτική:

Λόγω της ιδιάζουσας φύσης των τομέων αυτών πολιτικής, επαφίεται στην κρίση του επισπεύδοντος υπουργείου, ανάλογα με το συγκεκριμένο αντικείμενο κάθε ρύθμισης, το εάν θα ενσωματώνονται δείκτες στην Ανάλυση.

➤ Οικονομική / Δημοσιονομική / Φορολογική πολιτική:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές (δισ.)							
Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ σε σταθερές τιμές							
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)							
Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (χωρίς τις τράπεζες, % ΑΕΠ)							
Χρέος γενικής κυβέρνησης (κατά Μάαστριχτ, % ΑΕΠ)							
Πρωτογενές πλεόνασμα (ως % ΑΕΠ)							
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή							

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Φορολογικά έσοδα ως ποσοστό του ΑΕΠ							
Αναλογία άμεσης και έμμεσης φορολογίας							
Ποσά που εισπράττονται μέχρι σήμερα από τον φόρο ή τους φόρους στους οποίους αφορούν οι διατάξεις του νομοσχεδίου.							
Ποσά που εισπράχθηκαν από φορολογικούς ελέγχους							
Ποσοστό πράξεων διοικητικού προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμων που ακυρώθηκαν εν μέρει ή εν όλω από τα δικαστήρια							

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Αριθμός επιχειρησιακών, κλαδικών και ομοιοεπαγγελματικών συμβάσεων (και ε.γ.σ.ε. εάν συνήφθη το συγκεκριμένο έτος) και αριθμός/ποσοστό εργαζομένων που καλύπτονται από αυτές.							
Αριθμός/ποσοστό σ.σ.ε. που συνήφθησαν χωρίς προσφυγή σε διαμεσολάβηση							
Αριθμός/ποσοστό σ.σ.ε. που συνήφθησαν χωρίς προσφυγή σε διαιτησία							
Μέσος χρόνος ολοκλήρωσης διαδικασίας μεσολάβησης							
Μέσος χρόνος ολοκλήρωσης διαδικασίας διαιτησίας							
Μέση διάρκεια σ.σ.ε. (προβλεπόμενη στα σχετικά κείμενα αλλά και πραγματική με την έννοια της παράτασης μετά τη συμβατική τους λήξη)							
Ωρες εργασίας ανά ημέρα, εβδομάδα και ανά κλάδο οικονομίας							
Αριθμός αμειβόμενων υπερωριών (που δηλώθηκαν) ανά εργαζόμενο και κλάδο οικονομίας							
Αριθμός ατυχημάτων ανά κλάδο οικονομίας και αριθμός/ποσοστό ατυχημάτων που προκάλεσαν θάνατο ή αναπηρία							

➤ Κοινωνική πολιτική:

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Ποσοστό ανεργίας							
Ποσοστό μακροχρόνια ανέργων							
Ποσοστό ανεργίας νέων							
Ποσοστό ανεργίας γυναικών							
Ποσοστό ανεργίας ανά γεωγραφική περιφέρεια							
Ποσοστό ανεργίας βάσει μορφωτικού επιπέδου							
Δείκτης απασχόλησης / Δείκτης ωρών εργασίας / Δείκτης αμοιβών (ανά βασικό τομέα της οικονομίας π.χ. μεταποίηση, κατασκευές κ.λπ.)							
Μερική απασχόληση ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης (στο σύνολο του πληθυσμού και ειδικότερα για νέους)							
Ποσοστό απασχολούμενων με σύμβαση ορισμένου χρόνου (στο σύνολο του πληθυσμού και ειδικότερα για νέους)							

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Πραγματικό ύψος συντάξεων ανά ασφαλιστική ομάδα (μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα, δημόσιοι υπάλληλοι, επαγγελματίες και έμποροι, αγρότες) και ανά έτη συνολικής ασφάλισης και αντίστοιχες δαπάνες							
Ύψος ασφαλιστικών εισφορών ανά ασφαλιστική ομάδα (μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα, δημόσιοι υπάλληλοι, επαγγελματίες και έμποροι, αγρότες) και αντίστοιχα έσοδα του ΕΦΚΑ							
Ηλικία (πραγματική) συνταξιοδότησης ανά πληθυσμιακή ομάδα και έτη συνολικής ασφάλισης							
Μέσος χρόνος απονομής σύνταξης							
Ποσοστό συνταξιοδοτικής δαπάνης επί του ΑΕΠ							
Ποσοστό προσφύγων σχετικά με την απονομή σύνταξης που γίνονται εν μέρει ή εν όλω δεκτές							

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Ποσοστό πληθυσμού σε καθεστώς φτώχειας, σε κίνδυνο φτώχειας ή σε κοινωνικό αποκλεισμό							
Ποσοστό υλικής στήριξης σε τέσσερα ή περισσότερα βασικά αγαθά ή υπηρεσίες							
Ποσοστό νοικοκυριών στο σύνολο του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν δυσκολία αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών							
Ποσοστό πληθυσμού που λαμβάνει επιδόματα και η αντίστοιχη κρατική δαπάνη (συνολικά και ανά επίδομα)							
Αριθμός παιδιών σε ορφανοτροφεία							
Αριθμός αστέγων (εκτίμηση) που σιτίζονται από δήμους και άλλες υπηρεσίες							
Ποσοστό πληθυσμού που μένει σε προσωρινή μορφή κατοικίας λόγω κρίσης (π.χ. σεισμός, πυρκαγιά)							
Κόστος κατ' άτομο ανά πρόγραμμα φροντίδας (μητρώτητας, δυσκολίες μάθησης κλπ)							

ΥΓΕΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Αριθμός εσωτερικών / εξωτερικών ασθενών ανά έτος							
Ποσοστά παιδικής θνησιμότητας							
Συνολικές δαπάνες υγείας κατά κεφαλή							
Δαπάνες φαρμάκων κατά κεφαλή							
Αριθμός ιατρών ανά 1000 κατοίκους							
Αριθμός νοσοκομειακών κλινών ανά 1000 κατοίκους							
Μέση διάρκεια επείγουσας νοσηλείας							

Ειδικές νοσηλευτικές υπηρεσίες: εσωτερικοί ασθενείς (απόλυτος αριθμός και ανά διαθέσιμο κρεβάτι), μέση παραμονή, περίθαλψη εξωτερικών ασθενών (εξωτερικά ιατρεία και επείγοντα περιστατικά)							
Αριθμός ασθενών που περιμένουν για Χ μήνες να εξυπηρετηθούν (για μη επείγουσα νοσηλεία, ή για μονομερή περίθαλψη ή για την πρώτη εξέταση)							
Αριθμός νοσηλείων ανά 1000 κατοίκους							
Αριθμός κλινών ανά νοσηλευτική υπηρεσία							

ΙΣΟΤΗΤΑ ΦΥΛΩΝ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Ποσοστό απασχόλησης ανά φύλο							
συνολικά							
ανά περιφέρεια							
ανά κλάδο οικονομίας							
ανά ηλικιακή ομάδα							
Ποσοστό ανεργίας ανά φύλο							
συνολικά							
ανά περιφέρεια							
ανά κλάδο οικονομίας							
ανά ηλικιακή ομάδα							
Ποσοστό αυτοαπασχολούμενων ανά φύλο							
Ποσοστό εργοδοτών ανά φύλο							
Ποσοστό μελών Δ.Σ. εταιρειών ανά φύλο							
Ποσοστό μελών Κοινοβουλίου, περιφερειακών και δημοτικών συμβουλίων ανά φύλο							

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ-ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Αιτήματα ασύλου – Ποσοστό αποδοχής – Μέσος χρόνος έκδοσης αποφάσεων							
Μεταναστευτικές ροές ανά πύλη εισόδου/χώρα προέλευσης/ηλικιακή ομάδα/φύλο							
Αριθμός απελάσεων ανά χώρα προέλευσης των απελαυομένων/αίτια απέλασης							
Μονάδες φιλοξενίας μεταναστών (σχέση δυναμικότητας και πραγματικού αριθμού φιλοξενούμενων)							
Περιστατικά και είδος παραβατικότητας ανά μονάδα φιλοξενίας							

Προφανώς, στο πεδίο αυτό θα υπάρχουν και στοιχεία που αφορούν τους αλλοδαπούς που προέρχονται από άλλους δείκτες (απασχόληση, εκπαίδευση, παραβατικότητα κ.λπ.)

➤ Δημόσια Διοίκηση – Δημόσια τάξη – Δικαιοσύνη:

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Αριθμός δημοσίων υπαλλήλων							
Αριθμός/ποσοστό α) μονίμων/ιδαχ β) ιδοχ και γ) μετακλητών υπαλλήλων							
Αναλογία υπαλλήλων ανά τμήμα, διεύθυνση, γενική διεύθυνση							
Ποσοστό υπαλλήλων με πρόσβαση στο INTERNET							
Αριθμός υπηρεσιών με εσωτερική δικτύωση (intranet)							
Αναλογία Η/Υ ανά θέση εργασίας							
Αριθμός ιστοσελίδων δημοσίων υπηρεσιών και φορέων/ σύνολο δημοσίων υπηρεσιών και φορέων							
Αριθμός κέντρων πληροφόρησης πολιτών, σε κεντρικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο καθώς και σε επίπεδο νομικών προσώπων, οργανισμών κλπ							
Αριθμός ατόμων που εξυπηρετούνται από τις δημόσιες υπηρεσίες ανά έτος και ανά υπηρεσία							

Κόστος προσωπικού (δαπάνες μισθοδοσίας και πρόσθετες δαπάνες ως ποσοστό επί της συνολικής δαπάνης ανά υπουργείο)							
Κόστος διαχείρισης θεμάτων προσωπικού: δαπάνες μονάδων προσωπικού ως ποσοστό της συνολικής δαπάνης ανά υπουργείο							

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Διαπραχθέντα αδικήματα, δράστες αδικημάτων και αναλογία ανά 100.000 κατοίκους							
Αδικήματα Ποινικού Κώδικα κατά κατηγορίες και κατά γεωγραφική περιοχή							
Διαπραχθέντα αδικήματα και θεωρούμενοι ως δράστες αυτών κατά εθνικότητα, φύλο και τάξεις ηλικιών							
Ετήσια στατιστική απεικόνιση των αδικημάτων και αξιόποινων συμπεριφορών που προκαλούν το κοινό αίσθημα (ανθρωποκτονίες, ληστείες, κλοπές – διαρρήξεις)							
Αδικήματα που αφορούν στην παράνομη είσοδο και παραμονή στη χώρα							
Συχνότητα εγκλημάτων ανά τύπο εγκλήματος							
Ποσοστό εγκληματικών περιπτώσεων που εξιχνιάστηκαν στο σύνολο των εγκλημάτων							
Σύνολο εργαζομένων στη δημόσια ασφάλεια							
Αριθμός κατοίκων ανά αστυνομικό, ανά αστυνομικό τμήμα και ανά περιοχή αστυνόμευσης							
Αναλογία αστυνομικών ανά 1000 κατοίκους – αναλογία κατοίκων ανά αστυνομικό τμήμα και περιοχή αστυνόμευσης							
Κατά κεφαλή καθαρές δαπάνες για αστυνομικές υπηρεσίες							
Κατανομή πόρων για την αντιμετώπιση της παραβατικής συμπεριφοράς ανά τομείς (π.χ. εγκλήματα βίας, οικονομικά εγκλήματα, ναρκωτικά, τροχαία, κλοπές, τρομοκρατία)							

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Αριθμός εισερχόμενων αστικών, εργατικών και εμπορικών διαφορών							
Αριθμός εισερχόμενων διοικητικών περιπτώσεων							
Συνολικός χρόνος που απαιτείται για την επίλυση αστικών, εμπορικών, εργατικών, διοικητικών και άλλων υποθέσεων							
Μέσος χρόνος έκδοσης δικαστικών αποφάσεων (Ειρηνοδικεία, Πρωτοδικεία, Εφετεία, Αρειος Πάγος/Συμβούλιο Επικρατείας)							
Μέσος όρος των υποθέσεων ανά δικαστή (ποινικά, πολιτικά και διοικητικά δικαστήρια)							
Ποσοστό δικαστικών αποφάσεων που ακυρώνονται μετά από έφεση ή αναίρεση							
Αριθμός υποθέσεων που επιλύονται με το σύστημα του εξωδικαστικού συμβιβασμού							
Αξιοποίηση εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης διαφορών, πχ. διαμεσολάβηση							
Στήριξη των ατόμων που χρήζουν προστασίας αλλά δεν διαθέτουν πόρους (νομική προστασία)							
Κόστος προσφυγής στη δικαιοσύνη							
Ποσοστό ηλεκτρονικής υποβολής δικογράφων							
Ποσοστό διεκπεραιούμενων κατ' έτος υποθέσεων έναντι εκκρεμών (σε ετήσια και συνολική βάση εκκρεμοτήτων)							
Ποσοστό ποινικών υποθέσεων, σε ετήσια βάση, για τις οποίες επιβλήθηκαν ποινές μετατρέψιμες σε χρήμα							
Μέσο κόστος σωφρονιστικού συστήματος ανά κρατούμενο							
Αναλογία προσωπικού φύλαξης (φυλάκων) ανά κρατούμενο							

➤ Ανάπτυξη – Επενδυτική δραστηριότητα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Δείκτης παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας							
Επενδύσεις ως % ΑΕΠ							
Άμεσες ξένες επενδύσεις ως % ΑΕΠ							
Αριθμός επιχειρήσεων που ανοίγουν ανά κλάδο και περιφέρεια και αντίστοιχος αριθμός απασχολούμενων σε αυτές							
Αριθμός επιχειρήσεων που κλείνουν ανά κλάδο και περιφέρεια και αντίστοιχος αριθμός απασχολούμενων σε αυτές							

Διοικητικό κόστος σύστασης επιχειρήσεων							
Μέσος χρόνος σύστασης επιχειρήσεων							

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΕΝΕΡΓΕΙΑ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)
Μονάδες - Ετήσιες εκπομπές αερίων ατμοσφαιρικής ρύπανσης κατά κεφαλή							
Ποσοστό του πληθυσμού που εξυπηρετείται από βιολογικούς καθαρισμούς							
Ποσοστό των ακτών που κρίνονται κατάλληλες για κολύμβηση σε σχέση με το σύνολο των δυνάμενων να χρησιμοποιηθούν ακτών							
Αριθμός ελέγχων καταλληλότητας δικτύου ύδρευσης κατ' έτος							
Ποσοστό οικιακών & βιομηχανικών απορριμμάτων που διατέθηκαν σε άλλες χρήσεις (π.χ. ανακύκλωση, παραγωγή ενέργειας, λιπασματοποίηση)							
Ποσοστό διατιθέμενων απορριμμάτων σε ΧΥΤΑ							
Ποσοστό δασικών εκτάσεων που καταστράφηκαν από πυρκαγιά / σύνολο δασικών εκτάσεων							
Ποσοστό αναδασωθείσων (με φυσικό ή τεχνητό τρόπο) εκτάσεων /σύνολο κατεστραμμένων δασών από πυρκαγιές							
Ποσοστό προστατευόμενων περιοχών σε σχέση με την συνολική έκταση της χώρας							
Ποσοστό του προϋπολογισμού που διατίθεται για θέματα προστασίας περιβάλλοντος							
Κατανάλωση ενέργειας κατά κεφαλή							
Κατανάλωση ενέργειας ανά μορφή ενέργειας							
Κατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας κατά κεφαλή							
Ποσοστά μείωσης εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ανά τριετία							

ΑΛΛΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	Εξέλιξη την τελευταία 5ετία					Πρόσφατα στοιχεία	Επιδιωκόμενος στόχος (3ετία)

Ψηφιακή διακυβέρνηση	
10.	Σε περίπτωση που προβλέπεται η χρήση πληροφοριακού συστήματος, ποια θα είναι η συμβολή αυτού στην επίτευξη των στόχων της αξιολογούμενης ρύθμισης: ΑΜΕΣΗ × ή/και ΕΜΜΕΣΗ i) Εάν είναι άμεση, εξηγήστε: Η ηλεκτρονική πύλη υποβολής υποψηφιοτήτων των άρθρων 33 και 34 του π.δ. 26/2012 (Α' 57) θα αξιοποιείται πλέον και για τις ευρωεκλογές, καθώς έχουν ήδη καταστεί πρόδηλα τα πλεονεκτήματα αυτής στην εξυπηρέτηση κομμάτων και υποψηφίων, τη μείωση του διοικητικού βάρους των υπηρεσιών, την αλόγιστη κατανάλωση χαρτιού για την προσκόμιση εγγράφων και στην πλήρη αξιοποίηση των βάσεων δεδομένων του Ελληνικού Δημοσίου για την ακριβή και άμεση λήψη όλων των απαραίτητων στοιχείων. Η ηλεκτρονική εφαρμογή για την εγγραφή σε εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου, κατ' αντιστοιχία με την εφαρμογή που αξιοποιήθηκε για

		την εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους των εκλογέων εκτός Επικρατείας στις εκλογές του 2023, πρόκειται να διευκολύνει τους εκλογείς στην άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος από όπου κι αν βρίσκονται, εντός ή εκτός Ελλάδας.
	ii) Εάν είναι έμμεση, εξηγήστε:	
11.	Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική της χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού); NAI ☒ OXI	
	Εξηγήστε:	Τόσο η ηλεκτρονική πύλη υποψηφιοτήτων όσο και η ηλεκτρονική εφαρμογή καταλόγων επιστολικής ψήφου έχουν ως αφετηρία τις ήδη υλοποιηθείσες παρεμβάσεις που αξιοποιήθηκαν με επιτυχία για πρώτη φορά στις εκλογές του 2023.
12.	Διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με άλλα υφιστάμενα συστήματα; NAI ☒ OXI	
	Αναφέρατε ποια είναι αυτά τα συστήματα:	Taxisnet, Εθνικό Μητρώο Πολιτών
13.	Έχει προηγηθεί μελέτη βιωσιμότητας του προβλεπόμενου πληροφοριακού συστήματος; NAI ☒ OXI	
	Εξηγήστε:	

2	Οριοθετείται το αντικείμενο του Μέρους Α' ως εξής: α) τροποποίηση των άρθρων 2 περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων, 3 περί κατάρτισης και ανακήρυξης συνδυασμών και 6 περί κατανομής των εδρών του ν. 4255/2014 (Α' 11) σχετικά με την εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, β) εισαγωγή ρυθμίσεων για τη δυνατότητα άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο για την εκλογή των ευρωβουλευτών της χώρας και τη διεξαγωγή εθνικού δημοψηφίσματος, γ) τροποποίηση των άρθρων 48 περί απαγόρευσης προεκλογικών δραστηριοτήτων, 58 περί διορισμού εφορευτικών επιτροπών, 63 περί του γραμματέα εφορευτικών επιτροπών και 68 περί διορισμού αντιπροσώπων δικαστικής αρχής του π.δ. 26/1012 (Α' 57) για την εκλογή των βουλευτών, δ) εισαγωγή ρύθμισης για την εκκαθάριση των εκλογικών καταλόγων, και ε) εισαγωγή ρυθμίσεων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία, όπως η πρόβλεψη δεύτερου γραμματέα στις εφορευτικές επιτροπές στις οποίες προεδρεύει αντιπρόσωπος με αναπηρία, η δημιουργία μητρώου καταστημάτων ψηφοφορίας και εκλογικών τμημάτων προσβάσιμων σε άτομα με αναπηρία και η υποχρεωτική μετάδοση προεκλογικών μηνυμάτων στη νοηματική γλώσσα ή με υποτιτλισμό.
3	Επανέρχεται η υποχρέωση παραίτησης από το αξίωμα του βουλευτή, πριν από την ανακήρυξή τους, όσων επιθυμούν να είναι υποψήφιοι ευρωβουλευτές. Η κατάργηση της εν λόγω υποχρέωσης με το άρθρο 120 του ν. 4604/2019 (Α' 50) δημιούργησε συνθήκες ανισότητας μεταξύ των υποψηφίων και νόθευσης του πολιτικού ανταγωνισμού.
4	Καθορίζονται οι διαδικασίες για την κατάρτιση των συνδυασμών των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων για τις ευρωεκλογές, αποκλείοντας περιπτώσεις κατάρτισης συνδυασμών από μεμονωμένους υποψήφιους ή συνδυασμούς μεμονωμένων υποψηφίων. Δηλώνονται ρητά οι διαδικασίες που ακολουθούνται για τα ονόματα και τα εμβλήματα των κομμάτων, παραπέμποντας στις αντίστοιχες διατάξεις για τις εθνικές εκλογές. Όπως εφαρμόστηκε και στις εθνικές εκλογές του 2023, η δήλωση των υποψηφιοτήτων των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων συντελείται μέσω της ηλεκτρονικής πύλης υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012 (Α' 57). Επιπλέον, τίθενται οι προϋποθέσεις για την ανακήρυξη των συνδυασμών, οι οποίες έχουν ως στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής και τη θέσπιση ίδιων κανόνων για όλους τους συμμετέχοντες. Ειδικότερα:

	• Ορίζεται ότι τον συνδυασμό πρέπει να τον αποτελεί αριθμός τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των συνολικά εκλεγμένων, κάθε φορά, κατά την παρ. 1 του άρθρου 1, μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τον διπλάσιο του αριθμού αυτού, ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο της συμμετοχής ευκαιριακών σχηματισμών χωρίς ουδεμία κοινωνική απήχηση. • Ενοποιείται το παράβολο που κατέβαλε μέχρι πρότινος κάθε υποψήφιος ξεχωριστά με το παράβολο που καταβάλλει ο συνδυασμός, ορίζεται το ύψος του στο ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000€) και μειώνεται το απαραίτητο ποσοστό που πρέπει να συγκεντρώσει ένας συνδυασμός για την επιστροφή του παραβόλου, από το τρία τοις εκατό (3%) επί των εγκύρων ψηφοδελτίων της επικράτειας στο ενάμιση τοις εκατό (1,5%). • Ορίζεται ως καταληκτική προθεσμία για την υποβολή των υποψηφιοτήτων η πεντηκοστή (50^η) ημέρα προ της διενέργειας των εκλογών, λαμβάνοντας ειδική μέριμνα αν η ανωτέρω ημερομηνία συμπίπτει με τις αργίες του Πάσχα. Επιπλέον, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την παραίτηση των υποψηφίων ευρωβουλευτών από την υποψηφιότητά τους, η οποία μπορεί να γίνει έως και την οριστική υποβολή του συνδυασμού, ώστε να αποτραπεί το φαινόμενο της υστερόβουλης παραίτησης υποψηφίου, η οποία μπορεί να εγείρει ζήτημα ικανοποίησης των προϋποθέσεων για την ανακήρυξη του συνδυασμού. Ταυτόχρονα, ρυθμίζονται, προς όφελος των συνδυασμών, περιπτώσεις μη ανακήρυξης από τον Άρειο Πάγο υποψηφίων, γεγονός το οποίο μπορεί να δημιουργήσει ερμηνευτική αμφιβολία για την ανακήρυξη του όλου συνδυασμού. Για παράδειγμα, αν ένας συνδυασμός έχει υποβληθεί εμπροθέσμως και τηρώντας τον αριθμό των υποψηφίων συνολικά, αλλά και από κάθε φύλο και ένας ή μια υποψήφιος ή υποψήφια δεν ανακηρυχθεί λόγω κωλύματος ή άλλου λόγου, ο συνδυασμός, αν και δεν θα πληροί τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων και ενδεχομένως των ελάχιστο αριθμό υποψηφίων από κάθε φύλο, ανακηρύσσεται κανονικά. Σημειώνεται ότι η παρ. 1 του άρθρου 32 του π.δ. 26/2012 περί συνδρομής των προϋποθέσεων κατάρτισης συνδυασμών εφαρμόζεται και για τα κόμματα και τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η συνταγματικότητα της εν λόγω διάταξης για τις εθνικές βουλευτικές εκλογές κρίθηκε με την υπ. αρ. 8/2023 απόφαση του Α1 Τμήματος του Άρειου Πάγου σύμφωνα με την οποία (σκέψη Α, σελ. 20): «Η παραπάνω νομοθετική διάταξη είναι επίσης καταφανές ότι εισάγει περιορισμό που αποτελεί αναγκαίο μέτρο στη δημοκρατική κοινωνία
--	---

	για τη δημόσια ασφάλεια, την προάσπιση της τάξεως και την πρόληψη εγκλημάτων, καθώς και την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων (άρθρο 11 ΕΣΔΑ), είναι δε ανάλογη με τον νόμιμο στόχο που επιδιώκει, θέτοντας απλώς όρια στη δυνατότητα εκλογιμότητας, χωρίς να περιορίζει την ελευθερία της έκφρασης ή ακόμη και της ίδρυσης κομμάτων και οργανώσεων κατά τα προαναφερόμενα.». Τέλος, ρυθμίζεται εξαντλητικά προς αποφυγή οποιουδήποτε ερμηνευτικού ζητήματος, η σειρά ανακήρυξης των συνδυασμών από τον Άρειο Πάγο.
5	Τροποποιείται ο τρόπος κατανομής των εδρών των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων με βάση το σύνολο της επικράτειας. Η αλλαγή αυτή κρίνεται αναγκαία προκειμένου να μην εμφανιστεί η πολύ πιθανή περίπτωση προσκύρωσης περισσότερων εδρών σε συνδυασμό, ο οποίος υστερεί με βάση την εκλογική του δύναμη από κάποιον άλλο συνδυασμό. Τηρώντας τις αρχές των ευρωπαϊκών οργάνων (αναλογική κατανομή των εδρών, δυνατότητα θέσπισης ελάχιστου ορίου έως 5% για την εκλογή ευρωβουλευτή ενδ. https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/21/the-european-parliament-electoral-procedures) ορίζεται ρητά ότι: διατηρείται το ελάχιστο όριο του τρία τοις εκατό (3%) σε κόμμα ή συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων για την εκλογή τουλάχιστον μιας έδρας. Για την κατανομή των εδρών ως εκλογικό μέτρο λαμβάνεται το ακέραιο μέρος του πηλίκου που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην Επικράτεια όλοι οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών, προς τον αριθμό των εκπροσώπων της χώρας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
6	Το άρθρο 6 αποτελεί το πρώτο άρθρο του Κεφαλαίου Γ' της προτεινόμενης ρύθμισης, που καθορίζει αναλυτικά τη διαδικασία άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο. Με το εν λόγω άρθρο οριοθετείται το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων που ρυθμίζουν τα σχετικά με την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος δι' επιστολικής ψήφου και ορίζεται ότι για τους εκλογείς εκτός επικράτειας η συμμετοχή στις Ευρωεκλογές και τα εθνικά δημοψηφίσματα διενεργείται αποκλειστικά δι' επιστολικής ψήφου, εκτός εάν διενεργούνται ταυτόχρονα με τις βουλευτικές εκλογές.
7	Περιγράφονται η διαδικασία σύνταξης και τα περιεχόμενα των ειδικών εκλογικών καταλόγων επιστολικής ψήφου. Τονίζεται ότι τα πολιτικά κόμματα έχουν πρόσβαση στον ειδικό αυτόν εκλογικό κατάλογο, ταυτόχρονα με την παραλαβή των τακτικών αναθεωρήσεων που λαμβάνουν.

8	Θεσπίζεται η ειδική ψηφιακή εφαρμογή για την εγγραφή όσων εκλογέων επιθυμούν στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου. Για την πρόσβαση των εκλογέων γίνεται ιδιαίτερη μνεία στην ταυτοποίηση του εκλογέα, τόσο με τη χρήση των προσωπικών κωδικών - διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) (taxisnet), όσο και με τη χρήση συμπληρωματικού κωδικού πρόσβασης μιας χρήσης, ο οποίος αποστέλλεται στο κινητό τηλέφωνο και την ηλεκτρονική διεύθυνση που δηλώνει ο εκλογέας. Εναλλακτικά, ο εκλογέας μπορεί να πιστοποιηθεί στην εφαρμογή κάνοντας χρήση συνδυασμού των στοιχείων διαβατηρίου του και του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας. Για την πιστοποίηση αυτή γίνεται χρήση των υπηρεσιών του Κέντρου Διαλειτουργικότητας του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Εκτός από την ψηφιακή εφαρμογή, ο εκλογέας έχει τη δυνατότητα υποβολής της αίτησης στα κατά τόπους προξενεία και στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών.
9	Ρυθμίζεται το ζήτημα της ενημέρωσης και ευθυγράμμισης των δεδομένων μεταξύ των βασικών εκλογικών καταλόγων και των ειδικών εκλογικών καταλόγων επιστολικής ψήφου. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι, αφενός, οι βασικοί εκλογικοί κατάλογοι ενημερώνονται για τις αιτήσεις των εκλογέων που επιθυμούν να ψηφίσουν με επιστολική ψήφο και άρα περιλαμβάνονται στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου και, αφετέρου, οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι επιστολικής ψήφου ενημερώνονται για τυχόν αλλαγές που επέρχονται στους εκλογείς στους βασικούς εκλογικούς καταλόγους, σε περιπτώσεις θανάτου, μεταδημότευσης, διόρθωσης στοιχείων εγγραφής και απόκτησης ή απώλειας της ελληνικής ιθαγένειας.
10	Ρυθμίζεται το ζήτημα καθορισμού των ειδικών εκλογικών τμημάτων διαλογής ψηφοδελτίων επιστολικής ψήφου. Τα ειδικά εκλογικά τμήματα συστήνονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, με ελάχιστο αριθμό εκλογέων τους εκατό (100) και μέγιστο τους χίλιους (1000). Ταυτόχρονα, θέτοντας δύο ακόμα δικλίδες ασφαλείας στην όλη διαδικασία, εγγυητικές της γνησιότητας της έκφρασης της λαϊκής βούλησης, καθορίζεται ότι η Ελληνική Αστυνομία αναλαμβάνει τη φύλαξη των εκλογικών αυτών τμημάτων και ότι οι κάλπες και οι λοιποί χώροι καταγράφονται συνεχώς, επί εικοσιτετράωρης βάσεως, με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης, με το οπτικό υλικό να διατηρείται στο πρωτοδικείο Αθηνών για μια τριετία.
11	Ορίζεται λεπτομερώς ο τρόπος αποστολής προς τους εκλογείς των ειδικών φακέλων ψηφοφορίας. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε δύο στοιχεία:

	• Πρώτον οι φάκελοι παραλαμβάνονται μόνο από τον εκλογέα ή ειδικά για αυτό εξουσιοδοτημένα πρόσωπα (σε εξασφάλιση της αμεσότητας της ψήφου) και • αμέσως μετά από την αποστολή του φακέλου, ο εκλογέας ενημερώνεται για την αποστολή του με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το οποίο μπορεί να περιέχει και κωδικό παρακολούθησης της εξέλιξης της αποστολής (tracking). Επιπλέον, για να εξασφαλιστεί η τήρηση των παραπάνω τίθεται αυστηρή ποινική ρήτρα για όσους αναδόχους παραβιάσουν τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στο άρθρο. Όσον αφορά την εξουσιοδότηση με θεώρηση του γνησίου υπογραφής, διευκρινίζεται ότι είναι δυνατή μέσω gov.gr και στην αγγλική γλώσσα.
12	Περιγράφεται αναλυτικά το περιεχόμενο των ειδικών φακέλων ψηφοφορίας. Συγκεκριμένα, περιγράφεται το περιεχόμενο του εξωτερικού και του εσωτερικού φακέλου, καθώς και του φακέλου ψηφοφορίας, όπου ο εκλογέας θα τοποθετήσει το συμπληρωμένο ψηφοδέλτιό του. Και οι τρεις φάκελοι φέρουν ειδικό έντυπο γνησιότητας, το οποίο πιστοποιεί την αυθεντικότητά του. Ο δε φάκελος επιστροφής έχει προσυμπληρωμένη τη διεύθυνση του ειδικού εκλογικού τμήματος υποδοχής επιστολικής ψήφου, ώστε να αποφεύγονται εκ παραδρομής λάθη. Παράλληλα, εντός του φακέλου αποστολής, υπάρχει αναλυτικό έντυπο οδηγιών προς τον εκλογέα, καθώς και το έντυπο – υπεύθυνη δήλωση που οφείλει να συμπληρώσει, είτε έγχαρτα είτε ηλεκτρονικά, για να ασκήσει το δικαίωμά του με επιστολική ψήφο. Στο έντυπο των οδηγιών, υπάρχει πλήρης κατάλογος ανά συνδυασμό με τους υποψηφίους ευρωβουλευτές, αριθμημένους κατά αύξουσα σειρά από το 1 έως τον μέγιστο αριθμό υποψηφίων κατά αλφαβητική σειρά. Για λόγους ευελιξίας της όλης διαδικασίας και διευκόλυνσης των συνδυασμών, το ψηφοδέλτιο τυπώνεται με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών και αποτελείται από δύο τμήματα: • Στο πρώτο τμήμα βρίσκονται τα κόμματα και οι συνασπισμοί των συνεργαζόμενων κομμάτων με τη σειρά ανακήρυξης από τον Άρειο Πάγο και • Στο δεύτερο τμήμα βρίσκεται ο ειδικός χώρος όπου οι εκλογείς μπορούν να εκφράσουν την προτίμησή τους προς τους υποψηφίους του συνδυασμού που έχουν επιλέξει. Επίσης, δίνεται η δυνατότητα εκτύπωσης του ψηφοδελτίου από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που αφορούν είτε εκλογείς με αναπηρία, όπως περιγράφεται στην παρ. 7 του άρθρου 13, είτε περιστάσεις ανάγκης, όπως η αδυναμία χρήσης του ψηφοδελτίου λόγω καταστροφής του κατά τη συμπλήρωση. Τέλος, λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την

	επιβολή αυστηρών ποινών για τη διακίνηση έντυπων υλικών των κομμάτων ή άλλων φορέων μέσω του ειδικού φακέλου ψηφοφορίας, τη διακίνηση του ειδικού φακέλου ψηφοφορίας από τρίτους, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτικών κομμάτων, την αλλοίωση, πλαστογράφηση ή παραγωγή φακέλων με παρόμοια μορφή με αυτή του ειδικού εκλογικού φακέλου ή του φακέλου ψηφοφορίας, καθώς και το άνοιγμα του φακέλου ψηφοφορίας και του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα.
13	Καθορίζεται η διαδικασία άσκησης από τον εκλογέα του εκλογικού δικαιώματος δι' επιστολής ως εξής: Βήμα 1: Συμπληρώνει το έντυπο – υπεύθυνη δήλωση για άσκηση του εκλογικού του δικαιώματος με επιστολική ψήφο και την τοποθετεί στον φάκελο επιστροφής, εκτός αν επιλέξει να τη συμπληρώσει ηλεκτρονικά. Στην υπεύθυνη δήλωση δηλώνει ρητά τα προβλεπόμενα στην παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου. Βήμα 2: Μέσα στον φάκελο επιστροφής, τοποθετεί τον σφραγισμένο φάκελο ψηφοφορίας, ο οποίος περιέχει το ψηφοδέλτιο και συμπληρώνει ηλεκτρονικά, μέσω της ειδικής εφαρμογής του άρθρου 8, την υπεύθυνη δήλωση, κάνοντας χρήση των κωδικών ταυτοποίησης της παρ. 2 του άρθρου 8 στο κινητό τηλέφωνο και στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλωθεί. Εναλλακτικά, ο εκλογέας του παρόντος, αντί της χρήσης της ειδικής εφαρμογής του άρθρου 8, δύναται να τοποθετήσει στον φάκελο επιστροφής, εκτός του σφραγισμένου φακέλου ψηφοφορίας, και α) την υπογεγραμμένη αίτηση - υπεύθυνη δήλωση επιστολικής ψήφου, και β) φωτοτυπία των δύο (2) όψεων της αστυνομικής του ταυτότητας ή της ελληνικής άδειας οδήγησης ή του ελληνικού του διαβατηρίου ή της ταυτότητας των ενόπλων δυνάμεων ή των σωμάτων ασφαλείας. Τα παραπάνω απαιτούνται για να επιβεβαιωθεί η ταυτότητα του εκλογέα και να αποτραπεί περίπτωση κακόβουλης άσκησης του εκλογικού δικαιώματος από τρίτο πρόσωπο. Συμπληρώνει, επίσης, τα στοιχεία του ως αποστολέα και απαραίτητως τον ειδικό εκλογικό του αριθμό. Βήμα 3: Επιλέγει τον συνδυασμό που επιθυμεί, τοποθετώντας σταυρό προτίμησης στο ειδικό τετράγωνο ή την επιλογή «Δεν επιλέγω κανέναν από τους ανωτέρω – Ψηφίζω λευκό» αν δεν θέλει να επιλέξει κανέναν συνδυασμό. Σε κάθε περίπτωση, αν στο ψηφοδέλτιο δεν τεθεί σταυρός προτίμησης σε συνδυασμό και δεν επιλεγούν υποψήφιοι σύμφωνα με το Βήμα 4, το ψηφοδέλτιο θεωρείται ομοίως λευκό. Βήμα 4: Επιλέγει τους υποψηφίους ευρωβουλευτές στους οποίους θέλει να εκφράσει την προτίμησή του. Για τον σκοπό αυτό ανατρέχει στο φυλλάδιο των οδηγιών, όπου αμέσως μετά τις οδηγίες υπάρχει

	πλήρης κατάλογος των συνδυασμών που μετέχουν στις εκλογές και των υποψηφίων αυτών. Εκεί εντοπίζει τον αύξοντα αριθμό του υποψηφίου και κυκλώνει ή σημειώνει τον αντίστοιχο αριθμό στο τμήμα αυτού του ψηφοδελτίου. Όταν ολοκληρώσει τις επιλογές του, κλείνει μέσα στον φάκελο ψηφοφορίας το ψηφοδέλτιο. Βήμα 5: Βεβαιώνεται ότι ο φάκελος επιστροφής περιέχει όσα προβλέπονται στην παρ. 4 της προτεινόμενης ρύθμισης. Τέλος με δική του μέριμνα αποστέλλει τον φάκελο μέσω ταχυδρομικών ή ταχυμεταφορικών εταιρειών, σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν παρασχεθεί. Επιπλέον, εισάγεται μια καινοτόμα πρόβλεψη για τους εκλογείς με αναπηρία, μέσω της δημιουργίας ειδικής εφαρμογής για την εκτύπωση του ψηφοδελτίου, συμπληρωμένου με τις επιλογές τους.
14	Ορίζεται το απώτερο χρονικό όριο, βάσει των οποίων οι Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου πρέπει να έχουν λάβει τον φάκελο επιστροφής επιστολικής ψήφου και η οποία είναι η 5η απογευματινή της παραμονής της ημέρας διενέργειας των εκλογών.
15	Συστήνονται Επιτροπές Συλλογής Επιστολικής Ψήφου. Οι επιτροπές αυτές έχουν αυξημένο κύρος λόγω της συνθέσεώς τους, πληρούν τα κριτήρια αντικειμενικότητας και αμεροληψίας και έχουν ως αντικείμενο την υποδοχή και καταγραφή των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου. Αρχίζουν τις εργασίες την επόμενη της αποστολής των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου από το Υπουργείο Εσωτερικών. Αποκλειστικό έργο τους είναι η παραλαβή των φακέλων ψηφοφορίας και η κατανομή τους ανά εκλογικό τμήμα όπου ανήκει ο εκλογέας που απέστειλε επιστολική ψήφο. Οι φάκελοι επιστροφής επιστολικής ψήφου φυλάσσονται σε ειδικές κάλπες, οι οποίες σφραγίζονται καθημερινά, παρουσία και των εκπροσώπων συνδυασμών. Οι ειδικές αυτές κάλπες παραδίδονται στις 7 το πρωί της ημέρας διενέργειας των εκλογών σε κάθε μια ειδική εφορευτική επιτροπή του άρθρου 16, προκειμένου να προχωρήσει εγκαίρως η καταμέτρησή τους.
16	Συγκροτείται η Ειδική Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου. Και αυτή η επιτροπή αποτελείται από τρία (3) μέλη. Η επιτροπή αναλαμβάνει καθήκοντα την προπαραμονή των εκλογών και ολοκληρώνει το έργο της αμέσως μετά την περαίωση της καταμέτρησης των ψηφοδελτίων.
17	Ορίζεται ρητά ότι τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων μπορούν να ορίσουν έναν τακτικό και έναν αναπληρωματικό αντιπρόσωπο στις επιτροπές των άρθρων 15 και 16.
18	Για τη συνολική εποπτεία της όλης διαδικασίας της επιστολικής ψήφου, ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου ορίζει έναν από τους Αντιπροέδρους ή από τα μέλη του Δικαστηρίου ως Γενικό Έφορο. Ο

	Γενικός Έφορος έχει αντίστοιχες αρμοδιότητες με τον έφορο του άρθρου 67 του π.δ. 26/2012 (Α' 57) και μπορεί να επικουρείται στο έργο του από Βοηθούς Εφόρους και από δικαστικούς υπαλλήλους.
19	Ρυθμίζονται τα σχετικά με την αποζημίωση των προέδρων και των μελών των επιτροπών των άρθρων 15 και 16, του Γενικού Εφόρου και των Βοηθών Γενικού Εφόρου του άρθρου 18, καθώς και των υπαλλήλων που συνεπικουρούν το έργο της επιτροπής του άρθρου 15 και του γραμματέα της επιτροπής του άρθρου 16, η οποία είναι ακατάσχετη, δεν υπόκειται σε κανενός είδους παρακράτηση ή φορολόγηση και δεν συμψηφίζεται με οφειλές των δικαιούχων προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία από οποιαδήποτε αιτία.
20	Ρυθμίζονται τα σχετικά με τις σφραγίδες των επιτροπών των άρθρων 15 και 16, καθώς και του Γενικού Εφόρου.
21	Καθορίζεται η διαδικασία αποπεράτωσης συλλογής φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου, επιστροφής των εκπροθέσμως παραληφθέντων, καθώς και η γνωστοποίηση προς το Υπουργείο Εσωτερικών της τελικής λίστας των εκλογέων που ψήφισαν με επιστολική ψήφο. Επιπλέον, ρυθμίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με φυσική παρουσία όσων εκλογέων είχαν δηλώσει ότι θα ψηφίσουν με επιστολική ψήφο αλλά δεν απέστειλαν τον φάκελο επιστροφής ή αυτός δεν παρελήφθη εμπροθέσμως.
22	Καθορίζεται ο ρόλος της Εφορευτικής Επιτροπής Διαλογής Επιστολικής Ψήφου του άρθρου 16. Ειδικότερα καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας της, ο τρόπος αποσφράγισης των φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου και τοποθέτησης του φακέλου ψηφοφορίας εντός της κάλπης.
23	Ρυθμίζεται η διαδικασία του ανοίγματος της κάλπης επιστολικής ψήφου, καταμέτρησης και αρίθμησης των φακέλων.
24	Περιγράφονται περιοριστικά – πλην όσων έχουν ρυθμιστεί με ειδικές διατάξεις – τα ζητήματα ακυρότητας των ψηφοδελτίων της επιστολικής ψήφου.
25	Ρυθμίζεται η διαδικασία της καταμέτρησης και διαλογής των επιστολικών ψήφων.
26	Κατ' αναλογία όσων ισχύουν για τις εθνικές εκλογές, καθορίζεται η διαδικασία υποβολής ενστάσεων για παραβάσεις του νόμου κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επιστολικής ψηφοφορίας.
27	Ρυθμίζεται η συνολική έκδοση των αποτελεσμάτων της επιστολικής ψήφου από τον Γενικό Έφορο, ο οποίος και αποστέλλει τη συνολική έκδοση στον Υπουργό Εσωτερικών, ώστε να διαβιβαστεί στη συνέχεια στην Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή για την έκδοση των οριστικών αποτελεσμάτων.
28	Προβλέπονται τα σχετικά με τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο σε

	περίπτωση διενέργειας εθνικού δημοψηφίσματος, σύμφωνα με τον ν. 4023/2011 (Α' 220).
29	Θεσπίζεται νέα διαδικασία εκκαθάρισης των εκλογικών καταλόγων, η οποία αξιοποιεί τα δεδομένα στις βάσεις δεδομένων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, καθώς και της Ελληνικής Αστυνομίας και ειδικότερα της υπηρεσίας έκδοσης διαβατηρίων. Οι εκλογείς που έχουν γεννηθεί πριν από την 1η.1.1944 (και επομένως συμπληρώνουν το 80ο έτος ηλικίας εντός του 2024) και δεν έχουν υποβάλει κατά το έτος 2023 φορολογική δήλωση ή δεν εμφανίζονται ως εξαρτώμενα πρόσωπα, δεν έχουν ελληνικό διαβατήριο σε ισχύ και δεν λαμβάνουν σύνταξη τίθενται επί ένα τρίμηνο σε ένα ειδικό καθεστώς. Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά. Οι εκλογείς αυτοί μπορούν από 1ης.7.2024 έως 31.10.2024 να αιτηθούν τη μη διαγραφή από τους εκλογικούς καταλόγους είτε μέσω του δήμου τους, είτε μέσω των Κ.Ε.Π., είτε μέσω των προξενικών αρχών ή κάνοντας χρήση των υπηρεσιών «MyKerLive» και «MyconsulLive». Σε κάθε περίπτωση αν εκλογέας της ανωτέρω κατηγορίας διαγραφεί από τους εκλογικούς καταλόγους μπορεί να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα με την ειδική διαδικασία των παραλειφθέντων εκλογέων.
30	Παρέχεται η δυνατότητα, σε όλες τις εκλογικές διαδικασίες, σε διορισμένο δικαστικό αντιπρόσωπο με αναπηρία να διευκολύνεται στο έργο του με τον ορισμό και δεύτερου γραμματέα αντί του ενός που ισχύει έως σήμερα.
31	Προβλέπεται ότι εκλογικά τμήματα ορίζονται κατά προτεραιότητα χώροι οι οποίοι είναι προσβάσιμοι από άτομα με αναπηρία. Για την καταγραφή των πιθανών χώρων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε οποιαδήποτε εκλογική αναμέτρηση ως εκλογικά τμήματα και την καταγραφή της δυνατότητας ευχερούς πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε αυτά δημιουργείται στο Υπουργείο Εσωτερικών μητρώο καταστημάτων ψηφοφορίας και εκλογικών τμημάτων. Τέλος, εισάγεται υποχρέωση των δήμων να καταγράψουν όλους τους πιθανούς χώρους που χρησιμοποιούνται ως καταστήματα ψηφοφορίας και εκλογικά τμήματα, ώστε να γίνει ουσιαστικός έλεγχος αν οι ανωτέρω χώροι είναι κατάλληλα προσβάσιμοι για άτομα με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των υπερήλικων.
32	Προβλέπεται ότι οι δικαιούχοι δωρεάν τηλεοπτικού χρόνου κατά την περίοδο των εκλογών υποχρεούνται να μεταδίδουν τα μηνύματά τους, τις πολιτικές εκδηλώσεις και συνεντεύξεις τύπου που διοργανώνουν και με διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα ή με υποτιτλισμό, το κόστος των οποίων βαρύνει τους ίδιους, ενώ και οι τηλεοπτικοί σταθμοί πανελλαδικής εμβέλειας οφείλουν να μεταδίδουν, με δίκη τους μέριμνα, όλες τις συνεντεύξεις πολιτικών αρχηγών και στη νοηματική γλώσσα, συμπεριλαμβανομένων των

	45λεπτων συνεντεύξεων που μεταδίδονται από την ΕΡΤ. Με τον τρόπο αυτό (και την επαπειλούμενη επιβολή σχετικών ποινών) λαμβάνονται θετικά μέτρα για την ισότιμη συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία και κατ' επέκταση στην πολιτική ζωή της χώρας.
33	Επανέρχεται η δυνατότητα έκδοσης κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη για τη λειτουργία των εκλογικών κέντρων, η οποία είχε αφαιρεθεί δημιουργώντας κενό νόμου με το άρθρο 37 του ν. 4648/2019 (Α' 205).
34	Ορίζεται ρητά ότι η αποζημίωση των μελών των εφορευτικών επιτροπών απαλλάσσεται από κάθε είδους φόρο, εισφορά ή κράτηση.
35	Δίδεται στους δικαστικούς λειτουργούς του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων, έπειτα και από την συνταγματική τους εξομοίωση με τους τακτικούς δικαστές με την αναθεώρηση του 2019, η δυνατότητα να συμμετέχουν στις εφορευτικές επιτροπές της εκλογικής διαδικασίας ως δικαστικοί αντιπρόσωποι.
36	Προβλέπονται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις του Μέρους Α'.
37	Εισάγεται μεταβατική διάταξη για την πρώτη λειτουργία της ηλεκτρονικής εφαρμογής του άρθρου 8 για τις αιτήσεις των εκλογέων που επιθυμούν να ψηφίσουν με επιστολική ψήφο και τη μετάπτωση σε αυτήν των ενεργών αιτήσεων της υφιστάμενης εφαρμογής για τους εκτός επικράτειας εκλογείς του ν.4648/2019. Επιπλέον, προβλέπεται ότι κατά την πρώτη εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, οι ενεργές αιτήσεις που έχουν υποβληθεί βάσει των άρθρων 2 έως 4 του ν. 4648/2019 (Α' 205) μεταπίπτουν στην εφαρμογή του άρθρου 8 του παρόντος και ότι από την έναρξη ισχύος του καταργείται ο ν. 1427/1984 (Α' 40), περί άσκησης του εκλογικού δικαιώματος κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους Έλληνες που διαμένουν στο έδαφος των λοιπών κρατών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.
38	Ορίζεται ο σκοπός του Μέρους Β' που συνίσταται: α) στη διευκόλυνση της διαδικασίας μετάταξης υπαλλήλων στον κλάδο ΠΕ Επιτελικών Στελεχών, β) στη συμπλήρωση και την υποβολή εντύπου σφυγμού ομάδας στις περιπτώσεις οργανικών μονάδων στις οποίες υπηρετούν υπάλληλοι που δεν υπάγονται στο σύστημα αξιολόγησης του ν. 4940/2022 (Α' 112), εφόσον προΐσταται προϊστάμενος που υπάγεται στο σύστημα αυτό, γ) στην ταχύτερη διεξαγωγή του πανελλήνιου γραπτού διαγωνισμού του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) του ν. 4765/2021 (Α' 6) και τη ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας του Α.Σ.Ε.Π.,

	δ) στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης μέσω της ρύθμισης του τρόπου αναπλήρωσης του Προέδρου του, ε) στη ρύθμιση των απολαβών των Συμβούλων Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, και στ) στη ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στη λειτουργία δα) των αποκεντρωμένων διοικήσεων και συγκεκριμένα στη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης λειτουργίας τους με την αναβάθμιση των Γραμματέων αυτών, δβ) των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και συγκεκριμένα στις δημοτικές επιτροπές αυτών, δγ) της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.ΠΕ.) και συγκεκριμένα στην επίτευξη της αποτελεσματικότερης άσκησης των καθηκόντων των προέδρων τους, και δδ) του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς με σκοπό την εξασφάλιση ικανού χρόνου στους χρήστες του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς για την εγγραφή τους σε αυτό.
39	Το αντικείμενο του Μέρους Β' περιλαμβάνει τα εξής: α) την πρόβλεψη διενέργειας της διαδικασίας μετάταξης υπαλλήλων στον κλάδο ΠΕ Επιτελικών Στελεχών κατά την πρώτη εφαρμογή του ν. 4622/2019 (Α' 133) ανεξαρτήτως των κύκλων κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α' 224), β) τη συμπλήρωση του ν. 4940/2022 (Α' 112) για την αξιολόγηση των στελεχών της δημόσιας διοίκησης, γ) τη ρύθμιση ζητημάτων του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού του ν. 4765/2021 (Α' 6), δ) την αναπλήρωση του Προέδρου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, ε) την καταβολή επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, στ) τη ρύθμιση μισθολογικών ζητημάτων των Γραμματέων Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ζ) την εισαγωγή ρυθμίσεων για την απαλλαγή από τα μισθώματα δημοτικών αγροτεμαχίων που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, η) τη ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στη συγκρότηση και τη συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής, και θ) τη ρύθμιση ζητημάτων που άπτονται της λειτουργίας του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς.
40	Προβλέπεται ότι η διαδικασία μετάταξης υπαλλήλων στον κλάδο ΠΕ Επιτελικών Στελεχών κατά την πρώτη εφαρμογή του ν. 4622/2019 (Α' 133) διενεργείται ανεξαρτήτως των κύκλων κινητικότητας του ν. 4440/2016 (Α' 224).
41	Προβλέπεται η συμπλήρωση και η υποβολή εντύπου σφυγμού ομάδας στις περιπτώσεις οργανικών μονάδων στις οποίες υπηρετούν υπάλληλοι που δεν υπάγονται στο σύστημα αξιολόγησης

	του ν. 4940/2022 (Α' 112), εφόσον προΐσταται προϊστάμενος που υπάγεται στο σύστημα αυτό.																																																
42	Παρέχεται η δυνατότητα ο πανελλήνιος γραπτός διαγωνισμός που αφορά στην πλήρωση θέσεων Ε.Ε.Π. και μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατηγορίας Π.Ε., Τ.Ε. και Δ.Ε. των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4765/2021 (Α' 6) να περιλαμβάνει, πλέον εναλλακτικά, δοκιμασία δεξιοτήτων και εργασιακής αποτελεσματικότητας, εξέταση γνώσεων ή αμφότερες. Προκειμένου να είναι εφικτή η διενέργεια του γραπτού διαγωνισμού που προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4765/2021 εντός του προβλεπόμενου στον νόμο χρονικού πλαισίου, είναι απαραίτητο να ξεκινήσουν από το Α.Σ.Ε.Π. άμεσα οι διαγωνιστικές διαδικασίες προμήθειας των σχετικών εξεταστικών εργαλείων και υπηρεσιών. Προς τον σκοπό αυτό κρίνεται αναγκαίο να διευρυνθεί η δυνατότητα του Α.Σ.Ε.Π. να επιλέξει το κατά την κρίση του καλύτερο πεδίο εξέτασης ανά περίπτωση, καθώς η δοκιμασία δεξιοτήτων και εργασιακής αποτελεσματικότητας και η εξέταση γνώσεων θα προβλέπονται πλέον όχι μόνο σωρευτικά αλλά και διαζευκτικά.																																																
43	Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που επιδρούν ανασταλτικά στην ταχύτητα έκδοσης των αποτελεσμάτων και στην έγκαιρη στελέχωση της δημόσιας διοίκησης συνιστά το υψηλό ποσοστό των διοριστέων, οι οποίοι δεν αποδέχονται τον διορισμό τους. Το ποσοστό αυτό είναι συνήθως από 35% έως 50% ενώ σε μία περίπτωση έχει φτάσει και το 74%. Ενδεικτικά: <table><tr><th>Προκήρυξη</th><th>Φορέας</th><th>Κατηγορία εκπαίδευσης</th><th>Προκη- ρυχθείσες θέσεις</th><th>Θέσεις προς αναπλή- ρωση</th><th>ποσοστό</th></tr><tr><td>6Κ/ 2020</td><td>Υπουργείο Υγείας</td><td>ΤΕ</td><td>483</td><td>357</td><td>73,91%</td></tr><tr><td>2Κ/ 2019</td><td>Φορείς του Υπουργείου Υγείας</td><td>ΠΕ</td><td>110</td><td>70</td><td>63,64%</td></tr><tr><td>2Κ/ 2019</td><td>Φορείς του Υπουργείου Υγείας</td><td>ΥΕ</td><td>167</td><td>66</td><td>39,52%</td></tr><tr><td>2Κ/ 2019</td><td>Φορείς του Υπουργείου Υγείας</td><td>ΔΕ</td><td>381</td><td>167</td><td>43,83%</td></tr><tr><td>13Κ/ 2021</td><td>Διάφοροι Φορείς αυτοδιοίκησης κ.λπ.</td><td>ΠΕ ΤΕ ΔΕ</td><td>1.468</td><td>572</td><td>38,96%</td></tr><tr><td>5κ/ 2021</td><td>ΑΕΙ, ερευνητικά ιδρύματα κ.λπ</td><td>ΠΕ</td><td>62</td><td>45</td><td>72,5%</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	Προκήρυξη	Φορέας	Κατηγορία εκπαίδευσης	Προκη- ρυχθείσες θέσεις	Θέσεις προς αναπλή- ρωση	ποσοστό	6Κ/ 2020	Υπουργείο Υγείας	ΤΕ	483	357	73,91%	2Κ/ 2019	Φορείς του Υπουργείου Υγείας	ΠΕ	110	70	63,64%	2Κ/ 2019	Φορείς του Υπουργείου Υγείας	ΥΕ	167	66	39,52%	2Κ/ 2019	Φορείς του Υπουργείου Υγείας	ΔΕ	381	167	43,83%	13Κ/ 2021	Διάφοροι Φορείς αυτοδιοίκησης κ.λπ.	ΠΕ ΤΕ ΔΕ	1.468	572	38,96%	5κ/ 2021	ΑΕΙ, ερευνητικά ιδρύματα κ.λπ	ΠΕ	62	45	72,5%						
Προκήρυξη	Φορέας	Κατηγορία εκπαίδευσης	Προκη- ρυχθείσες θέσεις	Θέσεις προς αναπλή- ρωση	ποσοστό																																												
6Κ/ 2020	Υπουργείο Υγείας	ΤΕ	483	357	73,91%																																												
2Κ/ 2019	Φορείς του Υπουργείου Υγείας	ΠΕ	110	70	63,64%																																												
2Κ/ 2019	Φορείς του Υπουργείου Υγείας	ΥΕ	167	66	39,52%																																												
2Κ/ 2019	Φορείς του Υπουργείου Υγείας	ΔΕ	381	167	43,83%																																												
13Κ/ 2021	Διάφοροι Φορείς αυτοδιοίκησης κ.λπ.	ΠΕ ΤΕ ΔΕ	1.468	572	38,96%																																												
5κ/ 2021	ΑΕΙ, ερευνητικά ιδρύματα κ.λπ	ΠΕ	62	45	72,5%																																												
	Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. 365/01-11-2023 έγγραφο του Προέδρου του ΑΣΕΠ, στο οποίο αποτυπώνεται η συλλογική θεσμική εμπειρία της Αρχής, το φαινόμενο αυτό συνδέεται με τη δυνατότητα																																																

	των υποψηφίων να δηλώσουν απεριόριστο αριθμό προτιμήσεων, θέτοντας έτσι υποψηφιότητα για θέσεις στις οποίες δεν έχουν πραγματική πρόθεση να αναλάβουν καθήκοντα σε περίπτωση που καταταγούν στους διοριστέους. Ως αποτέλεσμα, οι υποψήφιοι που ο διορισμός τους αφορά σε θέσεις που ήταν χαμηλά στις προτιμήσεις τους, δεν αποδέχονται και προκαλείται η ακόλουθη προβληματική κατάσταση: το ΑΣΕΠ ανακοινώνει τα οριστικά αποτελέσματα για π.χ. 1.000 διοριστέους, εξ αυτών 400 υποψήφιοι κατά μέσο όρο δεν δέχονται τον διορισμό, στη συνέχεια ακολουθεί νέα πολύμηνη διαδικασία 400 αναπληρώσεων που με τη σειρά της οδηγεί αριθμητικά σε ανάγκη 160 (400 X 40%) νέων αναπληρώσεων. Η κατάσταση επιδεινώνεται από το γεγονός ότι μεσολαβούν πολλοί μήνες από την ανάρτηση των οριστικών αποτελεσμάτων μέχρι να υπάρξει πλήρης εικόνα του αριθμού των αναγκαίων αναπληρώσεων, καθώς δεν είναι δυνατό να ξεκινήσει η διαδικασία αναπληρώσεων μιας προκήρυξης εάν δεν υπάρχει μια συνολική εικόνα των αναπληρώσεων της. Με την προτεινόμενη διάταξη δίδεται η δυνατότητα στο ΑΣΕΠ να περιορίσει τον αριθμό των προτιμήσεων που μπορούν να δηλώσουν οι υποψήφιοι. Η καθιέρωση μιας τέτοιας δυνατότητας θα παρακινήσει τους υποψηφίους να επιλέξουν τις θέσεις για τις οποίες πραγματικά ενδιαφέρονται και στις οποίες έχουν τη βούληση και τη δυνατότητα να εργασθούν. Έτσι εκτιμάται ότι θα περιορισθεί το φαινόμενο άρνησης του διορισμού, κάτι που έχει προφανείς αρνητικές συνέπειες στη δυνατότητα προγραμματισμού της δημόσιας διοίκησης για τη στελέχυσή της αλλά και στους υποψηφίους που πράγματι ενδιαφέρονται να διορισθούν στις εν λόγω θέσεις και καθυστερεί επί πολλούς μήνες να έρθει η σειρά τους. Παράλληλα, και προκειμένου να διασφαλισθεί ουσιαστικά η ευρεία δυνατότητα επιλογής των υποψηφίων, τίθεται ένα κατώτατο όριο (50) στον αριθμό των προτιμήσεων κάτω από τον οποίο δεν μπορεί να τεθεί περιορισμός.
44	Η μείωση της προθεσμίας αιτήσεων θεραπείας σε σαράντα πέντε (45) ημέρες αποσκοπεί στην επιτάχυνση της ολοκλήρωσης των διαδικασιών προσλήψεων.
45	Στο Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών (Ε.Α.Δ.Δ.) που συγκροτείται, τηρείται και διατίθεται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (Ε.Κ.Τ.) συγκεντρώνονται σε ψηφιακή μορφή οι διδακτορικές διατριβές, οι οποίες απονέμονται από τα ελληνικά πανεπιστήμια, καθώς και αυτές Ελλήνων που εκπονήθηκαν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού και αναγνωρίστηκαν από τον αρμόδιο εθνικό φορέα – Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.. Με την προτεινόμενη διάταξη καθίσταται σαφές ότι η κατάθεση και η επιλογή πεδίου είναι υποχρεωτική ούτως ώστε να επιτευχθούν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της αρχικώς θεσπισθείσας διάταξης

	των άρθρων 12 και 29 του ν. 4765/2021, δηλαδή της σαφήνειας, της ασφάλειας δικαίου και της επιτάχυνσης των διαδικασιών. Εξάλλου, η υποχρεωτική κατάταξη προβλέπεται από το άρθρο 70 παρ. 15 του ν. 1566/1985 (Α' 167), περί συγκρότησης του Εθνικού Αρχείου Διδακτορικών Διατριβών από το ΕΚΤ. Με την προτεινόμενη διάταξη η υποχρεωτική κατάθεση των διδακτορικών διατριβών στο Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών συνδέεται άμεσα με τις διαδικασίες προσλήψεων του Α.Σ.Ε.Π.
46	Το Α.Σ.Ε.Π. αναλαμβάνει ολοκληρωμένες δράσεις για την επίτευξη σκοπών χάριν του δημοσίου συμφέροντος. Αποστολή του είναι η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για διαδικασίες που αφορούν στο ανθρώπινο δυναμικό των υπηρεσιών του Δημοσίου και ιδίως η στελέχωση των υπηρεσιών αυτών με διαδικασίες προσλήψεων για την επιλογή των πλέον κατάλληλων για κάθε θέση υποψηφίων. Το ΑΣΕΠ διενεργεί τουλάχιστον κάθε δύο (2) έτη πανελλήνιο γραπτό διαγωνισμό, ενιαία ή κατά στάδια, και πραγματοποιεί αξιολόγηση προσωπικού στο πλαίσιο διαδικασιών επιλογής με σειρά προτεραιότητας, επιλογής ειδικού επιστημονικού προσωπικού, καθώς και πρόσληψης προσωπικού ορισμένου χρόνου. Το ανθρώπινο δυναμικό του Α.Σ.Ε.Π. επικουρεί ενεργά τα μέλη του Συμβουλίου κατά την επιτέλεση της κύριας αποστολής τους, η οποία συνεχώς διευρύνεται με καινούριες αρμοδιότητες και δράσεις. Λόγω του αυξανόμενου όγκου των διαδικασιών που τυγχάνουν επεξεργασίας από το Α.Σ.Ε.Π. σε συνδυασμό με τη διαρκή επέκταση των αρμοδιοτήτων του, απαιτείται ενίσχυση του υπάρχοντος προσωπικού με διαδικασίες που επιτρέπουν την άμεση στελέχωση της Γραμματείας του Α.Σ.Ε.Π.
47	Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντιμετωπίζονται θέματα αναπλήρωσης του Προέδρου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., με μέριμνα πλέον και για την περίπτωση απουσίας του ή κένωσης της θέσης του, οπότε όλες τις αρμοδιότητες του Προέδρου προβλέπεται ότι ασκεί ο Αντιπρόεδρος για όσο χρόνο διαρκεί η απουσία ή μέχρι να πληρωθεί η θέση του Προέδρου. Επίσης, προβλέπεται ότι, ειδικά σε ό,τι αφορά πάσης φύσεως συλλογικά όργανα, στα οποία ορίζεται ότι μετέχει ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., ο Αντιπρόεδρος μετέχει νομίμως σε αντικατάσταση του Προέδρου μόνο σε περίπτωση που αυτός ελλείπει και μέχρι την πλήρωση της θέσης του Προέδρου..
48	Με την προτεινόμενη ρύθμιση αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου 6 του π.δ. 57/2007 (Α' 57), ώστε ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. να μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του ή το δικαίωμα υπογραφής όχι μόνο στους προϊσταμένους των εκπαιδευτικών και υπηρεσιακών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., αλλά και στον Αντιπρόεδρο.
49	Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται η καταβολή επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, των οποίων η υπηρεσία στην εν λόγω θέση λογίζεται ως

	πραγματική υπηρεσία σε θέση Προϊσταμένου επιπέδου τμήματος, δεδομένου ότι σήμερα εξαιρούνται από την καταβολή μηνιαίου επιδόματος θέσης ευθύνης βάσει του άρθρου 21 παρ. 2 του ν. 4940/2022 (Α' 112).
50	Διασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων με την αναβάθμιση των Γραμματέων τους.
51	Προσαρμόζεται η λειτουργία του γραφείου των Γραμματέων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στην προτεινόμενη με το άρθρο 44 αναβάθμισή τους
52	Προβλέπεται η καταβολή εξόδων παράστασης στον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους, τον Γραμματέα και τον Ταμία της ΕΝ.ΠΕ. για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους, τα οποία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή και διοργάνωση πλήθους συναντήσεων εργασίας και εκδηλώσεων σε όλη την επικράτεια.
53	Προβλέπεται η καταβολή εξόδων παράστασης στον Πρόεδρο, τους Αντιπροέδρους και τον Γραμματέα της Κ.Ε.Δ.Ε. για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους, τα οποία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή και διοργάνωση πλήθους συναντήσεων εργασίας και εκδηλώσεων σε όλη την επικράτεια.
54	Εισάγεται πρόβλεψη για την περίπτωση που η μειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου δεν ορίσει για οποιοδήποτε λόγο υποψήφιο για τη θέση του αντιπροέδρου της δημοτικής επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή, εκλέγεται αντιπρόεδρος προερχόμενος από την πλειοψηφία.
55	Με τις αλλαγές που επέφερε ο ν.5056/2023 (Α' 163) ο αριθμός των μελών της δημοτικής (πρώην οικονομικής) επιτροπής στους μικρότερους δήμους μειώθηκε. Συγκεκριμένα, στους δήμους των οποίων τα δημοτικά συμβούλια αποτελούνται από έως 19 μέλη, η δημοτική επιτροπή είναι πλέον 5μελής αντί 7μελής. Συνεπώς, σε περίπτωση απουσίας του Προέδρου της Επιτροπής, η ισχύουσα ρύθμιση προβλέπει τη συνεδρίαση παρουσία τεσσάρων μελών, με προεδρεύοντα τον Αντιπρόεδρο ή το μέλος με τις περισσότερες ψήφους. Επειδή, όμως, η λήψη αποφάσεων με τέσσερα μόλις μέλη, ενδέχεται να καταστεί δυσχερής, καθώς η ψήφος του προεδρεύοντος δεν υπερισχύει, εισάγεται πρόβλεψη ώστε στις περιπτώσεις απουσίας του Προέδρου αυτός να αναπληρώνεται ως προς τη συμμετοχή του από αναπληρωματικό μέλος της πλειοψηφίας, αλλά όχι ως προς την άσκηση των καθηκόντων του προέδρου, για την οποία διατηρείται η ισχύουσα πρόβλεψη.
56	Παρέχεται η δυνατότητα απαλλαγής από την καταβολή ενοικίου των μισθωτών αγροτεμαχίων ιδιοκτησίας δήμων, εφόσον λόγω πλημμυρών ή πυρκαγιών δεν είναι δυνατή η καλλιέργειά τους, καθώς και η δυνατότητα παράτασης της μίσθωσης για δύο (2) έτη,

	προκειμένου να μην επιβαρύνονται οι μισθωτές με την καταβολή ενοικίου για αγροτεμάχια από τα οποία είναι αδύνατο να αποκομίσουν έσοδα για λόγους ανωτέρας βίας.
57	Επανέρχεται σε ισχύ η παρ. 9 του άρθρου 391 του ν. 4957/2022 (Α' 141), περί τροποποίησης της παρ. 4 του άρθρου δεκάτου εβδόμου του ν. 4286/2014 (Α' 194), περί της μεταφοράς μαθητών δημοσίων σχολείων, καθώς εκ παραδρομής διεγράφη με τις τροποποιήσεις που επέφερε το άρθρο 23 του ν. 5046/2023 (Α' 137)
58	Επανέρχεται η καταργηθείσα με το άρθρο 70 του ν. 5027/2023 (Α' 48) πρόβλεψη για τον τρόπο ανάδειξης του εκπροσώπου των φιλοζωικών σωματείων στην Επιτροπή Παρακολούθησης του θεσμικού πλαισίου για την προστασία των ζώων συντροφιάς του ν. 4830/2021 (Α' 169) με την έναρξη λειτουργίας του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς. Παράλληλα, εισάγεται η δυνατότητα της έναρξης λειτουργίας της Επιτροπής με τα λοιπά μέλη, μέχρι την εγγραφή των φιλοζωικών σωματείων στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς και τη διεξαγωγή των εκλογών για την ανάδειξη του εκπροσώπου τους, προκειμένου να εντατικοποιηθεί η εποπτεία εφαρμογής του ν. 4830/2021 το συντομότερο δυνατό.
59	Παρατείνονται ορισμένες προθεσμίες που αφορούν στην έναρξη χρήσης του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς (Ε.Μ.Ζ.Σ.) και καταργούνται κάποιες άλλες. Ειδικότερα: α) Παρατείνεται έως τις 31.3.2024 η προθεσμία εγγραφής Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων στο Ε.Μ.Ζ.Σ., δυνατότητα που είναι ήδη διαθέσιμη καθώς το οικείο Υπομητρώο ετέθη σε λειτουργία στις 18.12.2023, αλλά κρίνεται σκόπιμο να δοθεί μια προθεσμία τριών μηνών προκειμένου να ολοκληρώσουν τη διαδικασία εγγραφής οι ενδιαφερόμενοι πριν εκκινήσουν όλες οι υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον 4830/2021, β) απαλείφεται η γενική αναστολή της υποχρέωσης καταχώρισης δεδομένων στο Ε.Μ.Ζ.Σ., καθώς εκκίνησε η λειτουργία του, και διευκρινίζεται πως η αναστολή αφορά πλέον μόνο την Πλατφόρμα Υιοθεσιών, το Υπομητρώο Επαγγελματιών και Ερασιτεχνών Εκτροφέων και το Αποθετήριο Διαβατηρίων, τα οποία θα ενεργοποιηθούν εντός του πρώτου τριμήνου του 2024.
60	Προβλέπεται η έναρξη ισχύος του νόμου και επιμέρους διατάξεων.
57	Ορίζεται η έναρξη ισχύος.

Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών

18.	Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	-------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΟΦΕΛΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΑΜΕΣΑ	Αύξηση εσόδων					
		Μείωση δαπανών	X				
		Εξοικονόμηση χρόνου	X				
		Μεγαλύτερη αποδοτικότητα / αποτελεσματικότητα	X				X
		Άλλο					
	ΕΜΜΕΣΑ	Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών	X				
		Δίκαιη μεταχείριση πολιτών	X		X		X
		Αυξημένη αξιοπιστία / διαφάνεια θεσμών	X				
		Βελτιωμένη διαχείριση κινδύνων					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Μέρος Α'

Ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στον τρόπο ανάδειξης των ευρωβουλευτών της χώρας, όπως η ηλεκτρονική υποβολή υποψηφιοτήτων, η υποχρέωση παραίτησης από το αξίωμα του βουλευτή για όσους επιθυμούν να είναι υποψήφιοι ευρωβουλευτές για λόγους ίσης μεταχείρισης, η ευνοϊκότερη ρύθμιση για την επιστροφή παραβόλου συμμετοχής στις ευρωεκλογές και η δικαιότερη κατανομή εδρών.

Εισαγωγή της δυνατότητας άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο στις ευρωεκλογές και τα εθνικά δημοψηφίσματα.

Εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων.

Διευκόλυνση συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην άσκηση του εκλογικού δικαιώματος.

Μέρος Β'

Ολοκλήρωση της διαδικασίας μετάταξης υπαλλήλων στον κλάδο επιτελικών στελεχών. Ταχεία διενέργεια του γραπτού διαγωνισμού που προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4765/2021 (Α' 6) εντός του προβλεπόμενου στον νόμο χρονικού πλαισίου, και συγχρόνως άμεση εκκίνηση από το Α.Σ.Ε.Π. των διαγωνιστικών διαδικασιών προμήθειας των σχετικών εξεταστικών εργαλείων και υπηρεσιών.

Αντιμετώπιση θεμάτων αναπλήρωσης του Προέδρου του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., με μέριμνα πλέον και για την περίπτωση απουσίας του ή κένωσης της θέσης του.

Διασφάλιση της καταβολής επιδόματος προϊσταμένου τμήματος στους Συμβούλους Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, των οποίων η υπηρεσία στην εν λόγω θέση λογίζεται ως πραγματική υπηρεσία σε θέση

Προϊσταμένου επιπέδου τμήματος, οι οποίοι βάσει των διατάξεων του ν. 4940/2022 (Α' 112) αυτή τη στιγμή δεν λαμβάνουν μηνιαίο επίδομα θέσης ευθύνης.

19. Κόστος αξιολογούμενης ρύθμισης

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΟΣΤΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Σχεδιασμός / προετοιμασία					
		Υποδομή / εξοπλισμός					
		Προσλήψεις / κινητικότητα					
		Ενημέρωση εκπαίδευση εμπλεκόμενων					
		Άλλο					
	ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ & ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Στήριξη και λειτουργία διαχείρισης	X				
		Διαχείριση αλλαγών κατά την εκτέλεση					
		Κόστος συμμετοχής στη νέα ρύθμιση					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

20. Κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Αναγνώριση / εντοπισμός κινδύνου					

		Διαπίστωση συνεπειών κινδύνων στους στόχους					
		Σχεδιασμός αποτροπής / αντιστάθμισης κινδύνων					
		Άλλο					
	ΜΕΙΩΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Πιλοτική εφαρμογή					
		Ανάδειξη καλών πρακτικών κατά την υλοποίηση της ρύθμισης					
		Συνεχής αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Δεν εντοπίζονται κίνδυνοι από την προτεινόμενη ρύθμιση.

Ε. Έκθεση διαβούλευσης

22.	Διαβούλευση κατά τη διάρκεια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας από την έναρξη κατάρτισης της αξιολογούμενης ρύθμισης μέχρι την υπογραφή από τους συναρμόδιους Υπουργούς	
☒	Συνεργασία με άλλα υπουργεία / υπηρεσίες	Ενσωματώθηκαν σχόλια από όλα τα συναρμόδια Υπουργεία στις επιμέρους ρυθμίσεις
☐	Συνεργασία με κοινωνικούς φορείς / Ανεξάρτητες Αρχές	
☐	Διεθνής διαβούλευση	

23.	Σχόλια στο πλαίσιο της διαβούλευσης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας www.opengov.gr (ηλεκτρονική επισύναψη της έκθεσης)
-----	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εισαγωγή – Μεθοδολογία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ποσοτική ανάλυση των σχολίων στην ηλεκτρονική διαβούλευση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ποιοτική ανάλυση των σχολίων στην ηλεκτρονική διαβούλευση –Παρουσίαση σχολίων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εισαγωγή – Μεθοδολογία

Η δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση του σχεδίου νόμου «Εκλογή ευρωβουλευτών, διευκόλυνση εκλογέων μέσω επιστολικής ψήφου, εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών» πραγματοποιήθηκε, με πρωτοβουλία της Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών μέσω του δικτυακού τόπου διαβουλεύσεων του Υπουργείου, <http://www.opengov.gr/ypes/?p=9054>, κατά το χρονικό διάστημα από 28 Δεκεμβρίου 2023 έως 10 Ιανουαρίου 2024. Τα 96 συνολικά υποβληθέντα σχόλια καταγράφηκαν και κατέστησαν αντικείμενο επεξεργασίας ως εξής: α) Ποσοτικά, βάσει αριθμού σχολίων ανά άρθρο και β) Ποιοτικά, με βάση τις τάσεις που αναδείχθηκαν στη δημόσια διαβούλευση, δηλαδή των κυριότερων ζητημάτων που θεματοποιήθηκαν στα υποβληθέντα σχόλια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Σχόλια 16	Άρθρο 1	Σκοπός
Σχόλια 4	Άρθρο 2	Αντικείμενο
Σχόλια 1	Άρθρο 3	Εκλόγιμοι - Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 2 ν. 4255/2014
Σχόλια 7	Άρθρο 4	Πρόταση υποψηφίων - Κατάρτιση και ανακήρυξη συνδυασμών – Αντικατάσταση άρθρου 3 ν. 4255/2014
Σχόλιο 1	Άρθρο 5	Γενικό αποτέλεσμα ψηφοφορίας - Κατανομή εδρών – Αντικατάσταση άρθρου 6 ν. 4255/2014
Σχόλια 9	Άρθρο 6	Πεδίο εφαρμογής – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 1 ν. 4648/2019
Σχόλια 0	Άρθρο 7	Ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι εκλογέων επιστολικής ψήφου
Σχόλια 4	Άρθρο 8	Ειδική εφαρμογή εγγραφής εκλογέων που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα με επιστολική ψήφο
Σχόλια 0	Άρθρο 9	Ενσωμάτωση αιτήσεων και λοιπών μεταβολών στον εκλογικό κατάλογο
Σχόλια 1	Άρθρο 10	Εκλογικά Τμήματα Διαλογής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου
Σχόλια 3	Άρθρο 11	Αποστολή ειδικών φακέλων ψηφοφορίας
Σχόλιο 4	Άρθρο 12	Περιεχόμενο ειδικών φακέλων ψηφοφορίας
Σχόλια 6	Άρθρο 13	Διαδικασία ψηφοφορίας
Σχόλια 2	Άρθρο 14	Παραλαβή φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου
Σχόλια 0	Άρθρο 15	Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου
Σχόλια 0	Άρθρο 16	Εφορευτική Επιτροπή Διαλογής Επιστολικής Ψήφου
Σχόλια 0	Άρθρο 17	Αντιπρόσωποι κομμάτων
Σχόλια 0	Άρθρο 18	Γενικός Έφορος παρακολούθησης διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο

Σχόλια 0	Άρθρο 19	Αποζημιώσεις Εφορευτικών Επιτροπών Διαλογής Επιστολικής Ψήφου, Επιτροπής Ψηφοδελτίων Επιστολικής Ψήφου, του Γενικού Εφόρου και των Βοηθών Γενικού Εφόρου
Σχόλια 0	Άρθρο 20	Σφραγίδα Επιτροπών άρθρων 15, 16 και Γενικού Εφόρου
Σχόλιο 0	Άρθρο 21	Αποπεράτωση συλλογής φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου
Σχόλια 0	Άρθρο 22	Αποσφράγιση φακέλων επιστροφής επιστολικής ψήφου
Σχόλια 0	Άρθρο 23	Άνοιγμα κάλπης
Σχόλια 0	Άρθρο 24	Άκυρα – Μη λαμβανόμενα υπόψη ψηφοδέλτια
Σχόλια 0	Άρθρο 25	Διαλογή ψήφων
Σχόλια 0	Άρθρο 26	Υποβολή ενστάσεων
Σχόλια 0	Άρθρο 27	Συγκέντρωση αποτελεσμάτων επιστολικής ψήφου
Σχόλια 2	Άρθρο 28	Διατάξεις για διενέργεια εθνικού δημοψηφίσματος
Σχόλια 0	Άρθρο 29	Τελικές διατάξεις
Σχόλια 3	Άρθρο 30	Εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων
Σχόλια 3	Άρθρο 31	Υποστήριξη αντιπροσώπων δικαστικής αρχής με αναπηρία
Σχόλια 4	Άρθρο 32	Μητρώο καταστημάτων ψηφοφορίας και εκλογικών τμημάτων
Σχόλιο 3	Άρθρο 33	Διευκόλυνση ατόμων με αναπηρία στην παρακολούθηση του προεκλογικού διαλόγου
Σχόλια 1	Άρθρο 34	Θέματα δημόσιας τάξης - Απαγόρευση προεκλογικών δραστηριοτήτων – Τροποποίηση άρθρου 48 π.δ. 26/2012
Σχόλια 0	Άρθρο 35	Απαλλαγή φόρου, εισφοράς ή κράτησης υπέρ τρίτων αποζημίωσης μελών εφορευτικής επιτροπής - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 58 π.δ. 26/2012
Σχόλια 13	Άρθρο 36	Διορισμός δικαστικών λειτουργών του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων ως αντιπροσώπων δικαστικής αρχής και των εφόρων τους - Τροποποίηση άρθρου 68 π.δ. 26/2012
Σχόλια 0	Άρθρο 37	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Σχόλια 1	Άρθρο 38	Σκοπός
Σχόλια 0	Άρθρο 39	Αντικείμενο
Σχόλιο 3	Άρθρο 40	Δομή γραπτού διαγωνισμού Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 9 ν. 4765/2021
Σχόλιο 0	Άρθρο 41	Αναπλήρωση του Προέδρου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 2 και άρθρου 6 π.δ. 57/2007
Σχόλιο 1	Άρθρο 42	Επίδομα Συμβούλων Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 21 ν. 4940/2022
Σχόλια 0	Άρθρο 43	Γραμματείες Αποκεντρωμένων Διοικήσεων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 6Α και παρ. 6 άρθρου 6Β ν. 3852/2010
Σχόλια 0	Άρθρο 44	Έξοδα παράστασης Προέδρου Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας - Τροποποίηση άρθρου 18 π.δ. 74/2011 και άρθρου 37 π.δ. 75/2011
Σχόλια 1	Άρθρο 45	Απαλλαγή μισθωμάτων ενοικιαζόμενων αγρών ιδιοκτησίας δήμων
Σχόλια 1	Άρθρο 46	Ειδική Επιτροπή Παρακολούθησης της εφαρμογής της νομοθεσίας για την ευζωία των ζώων συντροφιάς - Αντικατάσταση παρ. 2 άρθρου 39 ν. 4830/2021

Σχόλια 2	Άρθρο 47	Μεταβατικές διατάξεις για τη λειτουργία του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς - Τροποποίηση παρ. 7, 8 και 9 άρθρου 46 του ν. 4830/2021
Σχόλια 0	Άρθρο 48	Έναρξη ισχύος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ

Επί του **άρθρου 1** υποβλήθηκαν **16** σχόλια, τα οποία, στην πλειοψηφία τους, επικροτούν την πρωτοβουλία αναδεικνύοντας, παράλληλα, και το ζήτημα της άσκησης του εκλογικού δικαιώματος με επιστολική ψήφο όχι μόνο κατά τις ευρωεκλογές και τη διεξαγωγή δημοψηφισμάτων, αλλά και κατά την ανάδειξη εκπροσώπων στο Ελληνικό Κοινοβούλιο ή/και των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης. Η πρόταση αυτή δεν ενσωματώνεται, καθώς η παρούσα ρύθμιση αφορά στη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη εκπροσώπων της χώρας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δημοψηφίσματος, διαδικασίες κατά τις οποίες τα ψηφοδέλτια είναι ίδια σε όλη την επικράτεια (σε αντίθεση με τη διαφοροποίηση ανά εκλογική περιφέρεια για τις εθνικές και αυτοδιοικητικές εκλογές).

Σχετικά με το σχόλιο για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος των Ελλήνων ναυτικών, οι οποίοι βρίσκονται στο εξωτερικό, με επιστολική ψήφο και παραλαβή του εκλογικού υλικού μέσω των ελληνικών προξενείων ή τοπικών λιμενικών ή αστυνομικών αρχών της χώρας αγκυροβόλησης, επισημαίνεται ότι δεν μπορεί αφενός να προσδιοριστεί με ασφάλεια η ακριβής ημερομηνία άφιξης του εκλογέα στην οικεία προξενική αρχή ή τοπικό λιμένα ή άλλη αρχή ή τόπο ούτε ακολούθως η εμπρόθεσμη επιστροφή του φακέλου στην Ελλάδα αλλά σε κάθε περίπτωση οι ναυτικοί, εφόσον επιθυμούν, μπορούν να επιλέξουν τον τόπο αποστολής του φακέλου και να εξουσιοδοτήσουν άτομο της εμπιστοσύνης τους να παραλάβει το υλικό για λογαριασμό τους.

Σχετικά με το σχόλιο για την ανάγκη διευκρινίσεων επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων, επισημαίνεται ότι θα εκδοθούν υπουργικές αποφάσεις, εγκύκλιοι και οδηγίες προς τα εμπλεκόμενα στην εκλογική διαδικασία μέρη και στους εκλογείς κατά περίπτωση.

Σχετικά με το σχόλιο για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας, το οποίο δεν ενσωματώνεται, σημειώνεται ότι στην παρούσα φάση προκρίνεται η υιοθέτηση της επιστολικής ψήφου, ως ένα πρώτο βήμα εκσυγχρονισμού της εκλογικής διαδικασίας, το οποίο έχει ήδη ευρεία και μακροχρόνια εφαρμογή σε δεκάδες χώρες της Ευρώπης αλλά και διεθνώς.

Σχετικά με το σχόλιο για την αιτιολόγηση του παραβόλου συμμετοχής, διευκρινίζεται ότι αποτελεί ισχύουσα ρύθμιση η καταβολή παραβόλου τόσο από τους υποψηφίους όσο και από τους συνδυασμούς. Η προτεινόμενη αλλαγή συνίσταται στην ενοποίησή του ανά συνδυασμό, πρόβλεψη που κρίνεται ευνοϊκότερη για τη συμμετοχή των υποψηφίων, σε συνδυασμό με τη μείωση του απαραίτητου ποσοστού που πρέπει να συγκεντρώσει ένας συνδυασμός για την επιστροφή του παραβόλου, από το τρία τοις εκατό (3%) επί των εγκύρων ψηφοδελτίων της επικράτειας στο ενάμιση τοις εκατό (1,5%).

Σχετικά με το σχόλιο για τον περιορισμό της δυνατότητας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο σε άτομα με αναπηρία και φοιτητές, προκρίθηκε η επιλογή να έχουν τη δυνατότητα όλοι οι πολίτες να ασκήσουν το δικαίωμά τους με επιστολική ψήφο, εφόσον προβλέπονται όλες οι διασφαλίσεις για το αδιάβλητο της διαδικασίας.

Σχετικά με το σχόλιο για τη διαγραφή της ιδιωτικής εκτύπωσης ψηφοδελτίου διευκρινίζεται ότι αυτή η πρόβλεψη διευκολύνει ουσιαστικά τους εκλογείς με αναπηρία να ψηφίσουν με επιστολική ψήφο και, σε κάθε περίπτωση, προβλέπεται ρητά η ακυρότητα του ψηφοδελτίου εάν εκτυπωθεί σε

χαρτί με τυπογραφικά στοιχεία πρόδηλα διαφορετικά από τα ψηφοδέλτια που εκτυπώνονται με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σχετικά με το σχόλιο της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας διευκρινίζεται ότι οι προβλέψεις του άρθρου 36 του ν. 5043/2023 παραμένουν σε ισχύ και εφαρμόζονται. Προς αποσαφήνιση του σκοπού του νομοσχεδίου ως προς τη διευκόλυνση των εκλογών με αναπηρία, προστίθεται στην περ. γ του άρθρου 1 η λέξη «περαιτέρω».

Επί του **άρθρου 2** υποβλήθηκαν **4** σχόλια, το ένα εκ των οποίων επικροτεί τη ρύθμιση. Το δεύτερο σχόλιο, αφενός, αναδεικνύει ζητήματα τα οποία δεν είναι αντικείμενο νομοθετικής ρύθμισης, όπως ενδεικτικά η σίτιση των δικαστικών αντιπροσώπων από τους ΟΤΑ και η απεριόριστη χρήση των δεδομένων κινητής τηλεφωνίας από αυτούς, και, αφετέρου, προτείνει ρυθμίσεις που δεν κρίνεται σκόπιμο να υιοθετηθούν, καθώς αφορούν στην εκλογική νομοθεσία και των εθνικών και αυτοδιοικητικών εκλογών, η οποία δεν αποτελεί αντικείμενο του παρόντος νομοσχεδίου, όπως: α) η τροποποίηση των ωρών έναρξης και λήξης της ψηφοφορίας, β) η πρόβλεψη διακοπής της εκλογικής διαδικασίας για το μεσημεριανό γεύμα της εφορευτικής επιτροπής και γ) «ο διορισμός δικαστικών αντιπροσώπων να γίνεται από τους επιτόπιους εισαγγελείς πρωτοδικών (της έδρας του εφόρου) κάθε εκλογικής περιφέρειας και μόνο για τα κενά να προβλέπεται πλήρωση με διορισμό δικαστικών αντιπροσώπων από άλλη εκλογική περιφέρεια».

Ως προς το σχόλιο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία: α) για την άσκηση εκλογικού δικαιώματος από άτομα που τελούν σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης, διευκρινίζεται ότι εκφεύγει του αντικειμένου του παρόντος νομοσχεδίου, καθώς με την περ. α της παρ. 1 του άρθρου 5 του π.δ. 26/2012 τα άτομα αυτά στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν, όπως προβλέπεται από το άρθρο 51 παρ. 3 του Συντάγματος, β) για την είσοδο των ατόμων με αναπηρία στο διαχωριστικό ψηφοφορίας αποκλειστικά με τον συνοδό τους, προκειμένου να τους παράσχει την υποστήριξη που επιθυμούν, διευκρινίζεται ότι ήδη προβλέπεται στο άρθρο 83 του πδ 26/2012 η δυνατότητα εισόδου του συνοδού, παράλληλα με τον δικαστικό αντιπρόσωπο, γ) για την τροποποίηση του αντικειμένου του νόμου διευκρινίζεται ότι προστίθεται ο υποτιτλισμός των μηνυμάτων. Τα λοιπά σημεία του σχολίου απαντώνται στα επιμέρους άρθρα.

Ως προς το σχόλιο της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας διευκρινίζεται ότι στην περ. ε) του άρθρου 2 προστίθεται η φράση «ή με υποτιτλισμό».

Επί του **άρθρου 3** υποβλήθηκε **1** σχόλιο το οποίο επικροτεί τη ρύθμιση.

Επί του **άρθρου 4** υποβλήθηκαν συνολικά **7** σχόλια. Τα δύο σχόλια επικροτούν τη ρύθμιση, ενώ τα υπόλοιπα αναδεικνύουν το ζήτημα του ύψους του παράβολου συμμετοχής των υποψηφίων. Τα σχόλια αυτά δεν ενσωματώθηκαν καθώς προκρίθηκε η πρόβλεψη του ενοποιημένου παραβόλου, με τη δυνατότητα επιστροφής, όπως προβλέπει η προτεινόμενη διάταξη. Συγκεκριμένα, κρίνεται ευνοϊκότερη για τη συμμετοχή των υποψηφίων η ενοποίηση του παραβόλου που κατέβαλε μέχρι πρότινος κάθε υποψήφιος ξεχωριστά με το παράβολο που καταβάλλει ο συνδυασμός, σε συνδυασμό με τη μείωση του απαραίτητου ποσοστού που πρέπει να συγκεντρώσει ένας συνδυασμός για την επιστροφή του παραβόλου, από το τρία τοις εκατό (3%) επί των εγκύρων ψηφοδελτίων της επικράτειας στο ενάμιση τοις εκατό (1,5%). Όσον αφορά το κόστος εκτύπωσης των ψηφοδελτίων, σημειώνεται ότι μειώνεται η επιβάρυνση των συνδυασμών, καθώς για όσους επιλέξουν να ψηφίσουν με επιστολική ψήφο, τα ψηφοδέλτια θα εκτυπώνονται με μέριμνα και δαπάνες του Υπουργείου Εσωτερικών. Το σχόλιο περί μη υποχρεωτικής ποσόστωσης τουλάχιστον σαράντα τοις εκατό για κάθε φύλο, δεν ενσωματώθηκε καθώς η εν λόγω ποσόστωση λειτουργεί ως εργαλείο ουσιαστικής ισότητας και ως μέσο βελτίωσης της ποιότητας της αντιπροσωπευτικής

δημοκρατίας. Πρόκειται για θετικό μέτρο που παρεμβαίνει στην εκλογική διαδικασία με στόχο την ενίσχυση της παρουσίας των γυναικών στην πολιτική ζωή.

Επί του **άρθρου 5** υποβλήθηκε **1** σχόλιο το οποίο επικροτεί τη ρύθμιση.

Επί του **άρθρου 6** υποβλήθηκαν συνολικά **9** σχόλια, από τα οποία τα 2 επικροτούν την προτεινόμενη ρύθμιση και τα υπόλοιπα αναδεικνύουν ζητήματα σχετικά με το αδιάβλητο της διαδικασίας ψηφοφορίας με επιστολική ψήφο. Επισημαίνεται ότι η επιστολική ψήφος είναι ένας τρόπος άσκησης του εκλογικού δικαιώματος που εφαρμόζεται επί μακρόν από αλλοδαπές έννομες τάξεις και αναλύονται με λεπτομέρεια, ειδικότερα στο πρώτο πεδίο της παρούσας Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης, οι διασφαλίσεις που προβλέπονται. Όσον αφορά το σχόλιο για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος από τους Έλληνες ναυτικούς, έχει απαντηθεί στα σχόλια επί του άρθρου 1.

Επί του **άρθρου 7** υποβλήθηκαν συνολικά **0** σχόλια.

Επί του **άρθρου 8** υποβλήθηκαν συνολικά **4** σχόλια. Το ένα εξ αυτών επικροτεί τη ρύθμιση και στο δεύτερο αναδεικνύεται το ζήτημα της υποχρεωτικής κατοχής κινητού τηλεφώνου του ενδιαφερόμενου πολίτη για να ασκήσει το εκλογικό δικαίωμά του με επιστολική ψήφο. Επισημαίνεται ότι η ύπαρξη τόσο κινητού τηλεφώνου όσο και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι απαραίτητες προϋποθέσεις, προκειμένου να διασφαλισθεί η διασταύρωση των στοιχείων του εκλογέα με αυξημένο επίπεδο ασφάλειας, που αποτελεί μείζονα προτεραιότητα της παρούσας πρωτοβουλίας. Εξάλλου, η χρήση κινητού τηλεφώνου είναι πλέον ευρύτατα διαδεδομένη και απαραίτητη για την αξιοποίηση χιλιάδων ψηφιακών υπηρεσιών που παρέχονται από το Δημόσιο μέσω της πύλης gov.gr. Ως προς τα σχόλια της ΕΣΑμεΑ και της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας, διευκρινίζεται ότι η εφαρμογή του άρθρου 8 θα υλοποιηθεί με προδιαγραφές πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, καθώς όπως προβλέπεται θα χρησιμοποιηθεί και από άτομα με αναπηρία όχι μόνο για την υποβολή αίτησης συμπερίληψής τους στους καταλόγους επιστολικής ψήφου αλλά και για την εκτύπωση του συμπληρωμένου από αυτά ψηφοδέλτιου. Σχετικά με τη δυνατότητα ψηφοφορίας με ψηφοδέλτιο σε μορφή braille, δεν δύναται να υιοθετηθεί, καθώς ενδέχεται να παραβιάσει τη μυστικότητα της ψήφου. Ως προς τη διαδικασία εγγραφής των εκλογέων με αναπηρία στην εφαρμογή του άρθρου 8 που διαβιούν σε δομές περίθαλψης, διευκρινίζεται ότι αυτή η δυνατότητα παρέχεται σε οποιονδήποτε έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο, όπου κι αν διαβιεί, την οποία και πρέπει να ολοκληρώσει ο ίδιος και μόνον αυτός. Σε κάθε περίπτωση, η πρόσβαση στην εφαρμογή από τρίτο για την ταυτοποίηση εκλογέα με σκοπό την κακόβουλη χρήση αυτής επιφέρει ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή.

Επί του **άρθρου 9** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 10** υποβλήθηκε **1** σχόλιο σχετικά με την εφαρμογή της επιστολικής ψήφου και στις αυτοδιοικητικές εκλογές, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της παρούσας ρύθμισης όπως αναλύθηκε και στα σχόλια επί του άρθρου 1. Ως προς τους εκλογείς των νησιωτικών δήμων της Περιφέρειας Αττικής, διευκρινίζεται ότι δεν μπορούν να θεωρηθούν ετεροδημότες εάν κατοικούν σε δήμο της Αττικής, καθώς πρόκειται για την ίδια εκλογική περιφέρεια.

Επί του **άρθρου 11** υποβλήθηκαν συνολικά **3** σχόλια σχετιζόμενα με τα έγγραφα ταυτοποίησης που θα χρειαστεί να επιδείξουν οι ψηφοφόροι που διαμένουν στο εξωτερικό ή οι εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποί τους. Όπως αναφέρεται στο σχέδιο νόμου, η ευθύνη για την εξακρίβωση της ταυτότητας του εκλογέα ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν προσώπου ανήκει στον ανάδοχο των ταχυδρομικών / ταχυμεταφορικών υπηρεσιών. Για τη διακρίβωση της ταυτότητας του παραλήπτη και το έγγραφο της εξουσιοδότησης, επισημαίνεται ότι η θεώρηση του γνησίου υπογραφής παρέχεται πλέον και στην αγγλική γλώσσα μέσω της ηλεκτρονικής πύλης «gov.gr». Συνεπώς μπορεί

να διακριβωθεί από αλλοδαπούς διανομείς. Τέλος, η παραβίαση αυτής της υποχρέωσης από τους αναδόχους επιφυλάσσει πολύ αυστηρή ποινή ρήτρα.

Επί του **άρθρου 12** υποβλήθηκαν συνολικά **4** σχόλια, το ένα σχόλιο εξ αυτών επικροτεί τη ρύθμιση και προτείνει τη χρήση ενιαίου ψηφοδελτίου και στη δια ζώσης εκλογική διαδικασία το οποίο δεν ενσωματώθηκε, καθώς δεν αποτελεί αντικείμενο του παρόντος νόμου. Σχετικά με την πρόταση για απαλοιφή της δυνατότητας εκτύπωσης του ενιαίου ψηφοδελτίου από τον εκλογέα, το σχόλιο δεν ενσωματώθηκε, καθώς έχουν προβλεφθεί όλες οι προδιαγραφές, προϋποθέσεις και διασφαλίσεις για τη δυνατότητα αυτή, η οποία αποτελεί το προσφορότερο μέσο διόρθωσης σφάλματος. Επιπλέον, αυτή η δυνατότητα διευκολύνει εξαιρετικά εκλογείς με αναπηρία, οι οποίοι θα μπορούν να συμπληρώσουν και εκτυπώσουν το ψηφοδέλτιό τους αξιοποιώντας την ειδική εφαρμογή. Επισημαίνεται, σχετικά με το σχόλιο για το κόστος ταχυδρόμησης του εκλογέα του εξωτερικού πως ήδη προβλέπεται η δυνατότητα καταβολής σχετικού ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό του εκλογέα στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η χρέωση του παραλήπτη με το κόστος αποστολής. Τέλος, το σχόλιο σχετικά με την εσφαλμένη παραπομπή στην παρ.12 ενσωματώθηκε, καθώς ορθά επισημάνθηκε.

Επί του **άρθρου 13** υποβλήθηκαν **6** σχόλια, στα οποία αναδεικνύεται, αφενός το ζήτημα του κόστους επιστροφής του φακέλου ψηφοφορίας με ταχυμεταφορές ειδικά για εκλογείς του εξωτερικού, το οποίο έχει απαντηθεί στα σχόλια του άρθρου 12, και, αφετέρου, η πρόταση για τη χρήση μεικτού συστήματος ψηφιακής και επιστολικής ψήφου, η οποία δεν ενσωματώθηκε, καθώς προκρίθηκε η διαδικασία των προτεινόμενων ρυθμίσεων, όπως έχει απαντηθεί ανωτέρω.

Ως προς τα σχόλια της ΕΣΑμεΑ και της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας για τη δυνατότητα πρόσβασης και εκτύπωσης του ψηφοδελτίου από τα άτομα με αναπηρία αναφέρεται στο άρθρο ρητά ότι η εφαρμογή αποσκοπεί ιδίως στην υποβοήθηση των εκλογέων με αναπηρία για την πρόσβαση σε αυτή με στόχο τη συμπλήρωση και εκτύπωση του ψηφοδελτίου από τους ίδιους.

Επί του **άρθρου 14** υποβλήθηκαν συνολικά **2** σχόλια, στα οποία αναδεικνύονται τα ζητήματα της μη έγκαιρης παραλαβής από την Επιτροπή Συλλογής Επιστολικής Ψήφου της επιστολικής ψήφου, είτε από υπαιτιότητα των παρόχων ταχυδρομικών και ταχυμεταφορικών υπηρεσιών, είτε λόγω ανωτέρας βίας. Επισημαίνεται ότι, δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 21, οι εκλογείς, σε αυτές τις περιπτώσεις, θα μπορούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στο εκλογικό τους τμήμα την ημέρα διενέργειας των εκλογών. Επιπλέον, έχει ληφθεί μέριμνα για την έγκαιρη αποστολή του εκλογικού υλικού, περί τις 20 ημέρες πριν από την ημερομηνία εκλογών, ώστε οι εκλογές, επιδεικνύοντας τη δέουσα επιμέλεια, να έχουν ικανό χρόνο να αποστείλουν εμπροθέσμως την ψήφο τους.

Επί του **άρθρου 15** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 16** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 17** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 18** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 19** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 20** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 21** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 22** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 23** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 24** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 25** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 26** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 27** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 28** υποβλήθηκαν **2** σχόλια. Το ένα αναδεικνύει το ζήτημα της εμπρόθεσμης αποστολής της επιστολικής ψήφου, για την οποία έχει ληφθεί κάθε δυνατή μέριμνα έγκαιρης αποστολής του εκλογικού υλικού, ώστε να επιστραφεί πριν την ημερομηνία των εκλογών. Το δεύτερο σχόλιο εκφράζει επιφυλάξεις για την ασφάλεια της διαδικασίας, οι οποίες έχουν απαντηθεί εξαντλητικά στο πρώτο μέρος της Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις καλές πρακτικές που εφαρμόζονται ανά τον κόσμο και τις συστάσεις διεθνών οργανισμών για το συγκεκριμένο ζήτημα.

Επί του **άρθρου 29** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 30** υποβλήθηκαν συνολικά **3** σχόλια, στα 2 εκ των οποίων προτείνεται η διαγραφή από τους εκλογικούς καταλόγους των πολιτών που έχουν συμπληρώσει το 70^ο έτος της ηλικίας τους. Το σχόλιο δεν ενσωματώνεται καθώς ανεξαρτήτως υποχρέωσης άσκησης του ή όχι, διατηρείται αυτό το δικαίωμα και μετά την ηλικία των 70 ετών. Ως προς το σχόλιο για την εκκαθάριση των εκλογικών καταλόγων διευκρινίζεται πως σε αυτούς περιλαμβάνονται ούτως ή άλλως μόνο όσοι εκλογείς πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 4 και 5 του π.δ. 26/2012.

Επί του **άρθρου 31** υποβλήθηκαν **3** σχόλια, το ένα εκ των οποίων επικροτεί τη ρύθμιση. Ως προς τα άλλα δύο σχόλια της ΕΣΑμεΑ διευκρινίζεται ότι: α) για την άσκηση εκλογικού δικαιώματος από άτομα που τελούν σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης, με την περ. α της παρ. 1 του άρθρου 5 του π.δ. 26/2012 τα άτομα αυτά στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν, όπως προβλέπεται από το άρθρο 51 παρ. 3 του Συντάγματος και β) στο άρθρο 83 του π.δ. 26/2012 προβλέπεται ήδη η παρουσία στο διαχωριστικό τόσο του συνοδού όσο και του δικαστικού αντιπροσώπου, ο οποίος βοηθά στην έκφραση της επιθυμίας του εκλογέα με την απαιτούμενη διακριτικότητα και εχεμύθεια για την τήρηση της μυστικότητας της ψήφου, δεδομένου ότι ο δικαστικός αντιπρόσωπος φέρει και την ευθύνη της τήρησης του νομικού πλαισίου που διέπει την εκλογική διαδικασία.

Επί του **άρθρου 32** υποβλήθηκαν **4** σχόλια, εκ των οποίων το ένα επικροτεί τη ρύθμιση. Ως προς τα σχόλια της ΕΣΑμεΑ και της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας για το μητρώο εκλογικών τμημάτων διευκρινίζεται ότι στο Μητρώο αυτό θα καταγράφεται το σύνολο των εκλογικών τμημάτων και όχι μόνο τα προσβάσιμα από άτομα με αναπηρία. Επιπλέον, στη σχετική υπουργική απόφαση που θα εκδοθεί θα εξειδικευτούν όλες οι λεπτομέρειες για το είδος των στοιχείων και τον τρόπο υποβολής τους σε αυτό. Τέλος, ως προς τον Υπεύθυνο Προσβασιμότητας διευκρινίζεται ότι ήδη, στην παρ. 3^α του άρθρου 83 του π.δ. 26/2012, προβλέπεται ότι με απόφαση δημάρχου ή περιφερειάρχη ορίζεται υπάλληλος υπεύθυνος για την εύρυθμη λειτουργία των χώρων υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα σε κάθε κατάσταση ψηφοφορίας.

Επί του **άρθρου 33** υποβλήθηκαν **3** σχόλια, το ένα εκ των οποίων επικροτεί τη ρύθμιση. Ως προς τα σχόλια της ΕΣΑμεΑ και της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας διευκρινίζεται ότι στην παρ. 1 του άρθρου προστέθηκε η δυνατότητα υποτιτλισμού. Ως προς τα προεκλογικά προγράμματα των υποψηφίων διευκρινίζεται ότι δεν αποτελούν αντικείμενο του παρόντος νομοσχεδίου.

Επί του **άρθρου 34** υποβλήθηκε **1** σχόλιο που επικροτεί τη ρύθμιση.

Επί του **άρθρου 35** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 36** υποβλήθηκαν συνολικά **13** σχόλια. Το ένα σχόλιο εξ αυτών επικροτεί τη ρύθμιση. Ως προς τα σχόλια που προτείνουν τη συμπερίληψη των προϊσταμένων και αναπληρωτών προϊσταμένων Κτηματολογικών γραφείων και τακτικών δημοσίων υπαλλήλων Υπουργείων και Ανεξάρτητων Αρχών, ως αντιπροσώπων δικαστικής αρχής, επισημαίνεται πως δεν προκρίνεται η ενσωμάτωσή τους, καθώς τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν απαραίτητως την ιδιότητα του νομικού ή άμεση σχετική επαγγελματική εμπειρία. Σχετικά με την επικαιροποίηση στο προτεινόμενο

νομοσχέδιο της ονομασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, το σχετικό σχόλιο ενσωματώθηκε. Ως προς το σχόλιο για την παρ. 10 του άρθρου 68 επισημαίνεται πως δεν αποτελεί νέα ρύθμιση, αλλά ισχύουσα διάταξη. Σε σχέση με τα σχόλια για τους στρατιωτικούς δικαστές επισημαίνεται ότι η παρούσα ρύθμιση εισάγει για πρώτη φορά τη συμπερίληψή τους στους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012.

Επί του **άρθρου 37** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 38** υποβλήθηκε 1 σχόλιο, το οποίο επικροτεί τη ρύθμιση.

Επί του **άρθρου 39** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 40** υποβλήθηκαν 3 σχόλια, τα οποία δεν σχετίζονται με το αντικείμενο της ρύθμισης. Συγκεκριμένα, η ρύθμιση: α) αφορά γραπτό διαγωνισμό, και όχι προφορικό, για τον οποίο προβλέπεται σαφής τρόπος βαθμολόγησης, β) δεν επιφέρει τροποποιήσεις στον τρόπο και τόπο της εξέτασης ούτε και στους κλάδους των προς πλήρωση θέσεων.

Επί του **άρθρου 41** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 42** υποβλήθηκε 1 σχόλιο, το οποίο επικροτεί τη ρύθμιση.

Επί του **άρθρου 43** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 44** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Επί του **άρθρου 45** υποβλήθηκε 1 σχόλιο, το οποίο επικροτεί τη ρύθμιση.

Επί του **άρθρου 46** υποβλήθηκε 1 σχόλιο, το οποίο επικροτεί τη ρύθμιση.

Επί του **άρθρου 47** υποβλήθηκαν 2 σχόλια, το ένα εκ των οποίων επικροτεί τη ρύθμιση ενώ το δεύτερο αφορά τις παράνομες εκτροφές ζώων συντροφιάς. Η παρούσα ρύθμιση κινείται προς την κατεύθυνση του περιορισμού του φαινομένου, η οποία θα καταστεί ευχερέστερη μόλις ολοκληρωθεί το Υπομητρώο Εκτροφών του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς, η λειτουργία του οποίου θα ξεκινήσει σε λίγους μήνες.

Επί του **άρθρου 48** δεν υποβλήθηκαν σχόλια.

Στ. Έκθεση νομιμότητας

24.	Συναφείς συνταγματικές διατάξεις	
	- παρ. 1 άρθρου 5, παρ. 6 άρθρου 21, άρθρα 51, 54, παρ. 5 άρθρου 96	
25.	Ενωσιακό δίκαιο	
r	Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)	Άρθρο 14 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ)· άρθρα 20, 22 και 223 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και άρθρο 39 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
r	Κανονισμός	

r	Οδηγία	
r	Απόφαση	Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/994 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2018, για την τροποποίηση της πράξης περί εκλογής των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με άμεση και καθολική ψηφοφορία, που προσαρτάται στην απόφαση 76/787/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ της 20ής Σεπτεμβρίου 1976 του Συμβουλίου (L 178).
26.	Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	
r	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
r	Διεθνείς συμβάσεις	
27.	Συναφής νομολογία των ανωτάτων και άλλων εθνικών δικαστηρίων, καθώς και αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών	
		Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης
r	Ανώτατο ή άλλο εθνικό δικαστήριο (αναφέρατε)	
r	Ανεξάρτητη Αρχή (αναφέρατε)	
28.	Συναφής ευρωπαϊκή και διεθνής νομολογία	
		Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης
r	Νομολογία Δικαστηρίου Ε.Ε.	
r	Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
r	Άλλα ευρωπαϊκά ή διεθνή δικαστήρια ή διαιτητικά όργανα	

Ζ. Πίνακας τροποποιούμενων ή καταργούμενων διατάξεων

29.	Τροποποίηση – αντικατάσταση – συμπλήρωση διατάξεων	
	<i>Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης</i> Άρθρο 3 Εκλόγιμοι - Κωλύματα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 2 ν. 4255/2014 Στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4255/2014 (Α' 11), περί κωλυμάτων εκλογιμότητας, προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής: «2. Οι διατάξεις του άρθρου 56 του Συντάγματος και των παραγράφων 1 έως 4 του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012 και της παρ. 1 του δέκατου πέμπτου άρθρου του ν. 2196/1994 (Α' 41) για τα κωλύματα εκλογιμότητας των βουλευτών εφαρμόζονται και για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι, ούτε να εκλεγούν μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αν δεν παραιτηθούν από το αξίωμά τους πριν από την ανακήρυξή τους σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 3 του παρόντος.».	<i>Υφιστάμενες διατάξεις</i> Παρ. 2 άρθρου 2 ν. 4255/2014 2. Οι διατάξεις του άρθρου 56 του Συντάγματος και των παραγράφων 1 έως 4 του άρθρου 30 του π.δ. 26/2012 και της παρ. 1 του δέκατου πέμπτου άρθρου του ν. 2196/1994 (Α' 41) για τα κωλύματα εκλογιμότητας των βουλευτών εφαρμόζονται και για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
	Άρθρο 4 Πρόταση υποψηφίων - Κατάρτιση και ανακήρυξη συνδυασμών – Αντικατάσταση άρθρου 3 ν. 4255/2014 Το άρθρο 3 του ν. 4255/2014 (Α' 11), περί πρότασης υποψηφίων, κατάρτισης και ανακήρυξης συνδυασμών, αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 3 Πρόταση υποψηφίων – Κατάρτιση και ανακήρυξη συνδυασμών 1. Δικαίωμα υποβολής πρότασης υποψηφίων έχουν μόνο τα κόμματα ή οι συνασπισμοί	Άρθρο 3 ν. 4255/2014 Άρθρο 3 Πρόταση υποψηφίων Κατάρτιση και ανακήρυξη συνδυασμών 1. Δικαίωμα υποβολής πρότασης υποψηφίων έχουν μόνο τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων. Στους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων μπορούν να συμμετέχουν και πολιτικές κινήσεις που δεν αποτελούν πολιτικό κόμμα. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 5 του άρθρου 37 και του άρθρου 38 του π.δ. 26/2012 περί του ονόματος και εμβλήματος των κομμάτων και περί της διαφωνίας για τη χρήση ονόματος ή εμβλήματος αυτών, εφαρμόζονται αναλόγως και εν προκειμένω. Οι κατά τις ανωτέρω διατάξεις δηλώσεις

συνεργαζόμενων κομμάτων. Στους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων μπορούν να συμμετέχουν και πολιτικές κινήσεις που δεν αποτελούν πολιτικό κόμμα. Οι παρ. 1, 2, 3, 5 και 6 του άρθρου 37 και το άρθρο 38 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί του ονόματος και εμβλήματος των κομμάτων και περί της διαφωνίας για τη χρήση ονόματος ή εμβλήματος κομμάτων ή για την ιδιότητα του Προέδρου ή μέλους της Διοικούσας Επιτροπής αυτών, εφαρμόζονται αναλόγως. Για την εφαρμογή του παρόντος η προθεσμία των παρ. 1 και 2 του άρθρου 37 του π.δ. 26/2012 ορίζεται σε εξήντα (60) ημέρες πριν από τη διενέργεια εκλογών. Οι κατά τις ανωτέρω διατάξεις δηλώσεις των κομμάτων ή των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων υποβάλλονται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική πύλη υποψηφιοτήτων του άρθρου 33 του π.δ. 26/2012, περί παροχής πρόσβασης στην ηλεκτρονική πύλη καταχώρισης υποψηφίων, με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 32 έως 34 αυτού, περί κατάρτισης συνδυασμών, και είναι δεσμευτικές για όλες τις νόμιμες συνέπειες. 2. Οι υποψήφιοι συμμετέχουν στην εκλογή σε συνδυασμό, ο οποίος καταρτίζεται από το κόμμα ή τον συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων που τους προτείνει, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3. Κανένας υποψήφιος δεν μπορεί να μετέχει σε περισσότερους από έναν συνδυασμούς. 3. Η πρόταση κάθε κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, που αποτελεί τον συνδυασμό του κόμματος ή του συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων περιλαμβάνει υποψηφίους, των οποίων ο αριθμός είναι τουλάχιστον ίσος με	των κομμάτων ή των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων επιδίδονται στον Υπουργό Εσωτερικών και τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. 2. Οι υποψήφιοι συμμετέχουν στην εκλογή σε συνδυασμό, ο οποίος καταρτίζεται από το κόμμα ή το συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων που τους προτείνει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο. Κανένας υποψήφιος δεν μπορεί να μετέχει σε περισσότερους από έναν συνδυασμούς. 3. Η πρόταση κάθε κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, που αποτελεί το συνδυασμό του κόμματος ή του συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων περιλαμβάνει υποψηφίους, των οποίων ο αριθμός δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του αριθμού των συνολικά εκλεγομένων, κάθε φορά, κατά την παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η πρόταση αναγράφει το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, την ιδιότητα και την ακριβή διεύθυνση κατοικίας του προτεινόμενου και συνοδεύεται από έγγραφη αποδοχή και υπεύθυνη δήλωση αυτού, που γίνονται και με ειδική συμβολαιογραφική πληρεξουσιότητα. Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών κομμάτων ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 40% του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Με την ανωτέρω δήλωση, ο υποψήφιος δηλώνει ότι: α) δεν αποδέχθηκε τη συμμετοχή του ως υποψηφίου σε συνδυασμό – πρόταση άλλου κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, β) είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο αρρένων ή το δημοτολόγιο δήμου του κράτους, μνημονεύοντας το όνομα του δήμου, το έτος γέννησης, καθώς και την ημερομηνία για την περίπτωση κατά την οποία απαιτείται αυτή σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 29 του π.δ. 26/2012, γ) δεν έχει στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν, δ) δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του τα κωλύματα
--	---

τον αριθμό των συνολικά εκλεγομένων, κάθε φορά, κατά την παρ. 1 του άρθρου 1, μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και δεν μπορεί να υπερβαίνει τον διπλάσιο του αριθμού αυτού. Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών κομμάτων ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, ο αριθμός των υποψηφίων από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικού αριθμού των υποψηφίων τους, αντιστοίχως. Δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της μονάδας και άνω. Οι προϋποθέσεις του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου πρέπει να πληρούνται κατά την καταληκτική ημέρα της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης κατάρτισης συνδυασμού, επί ποινή μη ανακήρυξης του συνδυασμού του κόμματος ή του συνασπισμού των συνεργαζόμενων κομμάτων. Αν το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου για οποιονδήποτε λόγο δεν ανακηρύξει υποψήφιο ή υποψηφίους ενός συνδυασμού, τότε ο συνδυασμός ανακηρύσσεται με τους υποψηφίους που πληρούν τις προϋποθέσεις ανακήρυξης, μόνο αν η δήλωση συνδυασμού κατά την υποβολή του, συμπεριλαμβανομένων των υποψηφίων που δεν ανακηρύχθηκαν, πληρούσε τις ανωτέρω προϋποθέσεις για τον συνολικό αριθμό των υποψηφίων και τον αριθμό υποψηφίων από κάθε φύλο. Στην πύλη υποψηφιοτήτων οι συνδυασμοί υποβάλλουν και το έμβλημά τους, το οποίο πρέπει να αποτυπώνεται ευκρινώς σε παραλληλόγραμμο διαστάσεων 2,3 εκατοστών πλάτους και 1,2 εκατοστού ύψους.	εκλογιμότητας του άρθρου 2 του παρόντος και ε) δεν έχει ανειλημμένη υποχρέωση παραμονής στην υπηρεσία για ορισμένο χρόνο, προκειμένου περί πολιτικών υπαλλήλων και στρατιωτικών εν γένει, κατά την ισχύουσα νομοθεσία. Όποιος υποβάλλει ψευδή δήλωση υπόκειται στις ποινές της παρ. 3 του άρθρου 117 του π.δ. 26/2012. Για κάθε υποψήφιο επισυνάπτεται γραμμάτιο Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας για κατάθεση χρηματικού ποσού εκατόν πενήντα (150,00) ευρώ. Το χρηματικό αυτό ποσό αποτελεί έσοδο του τακτικού προϋπολογισμού και είναι δυνατόν να αυξομειώνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών. 4. Οι υποψήφιοι αναγράφονται στο ψηφοδέλτιο του κόμματος ή του συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων κατά αλφαβητική σειρά του επωνύμου τους. 5. Στην πρόταση κάθε συνδυασμού επισυνάπτεται γραμμάτιο Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας για την κατάθεση χρηματικού ποσού τριών χιλιάδων (3.000,00) ευρώ), η έλλειψη του οποίου καθιστά την πρόταση απαράδεκτη. Το ποσό αυτό επιστρέφεται στα κόμματα ή τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων, των οποίων οι συνδυασμοί έλαβαν ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) τουλάχιστον του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων σε ολόκληρη την Επικράτεια ή μία τουλάχιστον έδρα μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. 6. Η έλλειψη της αποδοχής ή της υπεύθυνης δήλωσης του προτεινόμενου ή της υπογραφής του ή του πληρεξουσίου του ή του γραμματίου, καθώς και η έλλειψη οποιουδήποτε από τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, οριζόμενα στοιχεία της υπεύθυνης δήλωσης του προτεινόμενου, συνεπάγεται τη μη ανακήρυξή του ως υποψηφίου από το αρμόδιο δικαστήριο. 7. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 4, 5 και 7 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012. 8. Τη δέκατη τέταρτη ημέρα πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας, το Α' Τμήμα του Αρείου Πάγου ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους υποψηφίους που
--	--

4. Κάθε υποψήφιος – επί ποινή μη ανακήρυξης – επικυρώνει την αίτηση-δήλωση υποψηφιότητάς του, έως τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 8 του παρόντος με τη διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 26/2012, περί κατάρτισης συνδυασμών, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης για κάθε έννομη συνέπεια, με την οποία δηλώνει ότι: α) δεν αποδέχθηκε τη συμμετοχή του ως υποψηφίου σε συνδυασμό - πρόταση άλλου κόμματος ή συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων, β) δεν έχει στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν, γ) δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του τα κωλύματα εκλογιμότητας του άρθρου 2 του παρόντος και δ) δεν έχει ανειλημμένη υποχρέωση παραμονής στην υπηρεσία για ορισμένο χρόνο, προκειμένου περί πολιτικών υπαλλήλων και στρατιωτικών εν γένει, κατά την ισχύουσα νομοθεσία. Όποιος υποβάλλει ψευδή δήλωση υπόκειται στις ποινές της παρ. 3 του άρθρου 117 του π.δ. 26/2012. 5. Δεν είναι επιτρεπτή η παραίτηση υποψηφίου μετά από την οριστική υποβολή της δήλωσης του συνδυασμού. Ο συνδυασμός δύναται να συμπληρωθεί ή να τροποποιηθεί έως την καταληκτική ημερομηνία της παρ. 8. 6. Οι υποψήφιοι αναγράφονται στο ψηφοδέλτιο του κόμματος ή του συνασπισμού συνεργαζόμενων κομμάτων κατά την αλφαβητική σειρά του επωνύμου τους. 7. Στην πρόταση κάθε συνδυασμού επισυνάπτεται ηλεκτρονικό παράβολο ποσού είκοσι χιλιάδων (20.000,00) ευρώ, η έλλειψη του οποίου καθιστά την πρόταση απαράδεκτη. Το ποσό αυτό επιστρέφεται στα κόμματα ή τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων, των οποίων οι	προτάθηκαν νόμιμα κατά συνδυασμούς, όπως αυτοί δηλώθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού, με ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 35 και 36 του π.δ. 26/2012. Οι ανακηρυχθέντες υποψήφιοι ανακοινώνονται αμέσως στο Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο προβαίνει αμελλητί στην έκδοση προκήρυξης, στην οποία περιλαμβάνονται τα στοιχεία της απόφασης ανακήρυξης. Η προκήρυξη κοινοποιείται αμέσως στους Αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να τη δημοσιεύσουν κατά ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 39 του π.δ. 26/2012.
---	--

συνδυασμοί έλαβαν ποσοστό ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) τουλάχιστον του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων σε ολόκληρη την επικράτεια.

8. Οι δηλώσεις υποβάλλονται έως πενήντα (50) ημέρες πριν από την ημερομηνία διενέργειας των εκλογών. Αν η ημερομηνία αυτή είναι μεταξύ της Μεγάλης Πέμπτης και της Δευτέρας του Πάσχα, τότε η προθεσμία παρατείνεται έως και την Τετάρτη μετά από το Πάσχα. Πέντε (5) ημέρες μετά από την ημερομηνία του πρώτου εδαφίου, το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου ανακηρύσσει σε δημόσια συνεδρίαση τους υποψηφίους που προτάθηκαν νόμιμα κατά συνδυασμούς, όπως αυτοί δηλώθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Ομοίως, αν η καταληκτική ημερομηνία ανακήρυξης είναι μεταξύ της Μεγάλης Πέμπτης και της Δευτέρας του Πάσχα, η καταληκτική ημερομηνία ανακήρυξης παρατείνεται έως και την Τετάρτη μετά από το Πάσχα. Οι συνδυασμοί ανακηρύσσονται κατά σειρά με την εξής σειρά:

α) Προηγούνται κατά σειρά εκλογικής δύναμης τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετείχαν στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές.

β) Ακολουθούν κατά σειρά εκλογικής δύναμης τα κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετείχαν στις τελευταίες εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων στο ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

γ) Τέλος, ανακηρύσσονται τα λοιπά κόμματα ή οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων κατά σειρά υποβολής της δήλωσης συνδυασμού.

Εφόσον κόμμα ή κόμματα των περ. α) και β) μετέχουν σε συνασπισμό συνεργαζόμενων κομμάτων, θεωρείται ότι ο συνασπισμός

συνεργαζόμενων κομμάτων έχει λάβει την εκλογική δύναμη του κόμματος ή του μεγαλύτερου σε εκλογική δύναμη των συνεργαζόμενων κομμάτων που τον απαρτίζουν. Η παρ. 1 του άρθρου 32 του π.δ. 26/2012, περί συνδρομής των προϋποθέσεων κατάρτισης συνδυασμών, εφαρμόζεται και για τα κόμματα και τους συνασπισμούς συνεργαζόμενων κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή υπομνημάτων είναι η επόμενη της ημερομηνίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας. 9. Οι συνδυασμοί και υποψήφιοι που ανακηρύσσονται ανακοινώνονται αμέσως στο Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, προβαίνει αμελλητί στην έκδοση προκήρυξης, στην οποία περιλαμβάνονται τα στοιχεία της απόφασης ανακήρυξης. Η προκήρυξη κοινοποιείται αμέσως στους Αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι τη γνωστοποιούν κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 39 του π.δ. 26/2012, περί κοινοποίησης ονομάτων ανακηρυχθέντων υποψηφίων. 10. Για την υποβοήθηση του έργου του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου, όσον αφορά στην ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψηφίων βουλευτών, καθώς και για τη διαδικασία του άρθρου 103 του π.δ. 26/2012, περί ανακήρυξης βουλευτών, δύναται να διατίθεται προσωπικό της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, κατόπιν αιτήματος του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου.».	
Άρθρο 5 Γενικό αποτέλεσμα ψηφοφορίας – Κατανομή εδρών –	Άρθρο 6 ν. 4255/2014 Άρθρο 6

Αντικατάσταση άρθρου 6 ν. 4255/2014 Το άρθρο 6 του ν. 4255/2014 (Α' 11), περί αποτελέσματος της ψηφοφορίας και κατανομής των εδρών, αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 6 Γενικό αποτέλεσμα ψηφοφορίας – Κατανομή εδρών 1. Η Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή του άρθρου 101 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), που εδρεύει στο Υπουργείο Εσωτερικών, με βάση τους, κατά το άρθρο 5 του παρόντος, πίνακες των πρωτοδικείων, καταρτίζει τον γενικό οριστικό πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας σε όλη την επικράτεια και με βάση τα αποτελέσματα αυτά προβαίνει στην κατανομή των εδρών των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μεταξύ των συνδυασμών των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων που μετείχαν στην εκλογή, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παρ. 2 έως 4 του παρόντος. 2. Η κατά την παρ. 1 κατανομή ενεργείται αναλογικά με την εκλογική δύναμη σε όλη την επικράτεια των συνδυασμών που μετέχουν σε αυτήν, σύμφωνα με τη διαδικασία των παρ. 3 και 4. 3. Κόμμα ή συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων που δεν συγκέντρωσε ποσοστό έγκυρων ψηφοδελτίων τουλάχιστον ίσο με το τρία τοις εκατό (3%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, που έλαβαν σε ολόκληρη την επικράτεια τα κόμματα και οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων, δεν δικαιούται έδρα μέλους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. 4. Για τον υπολογισμό των εδρών συνολικά στην επικράτεια που	Γενικό αποτέλεσμα ψηφοφορίας Κατανομή εδρών 1. Η Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή του άρθρου 101 του π.δ. 26/2012, που εδρεύει στο Υπουργείο Εσωτερικών, με βάση τους, κατά το προηγούμενο άρθρο, πίνακες των πρωτοδικείων, καταρτίζει το γενικό οριστικό πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας σε όλη την Επικράτεια και με βάση τα αποτελέσματα αυτά προβαίνει στην κατανομή των εδρών των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μεταξύ των συνδυασμών των κομμάτων και των συνασπισμών συνεργαζόμενων κομμάτων που μετείχαν στην εκλογή, κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους. 2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο κατανομή ενεργείται αναλογικά με την εκλογική δύναμη σε όλη την Επικράτεια των συνδυασμών που μετέχουν σε αυτήν. Για το σκοπό αυτόν αθροίζεται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων, τα οποία έλαβαν σε όλη την Επικράτεια όλοι οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στην εκλογή, το άθροισμα δε αυτό διαιρείται με το συνολικό αριθμό των εδρών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που κάθε φορά αναλογούν στην Ελλάδα. Το πηλίκο που προκύπτει από τη διαίρεση, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο της πρώτης φάσης της κατανομής, με το οποίο διαιρείται ολόκληρη η εκλογική δύναμη σε όλη την Επικράτεια του κάθε συνδυασμού, δηλαδή το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε αυτός, σε κάθε δε συνδυασμό περιέρχονται τόσες έδρες από την πρώτη φάση της κατανομής όσες φορές το εκλογικό μέτρο περιέχεται στην εκλογική δύναμη αυτού. 3. Η κατανομή συνεχίζεται σε δεύτερη φάση, κατά την οποία αθροίζεται το σύνολο των αχρησιμοποίητων υπόλοιπων εκλογικής δύναμης όλων των συνδυασμών μετά την κατανομή της προηγούμενης παραγράφου, το άθροισμα δε που προκύπτει διαιρείται με τον αριθμό των αδιάθετων, μετά την κατά την προηγούμενη παράγραφο κατανομή, εδρών, αυξημένο κατά ένα. Το πηλίκο που προκύπτει από τη διαίρεση, παραλειπομένου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο της δεύτερης φάσης της
---	---

δικαιούται κάθε κόμμα ή συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων που πληροί το κριτήριο της παρ. 3 εφαρμόζονται τα εξής: α. Για την κατανομή των εδρών ως εκλογικό μέτρο λαμβάνεται το ακέραιο μέρος του πηλίκου που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν στην επικράτεια όλοι οι εκλογικοί σχηματισμοί, που συμμετέχουν στην κατανομή των εδρών σύμφωνα με την παρ. 3 προς τον αριθμό των εκπροσώπων της χώρας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. β. Ο αριθμός των εδρών που αναδεικνύουν όσοι συμμετέχουν στην κατανομή εδρών προκύπτει από το ακέραιο μέρος του πηλίκου της διαίρεσης του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβαν στην επικράτεια διά του εκλογικού μέτρου. γ. Αδιάθετες έδρες κατανέμονται ανά μία σε όσους έχουν το μεγαλύτερο αξιοποιήσιμο υπόλοιπο, αρχίζοντας από τον συνδυασμό με το μεγαλύτερο υπόλοιπο. Σε περίπτωση ίσου αριθμού αξιοποιήσιμου υπολοίπου, προηγείται ο συνδυασμός με τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στην επικράτεια. Αν εξακολουθούν και παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μια σε κάθε συνδυασμό ξεκινώντας από αυτόν με τον μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων στην επικράτεια.».	κατανομής με το οποίο διαιρείται το αξιοποιήσιμο υπόλοιπο εκλογικής δύναμης κάθε συνδυασμού, σε κάθε δε συνδυασμό περιέρχονται από τη δεύτερη αυτή φάση της κατανομής τόσες έδρες όσες φορές το εκλογικό μέτρο περιέχεται στην αξιοποιήσιμη εκλογική δύναμη αυτού. Εάν το άθροισμα των εδρών που παραχωρούνται κατά τα ανωτέρω στους συνδυασμούς, είναι μεγαλύτερο από τον αριθμό των εδρών που πρέπει να κατανεμηθούν κατά τη δεύτερη αυτή φάση, η πλεονάζουσα έδρα αφαιρείται από το συνδυασμό που έχει το μικρότερο υπόλοιπο εκλογικής δύναμης. Σε περίπτωση ίσου αριθμού υπολοίπων ψήφων ενεργείται κλήρωση και η έδρα αφαιρείται από το συνδυασμό που δεν ευνοήθηκε από την κλήρωση. Σε περίπτωση που η εκλογική δύναμη συνδυασμού είναι μικρότερη από το εκλογικό μέτρο της πρώτης φάσης της κατανομής που προέκυψε σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου, ως αξιοποιήσιμη εκλογική δύναμη που μεταφέρεται στη δεύτερη φάση της κατανομής θεωρείται το σύνολο των εγκύρων ψήφων σε όλη την Επικράτεια του συνδυασμού αυτού. 4. Οι έδρες που παραμένουν αδιάθετες, μετά την κατά την προηγούμενη παράγραφο κατανομή, παραχωρούνται ανά μία και μέχρι εξαντλήσεώς τους στους συνδυασμούς που έχουν το μεγαλύτερο κατά σειρά, μετά την πρώτη φάση, αξιοποιήσιμο υπόλοιπο εκλογικής δύναμης και αρχή γίνεται από τους συνδυασμούς οι οποίοι δεν αξιοποίησαν το υπόλοιπο αυτό για κατάληψη έδρας από τη δεύτερη φάση. Οι τυχόν αδιάθετες έδρες από την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου παραχωρούνται ανά μια στους συνδυασμούς με το μεγαλύτερο κατά σειρά μετά την πρώτη φάση αξιοποιήσιμο υπόλοιπο εκλογικής δύναμης. Σε περίπτωση δε ίσου αριθμού υπολοίπων ψήφων, ενεργείται κλήρωση και η έδρα παραχωρείται στο συνδυασμό που ευνοήθηκε από την κλήρωση. Ως αξιοποιήσιμη εν προκειμένω εκλογική δύναμη θεωρείται και ολόκληρη η εκλογική δύναμη συνδυασμού, η οποία υπολειπόταν
--	--

	του εκλογικού μέτρου τόσο της πρώτης φάσης της κατανομής όσο και της δεύτερης. 5. Κόμμα ή συνασπισμός συνεργαζόμενων κομμάτων που δεν συγκέντρωσε ποσοστό εγκύρων ψηφοδελτίων τουλάχιστον ίσο με το τρία τοις εκατό (3%) του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, που έλαβαν σε ολόκληρη την Επικράτεια τα κόμματα και οι συνασπισμοί συνεργαζόμενων κομμάτων, δεν δικαιούται έδρα μέλους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
Άρθρο 6 Πεδίο εφαρμογής – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 1 ν. 4648/2019 1. Στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου υπάγονται οι εκλογείς οι οποίοι επιλέγουν την επιστολική ψήφο ως μέσο άσκησης του εκλογικού τους δικαιώματος. Το παρόν Κεφάλαιο ισχύει αποκλειστικά για τις εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων της χώρας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σύμφωνα με τον ν. 4255/2014 (Α' 11), καθώς και για τη διεξαγωγή εθνικού δημοψηφίσματος, σύμφωνα με τον ν. 4023/2011 (Α' 220). 2. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4648/2019 (Α' 205), περί του πεδίου εφαρμογής του νόμου αυτού, τροποποιείται ως προς το πεδίο εφαρμογής του ν. 4648/2019 ο οποίος εφαρμόζεται μόνο κατά τις βουλευτικές εκλογές και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής: «1. Εκλογείς οι οποίοι την ημέρα των βουλευτικών εκλογών βρίσκονται εκτός της επικράτειας, μπορούν να ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και με την επιφύλαξη του άρθρου 2.». 3. Σε περίπτωση διενέργειας την ίδια ημέρα βουλευτικών εκλογών και ευρωεκλογών ή βουλευτικών εκλογών και εθνικού δημοψηφίσματος δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αλλά οι διατάξεις του ν. 4648/2019, περί	Παρ. 1 άρθρου 1 ν. 4648/2019 1. Εκλογείς οι οποίοι την ημέρα των βουλευτικών εκλογών, των εκλογών για την ανάδειξη των μελών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και την ημέρα διεξαγωγής εθνικού δημοψηφίσματος βρίσκονται εκτός της Επικράτειας, μπορούν να ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και με την επιφύλαξη του άρθρου.

διευκόλυνσης άσκησης του εκλογικού δικαιώματος εκλογών που βρίσκονται εκτός ελληνικής επικράτειας και τροποποίησης της εκλογικής διαδικασίας.	
Άρθρο 30 Υποστήριξη αντιπροσώπων δικαστικής αρχής με αναπηρία – Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 63 π.δ. 26/2012 Στο άρθρο 63 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί του γραμματέα εφορευτικής επιτροπής, προστίθεται παρ. 4 ως εξής: «4. Εάν ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ή ο προεδρεύων της επιτροπής είναι άτομο με αναπηρία, είναι δυνατή η ανάθεση καθηκόντων γραμματέα σε δύο (2) άτομα.».	Άρθρο 63 πδ. 26/2012 Άρθρο 63 (Άρθρο 63 Π.Δ. 96/2007) Γραμματέας εφορευτικής επιτροπής 1. Η εφορευτική επιτροπή αναθέτει καθήκοντα γραμματέα για τη σύνταξη των πρακτικών της σε υπάλληλο δημόσιο ή δημοτικό ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, που είναι υποχρεωμένος να τα εκτελέσει. 2. Αν δεν μπορεί η εφορευτική επιτροπή να αναθέτει τα καθήκοντα γραμματέα, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, τα αναθέτει σε έναν εκλογέα ή σ' ένα από τα τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη της και στην ανάγκη σε δημοτικό υπάλληλο. 3. Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν υπάρχει γραμματέας της εφορευτικής επιτροπής, δεν παρακωλύεται καθόλου το έργο της, γιατί στην ανάγκη μπορεί και ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ή ο προεδρεύων της επιτροπής να εκτελέσει τα καθήκοντα του γραμματέα της.
Άρθρο 33 Θέματα δημόσιας τάξης - Απαγόρευση προεκλογικών δραστηριοτήτων – Τροποποίηση άρθρου 48 π.δ. 26/2012 Στο άρθρο 48 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί θεμάτων δημόσιας τάξης και απαγόρευσης προεκλογικών δραστηριοτήτων, προστίθεται παρ. 3 ως εξής: «3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη ρυθμίζονται θέματα δημόσιας τάξης και ασφάλειας, κατά τις βουλευτικές εκλογές, τις ευρωεκλογές, καθώς και κάθε άλλη εκδήλωση της λαϊκής ετυμηγορίας, που αφορούν στη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας εκλογικών	Άρθρο 48 πδ. 26/2012 Άρθρο 48 Θέματα δημόσιας τάξης -Απαγόρευση προεκλογικών δραστηριοτήτων 1. Οι συγκεντρώσεις κατά την προεκλογική περίοδο διέπονται από τις ειδικές για το θέμα αυτό διατάξεις του Συντάγματος. 2. Κατά την ημέρα διενέργειας των βουλευτικών εκλογών, των ευρωεκλογών ή των δημοψηφισμάτων, καθώς και την παραμονή αυτής απαγορεύονται οι συγκεντρώσεις και οποιαδήποτε άλλη προεκλογική δραστηριότητα, όπως πραγματοποίηση ομιλιών, ανάρτηση και διανομή αφισών και εντύπων, μετάδοση εκπομπών και μηνυμάτων προεκλογικού περιεχομένου, καθώς και η προεκλογική δραστηριότητα στο διαδίκτυο.

κέντρων των κομμάτων και των συνδυασμών, τη σειρά προτεραιότητας ίδρυσης αυτών, τη σειρά προτεραιότητας για την πραγματοποίηση των προεκλογικών ομιλιών και κάθε άλλο συναφές θέμα.».	
Άρθρο 35 Διορισμός δικαστικών λειτουργών του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων ως αντιπροσώπων δικαστικής αρχής και εφόρων - Τροποποίηση άρθρου 68 π.δ. 26/2012 Στο άρθρο 68 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), περί διορισμού των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 3 προστίθεται περ. ιστ), β) στην παρ. 6 προστίθεται περ. ζ) και στο δεύτερο εδάφιο επικαιροποιείται η παραπομπή στις περ. β) έως ζ) και επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γ) στην παρ. 10 οι λέξεις «καθώς και οι Ειρηνοδίκες και Πταισματοδίκες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «οι Ειρηνοδίκες και Πταισματοδίκες, καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Γ', Δ' και Παρέδρου», και το άρθρο 68 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 68 Διορισμός των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους 1. Οι έφοροι και οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται, με κλήρωση, σε δημόσια συνεδρίαση, από το Α1' Τμήμα του Αρείου Πάγου. 2. Έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής διορίζονται, οι πάρεδροι του Συμβουλίου Επικρατείας	Άρθρο 68 πδ. 26/2012 Άρθρο 68 (Άρθρο 68 Π.Δ. 96/2007, άρθρο 21 παρ.2 και 3 ν.3226/2004 και άρθρο 29 παρ. 2 και 3 ν.3731/2008) Διορισμός των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των εφόρων τους 1. Οι έφοροι και οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται, με κλήρωση, σε δημόσια συνεδρίαση, από το Α' Τμήμα του Αρείου Πάγου. 2. Έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής διορίζονται, οι πάρεδροι του Συμβουλίου Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι εφέτες των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και οι αντεισαγγελείς εφετών. 3. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται: α) Οι Πρωτοδίκες και οι Αντεισαγγελείς Πρωτοδικών. Επίσης, διορίζονται, μόνο κατόπιν αίτησής τους, οι Πρόεδροι Πρωτοδικών και οι Εισαγγελείς Πρωτοδικών, εξαιρουμένων όσων ασκούν καθήκοντα διεύθυνσης των οικείων δικαστηρίων και εισαγγελιών, των αναπληρωτών τους για τη διαδικασία των εκλογών, καθώς και όσων εξ αυτών ασκούν άλλα καθήκοντα σχετικά με την εκλογική διαδικασία κατά την ημέρα της διενέργειας αυτής. β) Οι πάρεδροι των πρωτοδικείων και των εισαγγελιών πρωτοδικών. γ) Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικρατείας. δ) Οι εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου. ε) Οι πρωτοδίκες και οι πάρεδροι των διοικητικών πρωτοδικείων. στ) Οι σπουδαστές της Εθνικής Σχολής Δικαστών. ζ) Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. η) Οι ειρηνοδίκες και οι πταισματοδίκες.

Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι εφέτες των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και οι αντεισαγγελείς εφετών. 3. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται: α) Οι Πρωτοδίκες και οι Αντεισαγγελείς Πρωτοδικών. Επίσης, διορίζονται, μόνο κατόπιν αίτησής τους, οι Πρόεδροι Πρωτοδικών και οι Εισαγγελείς Πρωτοδικών, εξαιρουμένων όσων ασκούν καθήκοντα διεύθυνσης των οικείων δικαστηρίων και εισαγγελιών, των αναπληρωτών τους για τη διαδικασία των εκλογών, καθώς και όσων εξ αυτών ασκούν άλλα καθήκοντα σχετικά με την εκλογική διαδικασία κατά την ημέρα της διενέργειας αυτής. β) Οι πάρεδροι των πρωτοδικείων και των εισαγγελιών πρωτοδικών. γ) Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικρατείας. δ) Οι εισηγητές του Ελεγκτικού Συνεδρίου. ε) Οι πρωτοδίκες και οι πάρεδροι των διοικητικών πρωτοδικείων. στ) Οι σπουδαστές της Εθνικής Σχολής Δικαστών. ζ) Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. η) Οι ειρηνοδίκες και οι πταισματοδίκες. θ) Οι δικηγόροι. ι) Οι συμβολαιογράφοι. ια) Οι έμμισθοι και άμισθοι υποθηκοφύλακες. ιβ) Οι υπάλληλοι με βαθμό Α', Β' και Γ', καθώς και οι υπάλληλοι με βαθμό Δ' που είναι πτυχιούχοι νομικής της γραμματείας των δικαστηρίων, δηλαδή του Συμβουλίου Επικράτειας, όλων των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, των εισαγγελιών, της Γενικής Επιτροπείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και των έμμισθων υποθηκοφυλακείων.	θ) Οι δικηγόροι. ι) Οι συμβολαιογράφοι. ια) Οι έμμισθοι και άμισθοι υποθηκοφύλακες. ιβ) Οι υπάλληλοι με βαθμό Α, Β' και Γ καθώς και οι υπάλληλοι με βαθμό Δ' που είναι πτυχιούχοι νομικής της γραμματείας των δικαστηρίων, δηλαδή του Συμβουλίου Επικράτειας, όλων των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, των εισαγγελιών, της Γενικής Επιτροπείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και των έμμισθων υποθηκοφυλακείων. ιγ) Οι ασκούμενοι δικηγόροι. ιδ) Οι Επιμελητές Ανηλίκων των Δικαστηρίων Ανηλίκων της χώρας, οι Επιμελητές Κοινωνικής Αρωγής και οι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με βαθμό Α', Β', Γ και Δ'. ιε) Οι δικαστικοί υπάλληλοι με βαθμό Α, Β' και Γ καθώς και οι υπάλληλοι με βαθμό Δ' που είναι πτυχιούχοι νομικής του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Γενικής Επιτροπείας της Επικράτειας στο Ελεγκτικό Συνέδριο. 4. Αν τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου δεν επαρκούν, το Α' Τμήμα του Αρείου Πάγου, αφού διαπιστώσει την ανεπάρκεια, διορίζει, προς συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού, μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους ή μόνιμους υπαλλήλους της Περιφέρειας που είναι πτυχιούχοι Νομικής [με βαθμό τουλάχιστον Β'], καθώς και δικαστικούς επιμελητές που είναι πτυχιούχοι νομικής ή έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δέκα (10) έτη άσκησης των καθηκόντων τους, και μόνο αν ούτε αυτοί επαρκούν, διορίζει πτυχιούχους άλλων σχολών που κατέχουν θέση Προϊσταμένου τουλάχιστον Τμήματος. 5. Αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής δεν μπορεί να διορισθεί όποιος έχει υπερβεί το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας του. 6. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, οι παρακάτω αρχές αποστέλλουν στην εισαγγελία του Αρείου Πάγου τα εξής στοιχεία: α) Το Υπουργείο Εσωτερικών δέκα (10) το αργότερο ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 3 έναρξη της προεκλογικής
--	---

ιγ) Οι ασκούμενοι δικηγόροι. ιδ) Οι Επιμελητές Ανηλίκων των Δικαστηρίων Ανηλίκων της χώρας, οι Επιμελητές Κοινωνικής Αρωγής και οι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, με βαθμό Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄. ιε) Οι δικαστικοί υπάλληλοι με βαθμό Α΄, Β΄ και Γ΄, καθώς και οι υπάλληλοι με βαθμό Δ΄ που είναι πτυχιούχοι νομικής του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της Γενικής Επιτροπείας της Επικράτειας στο Ελεγκτικό Συνέδριο. ιστ) Οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Δ΄ και Παρέδρου. Επίσης, διορίζονται, μόνο κατόπιν αίτησής τους, οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Γ΄. 4. Αν τα πρόσωπα της παρ. 3 δεν επαρκούν, το Α1΄ Τμήμα του Αρείου Πάγου, αφού διαπιστώσει την ανεπάρκεια, διορίζει, προς συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού, μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους ή μόνιμους υπαλλήλους της Περιφέρειας που είναι πτυχιούχοι Νομικής, καθώς και δικαστικούς επιμελητές που είναι πτυχιούχοι νομικής ή έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δέκα (10) έτη άσκησης των καθηκόντων τους, και μόνο αν ούτε αυτοί επαρκούν, διορίζει πτυχιούχους άλλων σχολών που κατέχουν θέση Προϊσταμένου τουλάχιστον Τμήματος. 5. Αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής δεν μπορεί να διορισθεί όποιος έχει υπερβεί το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας του. 6. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, οι παρακάτω αρχές αποστέλλουν στην εισαγγελία του Αρείου Πάγου τα εξής στοιχεία:	περιόδου, πίνακες των εκλογικών τμημάτων που συστάθηκαν σε όλη την Επικράτεια. β) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ονομαστικούς καταλόγους όλων των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α΄ έως και γ΄, ε΄, στ΄, η΄, ι΄, ια΄, ιβ΄ και ιδ΄. γ) Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ονομαστικό κατάλογο των δικαστικών αντιπροσώπων του. δ) Το Ελεγκτικό Συνέδριο, ονομαστικούς καταλόγους των παρέδρων και εισηγητών του, καθώς και των δικαστικών υπαλλήλων που αναφέρονται στην παρ. 3 στοιχείο ιε. ε) Οι πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας ονομαστικούς καταλόγους των δικηγόρων και των ασκούμενων δικηγόρων. στ) Οι Περιφερειάρχες, δια του Υπουργείου Εσωτερικών, ονομαστικές καταστάσεις, όλων των μόνιμων δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων της περιφέρειας τους, που μπορούν σύμφωνα με την παράγραφο 4 να διοριστούν αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής. Για όσους υπηρετούν σε υπηρεσίες των υπουργείων, κεντρικές ή περιφερειακές, οι καταστάσεις συντάσσονται από την αρμόδια κεντρική υπηρεσία κάθε υπουργείου και αποστέλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών. Οι παραπάνω με στοιχεία β΄ έως και στ΄ και η΄ ονομαστικοί κατάλογοι αποστέλλονται το αργότερο δέκα (10) ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 3 έναρξη της προεκλογικής περιόδου. 7. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια, διορίζονται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 και αναπληρωτές των τακτικών αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό δέκα πέντε τοις εκατό του συνόλου των εκλογικών τμημάτων κάθε εκλογικής περιφέρειας. Οι αναπληρωτές, με παραγγελία του εφόρου της περιφέρειας, αναπληρώνουν τους απουσιάζοντες ή κωλυόμενους για οποιοδήποτε λόγο τακτικούς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ή τους βοηθούν στην εκτέλεση των καθηκόντων τους. 8. Στις συνεδριάσεις του Α΄ Τμήματος του Αρείου Πάγου, που γίνονται οι διορισμοί
--	---

α) Το Υπουργείο Εσωτερικών δέκα (10) το αργότερο ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 4 έναρξη της προεκλογικής περιόδου, πίνακες των εκλογικών τμημάτων που συστάθηκαν σε όλη την επικράτεια. β) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ονομαστικούς καταλόγους όλων των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α' έως και γ', ε', στ', η', ι', ια', ιβ' και ιδ'. γ) Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ονομαστικό κατάλογο των δικαστικών αντιπροσώπων του. δ) Το Ελεγκτικό Συνέδριο, ονομαστικούς καταλόγους των παρέδρων και εισηγητών του, καθώς και των δικαστικών υπαλλήλων που αναφέρονται στην παρ. 3 στοιχείο ιε'. ε) Οι πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας ονομαστικούς καταλόγους των δικηγόρων και των ασκούμενων δικηγόρων. στ) Οι Περιφερειάρχες, δια του Υπουργείου Εσωτερικών, ονομαστικές καταστάσεις, όλων των μόνιμων δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων της περιφέρειάς τους, που μπορούν σύμφωνα με την παράγραφο 4 να διοριστούν αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής. Για όσους υπηρετούν σε υπηρεσίες των υπουργείων, κεντρικές ή περιφερειακές, οι καταστάσεις συντάσσονται από την αρμόδια κεντρική υπηρεσία κάθε υπουργείου και αποστέλλονται στο Υπουργείο Εσωτερικών. ζ) Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ονομαστικό κατάλογο των δικαστικών αντιπροσώπων της περ. ιστ) της παρ. 3. Οι παραπάνω με στοιχεία β' έως και ζ' ονομαστικοί κατάλογοι αποστέλλονται το αργότερο δέκα (10) ημέρες μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 31. 7. Σε κάθε εκλογική περιφέρεια, διορίζονται από τα πρόσωπα που	των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των αναπληρωτών τους, παρίσταται εκπρόσωπος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, οριζόμενος, μαζί με τον αναπληρωτή του, από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου αυτού. Η γνωστοποίηση του εκπροσώπου και αναπληρωτή του γίνεται προς τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την ημέρα προκήρυξης των εκλογών. Η τυχόν απουσία για οποιοδήποτε λόγο του εκπροσώπου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών δεν ασκεί καμία επίδραση στην εγκυρότητα των συνεδριάσεων και των αποφάσεων του παραπάνω δικαστηρίου. 9. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των διορισμένων αναπληρωτών σε κάποια εκλογική περιφέρεια και παραμείνουν εκλογικά τμήματα χωρίς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ο οικείος έφορος μπορεί να διορίσει στα τμήματα αυτά αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4, που υπηρετούν και βρίσκονται στην ίδια εκλογική περιφέρεια. Η πράξη του εφόρου για το διορισμό ανακοινώνεται αμέσως στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στον εισαγγελέα πρωτοδικών της εκλογικής περιφέρειας. Στην ίδια αυτή περίπτωση είναι δυνατή και η χρησιμοποίηση αντιπροσώπων ή αναπληρωτών από άλλες εκλογικές περιφέρειες, τους οποίους διαθέτει με εντολή του ο έφορος της εκλογικής περιφέρειας στην οποία διορίστηκαν, ύστερα από αίτηση του εφόρου της περιφέρειας στην οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Οι μεταβολές αυτές ανακοινώνονται αμέσως στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στους οικείους εισαγγελείς πρωτοδικών. 10. Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικράτειας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι Πρόεδροι και Εισαγγελείς Πρωτοδικών, οι Πρωτοδίκες, οι Αντεισαγγελείς Πρωτοδικών, οι Πάρεδροι Πρωτοδικείων και Εισαγγελιών Πρωτοδικών, οι Πρωτοδίκες και οι Πάρεδροι των Διοικητικών Πρωτοδικείων, καθώς και οι Ειρηνοδίκες και Πταισματοδίκες, διορίζονται ως τακτικοί ή αναπληρωτές
---	---

αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 και αναπληρωτές των τακτικών αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό του συνόλου των εκλογικών τμημάτων κάθε εκλογικής περιφέρειας. Οι αναπληρωτές, με παραγγελία του εφόρου της περιφέρειας, αναπληρώνουν τους απουσιάζοντες ή κωλυομένους για οποιοδήποτε λόγο τακτικούς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ή τους βοηθούν στην εκτέλεση των καθηκόντων τους. 8. Στις συνεδριάσεις του Α1 Τμήματος του Αρείου Πάγου, που γίνονται οι διορισμοί των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των αναπληρωτών τους, παρίσταται εκπρόσωπος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, οριζόμενος, μαζί με τον αναπληρωτή του, από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου αυτού. Η γνωστοποίηση του εκπροσώπου και αναπληρωτή του γίνεται προς τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την ημέρα προκήρυξης των εκλογών. Η τυχόν απουσία για οποιοδήποτε λόγο του εκπροσώπου του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών δεν ασκεί καμία επίδραση στην εγκυρότητα των συνεδριάσεων και των αποφάσεων του παραπάνω δικαστηρίου. 9. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των διορισμένων αναπληρωτών σε κάποια εκλογική περιφέρεια και παραμείνουν εκλογικά τμήματα χωρίς αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, ο οικείος έφορος μπορεί να διορίσει στα τμήματα αυτά αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4, που υπηρετούν και βρίσκονται στην ίδια εκλογική περιφέρεια. Η πράξη του εφόρου για το διορισμό	αντιπρόσωποι της Δικαστικής Αρχής στα μεγαλύτερα εκλογικά τμήματα της περιφέρειας που υπηρετούν και κατά προτίμηση στα πλησιέστερα της έδρας της περιφέρειας και της άμεσης εποπτείας των εφόρων. 11. Οι δικαστικοί λειτουργοί της παραγράφου 2 δεν μπορούν να διοριστούν στην εκλογική περιφέρεια, από την οποία κατάγονται. 12. Οι συμβολαιογράφοι, οι δικηγόροι και οι ασκούμενοι δικηγόροι μπορούν να διορισθούν ως τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, τόσο στην εκλογική περιφέρεια από την οποία κατάγονται, όσο και στην εκλογική περιφέρεια στην οποία περιλαμβάνεται ολικά ή μερικά το πρωτοδικείο, στο οποίο είναι διορισμένοι και ασκούν τα καθήκοντα τους. 13. Οι έφοροι και οι τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ειδοποιούνται για το διορισμό τους τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την ψηφοφορία, από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και είναι υποχρεωμένοι να βρίσκονται στον τόπο του διορισμού τους δύο (2) ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Μόλις φτάσουν ειδοποιούν για την άφιξη τους τον Εισαγγελέα της περιφέρειας τους και τον οικείο Περιφερειάρχη.
--	--

ανακοινώνεται αμέσως στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στον εισαγγελέα πρωτοδικών της εκλογικής περιφέρειας. Στην ίδια αυτή περίπτωση είναι δυνατή και η χρησιμοποίηση αντιπροσώπων ή αναπληρωτών από άλλες εκλογικές περιφέρειες, τους οποίους διαθέτει με εντολή του ο έφορος της εκλογικής περιφέρειας στην οποία διορίστηκαν, ύστερα από αίτηση του εφόρου της περιφέρειας στην οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Οι μεταβολές αυτές ανακοινώνονται αμέσως στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και στους οικείους εισαγγελείς πρωτοδικών.

10. Οι εισηγητές του Συμβουλίου Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι Πρωτοδίκες, οι Αντεισαγγελείς Πρωτοδικών, οι Πάρεδροι Πρωτοδικείων και Εισαγγελιών Πρωτοδικών, οι Πρωτοδίκες και οι Πάρεδροι των Διοικητικών Πρωτοδικείων, οι Ειρηνοδίκες και Πταισματοδίκες, καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων με βαθμό Στρατιωτικού Δικαστή Γ', Δ' και Παρέδρου διορίζονται ως τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής στα μεγαλύτερα εκλογικά τμήματα της περιφέρειας που υπηρετούν και κατά προτίμηση στα πλησιέστερα της έδρας της περιφέρειας και της άμεσης εποπτείας των εφόρων.

11. Οι δικαστικοί λειτουργοί της παραγράφου 2 δεν μπορούν να διοριστούν στην εκλογική περιφέρεια, από την οποία κατάγονται.

12. Οι συμβολαιογράφοι, οι δικηγόροι και οι ασκούμενοι δικηγόροι μπορούν να διορισθούν ως τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, τόσο στην εκλογική περιφέρεια από την οποία κατάγονται, όσο και στην εκλογική

περιφέρεια στην οποία περιλαμβάνεται ολικά ή μερικά το πρωτοδικείο, στο οποίο είναι διορισμένοι και ασκούν τα καθήκοντά τους. 13. Οι έφοροι και οι τακτικοί ή αναπληρωτές αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής ειδοποιούνται για το διορισμό τους τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την ψηφοφορία, από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και είναι υποχρεωμένοι να βρίσκονται στον τόπο του διορισμού τους δύο (2) ημέρες πριν από την ψηφοφορία. Μόλις φτάσουν ειδοποιούν για την άφιξή τους τον Εισαγγελέα της περιφέρειάς τους και τον οικείο Περιφερειάρχη.».	
Άρθρο 42 Δομή γραπτού διαγωνισμού Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 9 ν. 4765/2021 Στην παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4765/2021 (Α' 6), περί της δομής και του περιεχομένου του πανελλήνιου γραπτού διαγωνισμού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι περ. α) και β) αντικαθίστανται, β) προστίθεται περ. γ), και η παρ. 1 του άρθρου 9 διαμορφώνεται ως εξής: «1. Ο πανελλήνιος γραπτός διαγωνισμός που αφορά στην πλήρωση θέσεων Ε.Ε.Π. και μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατηγορίας Π.Ε., Τ.Ε. και Δ.Ε. των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 2 περιλαμβάνει: α) εξέταση γνώσεων, β) δοκιμασία δεξιοτήτων και εργασιακής αποτελεσματικότητας. «1. Ο πανελλήνιος γραπτός διαγωνισμός που αφορά στην πλήρωση θέσεων Ε.Ε.Π. και μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατηγορίας Π.Ε., Τ.Ε. και Δ.Ε. των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 2 περιλαμβάνει: α) δοκιμασία δεξιοτήτων και εργασιακής αποτελεσματικότητας ή β) εξέταση γνώσεων ή γ) συνδυασμό των περ. α) και β).».	Παρ. 1 άρθρου 9 ν. 4765/2021 1. 1. Ο πανελλήνιος γραπτός διαγωνισμός που αφορά στην πλήρωση θέσεων Ε.Ε.Π. και μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατηγορίας Π.Ε., Τ.Ε. και Δ.Ε. των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 2 περιλαμβάνει: α) εξέταση γνώσεων, β) δοκιμασία δεξιοτήτων και εργασιακής αποτελεσματικότητας.
Άρθρο 47	Παρ. 3 άρθρου 2 π.δ. 57/2007

Αναπλήρωση του Προέδρου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 2 του π.δ. 57/2007 Στην παρ. 3 του άρθρου 2 του π.δ. 57/2007 (Α' 59), περί του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται, β) προστίθεται νέο, δεύτερο, εδάφιο και η παρ. 3 του άρθρου 2 διαμορφώνεται ως εξής: «3. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, καθώς και κένωσης της θέσης του Προέδρου, ο Αντιπρόεδρος ασκεί όλες τις αρμοδιότητες του Προέδρου για όσο χρόνο αυτός απουσιάζει ή κωλύεται ή μέχρι να πληρωθεί η θέση του Προέδρου. Ειδικά σε ό,τι αφορά πάσης φύσεως συλλογικά όργανα, στα οποία ορίζεται ότι μετέχει ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., ο Αντιπρόεδρος μετέχει νομίμως σε αντικατάσταση του Προέδρου μόνο αν αυτός ελλείπει και μέχρι την πλήρωση της θέσης του Προέδρου. Οι Αναπληρωτές Διευθυντές της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και του ΙΝ.ΕΠ., που ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., σύμφωνα με τα άρθρα 16 παράγραφος 2 και 34 παράγραφος 3, μετέχουν στο Δ.Σ. ως αναπληρωτές των Διευθυντών των αντίστοιχων εκπαιδευτικών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α..».	3. Ο Αντιπρόεδρος αναπληρώνει τον Πρόεδρο σε όλα τα εκ του νόμου προβλεπόμενα καθήκοντά του, όταν αυτός ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται και ασκεί όλες αρμοδιότητες του μεταβιβάσει ο τελευταίος. Οι Αναπληρωτές Διευθυντές της Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και του ΙΝ.ΕΠ., που ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., σύμφωνα με τα άρθρα 16 παράγραφος 2 και 34 παράγραφος 3, μετέχουν στο Δ.Σ. ως αναπληρωτές των Διευθυντών των αντίστοιχων εκπαιδευτικών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α..
Άρθρο 48 Αρμοδιότητες του Προέδρου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης – Τροποποίηση άρθρου 6 του π.δ. 57/2007 Στην παρ. 3 του άρθρου 6 του π.δ. 57/2007 (Α' 59), περί των	Παρ. 3 άρθρου 6 π.δ. 57/2007 3. Ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του ή το δικαίωμα υπογραφής στους προϊσταμένους των εκπαιδευτικών και υπηρεσιακών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α..

αρμοδιοτήτων του Προέδρου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, μετά από τη φράση «μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του ή το δικαίωμα υπογραφής», προστίθεται η φράση «στον Αντιπρόεδρο και», και η παρ. 3 του άρθρου 6 διαμορφώνεται ως εξής: «3. Ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του ή το δικαίωμα υπογραφής στο Αντιπρόεδρο και στους προϊσταμένους των εκπαιδευτικών και υπηρεσιακών μονάδων του Ε.Κ.Δ.Δ.Α..».	
Άρθρο 49 Επίδομα Συμβούλων Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 21 ν. 4940/2022 Στην παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4940/2022 (Α' 112), περί των Συμβούλων Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τη λέξη «συνέπειες» προστίθεται η φράση «, συμπεριλαμβανομένης της καταβολής του μηνιαίου επιδόματος θέσης ευθύνης της υποπερ. αζ) της περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4354/2015 (Α' 176)», β) το δεύτερο εδάφιο καταργείται και η παρ. 2 του άρθρου 21 διαμορφώνεται ως εξής: «2. Ο χρόνος που διανύεται σε θέση Συμβούλου Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας σε θέση Προϊσταμένου επιπέδου Τμήματος, ως προς όλες τις υπηρεσιακές συνέπειες, συμπεριλαμβανομένης της καταβολής του μηνιαίου επιδόματος θέσης ευθύνης της	Παρ. 2 άρθρου 21 ν. 4940/2022 2. Ο χρόνος που διανύεται σε θέση Συμβούλου Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου επιπέδου Τμήματος, ως προς όλες τις υπηρεσιακές συνέπειες. Στον ανωτέρω δεν καταβάλλεται το μηνιαίο επίδομα θέσης ευθύνης που προβλέπεται στο άρθρο 16 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

υποπερ. αζ) της περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4354/2015 (Α' 176).».	
Άρθρο 50 Βαθμός και απολαβές Γραμματέων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 6Α ν. 3852/2010 Στην παρ. 1 του άρθρου 6Α του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί του γραμματέα αποκεντρωμένης διοίκησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ως προς τον βαθμό του μετακλητού υπαλλήλου που προΐσταται της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, β) το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται ως προς τις απολαβές του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής: «1. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση προΐσταται Γραμματέας που καταλαμβάνει θέση μετακλητού υπαλλήλου με βαθμό πρώτο (1^ο) της κατηγορίας των ειδικών θέσεων. Οι απολαβές του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης είναι ίσες με τις απολαβές Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, όπως προβλέπεται στην περ. (α) της παρ. 5 του άρθρου 9 και την υποπερ. αβ) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4354/2015 (Α' 176).».	Παρ. 1 άρθρου 6Α 3852/2010 1. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση προΐσταται Γραμματέας που καταλαμβάνει θέση μετακλητού υπαλλήλου με βαθμό 2ο της κατηγορίας των ειδικών θέσεων. Οι απολαβές του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης είναι ίσες με τις απολαβές Ειδικού Γραμματέα Υπουργείου, όπως προβλέπεται στην περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 9 και την υποπερ. αβ' της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4354/2015 (Α' 176).
Άρθρο 51 Γραφείο Γραμματέων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 6Β ν. 3852/2010 Στην παρ. 6 του άρθρου 6Β του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί των αρμοδιοτήτων του γραμματέα αποκεντρωμένης διοίκησης, η λέξη «Ειδικών» αντικαθίσταται από τη λέξη «Γενικών» και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:	Παρ. 6 άρθρου 6Β ν. 3852/2010 6. Τον Γραμματέα επικουρεί στο έργο του «Γραφείο Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης» για τη λειτουργία του οποίου εφαρμόζονται τα άρθρα 45 έως 48 του ν. 4622/2019 (Α' 133), που αφορούν στην οργάνωση και στελέχωση των ιδιαίτερων γραφείων των Ειδικών Γραμματέων των Υπουργείων.».

«6. Τον Γραμματέα επικουρεί στο έργο του «Γραφείο Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης» για τη λειτουργία του οποίου εφαρμόζονται τα άρθρα 45 έως 48 του ν. 4622/2019 (Α' 133), που αφορούν στην οργάνωση και στελέχωση των ιδιαίτερων γραφείων των Γενικών Γραμματέων των Υπουργείων.»	
Άρθρο 52 Έξοδα παράστασης Προέδρου, Αντιπροέδρων, Γενικού Γραμματέα και Ταμία της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας - Τροποποίηση άρθρου 18 π.δ. 74/2011 Στο άρθρο 18 του π.δ. 74/2011 (Α' 181), περί Προέδρου της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, προστίθεται παρ. 6 ως εξής: «6. Στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου καταβάλλονται έξοδα παράστασης χιλίων (1.000) ευρώ μηνιαίως. Στους Αντιπροέδρους, στον Γενικό Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου και στον Ταμία καταβάλλονται έξοδα παράστασης που ισούνται με το πενήντα τοις εκατό (50%) των εξόδων παράστασης του Προέδρου. Τα έξοδα της παρούσας βαρύνουν τον προϋπολογισμό της ΕΝ.Π.Ε.».	Άρθρο 18 π.δ. 74/2011 Άρθρο 18 Πρόεδρος - αρμοδιότητες - αναπλήρωση - εκλογή νέου Προέδρου 1. Ο Πρόεδρος: α. Είναι Πρόεδρος της ΕΝ.Π.Ε., του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής. β. Εκπροσωπεί την ΕΝ.Π.Ε. στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή και δίνει τους όρκους που επιβάλλονται στην ΕΝ.Π.Ε. γ. Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει η ΕΝ.Π.Ε. δ. Λαμβάνει κάθε μέτρο με το οποίο προωθούνται και προστατεύονται τα συμφέροντα της ΕΝ.Π.Ε. ε. Επιλαμβάνεται θεμάτων αρμοδιότητας της Εκτελεστικής Επιτροπής, όταν δημιουργείται προφανής κίνδυνος ή ζημία των συμφερόντων της ΕΝ.Π.Ε.. Στην περίπτωση αυτή υποχρεούται να υποβάλει τις σχετικές αποφάσεις για επικύρωση στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής. στ. Συγκαλεί σε συνεδρίαση το Διοικητικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή. ζ. Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής. η. Εισηγείται τα θέματα ημερήσιας διάταξης και διευθύνει τις εργασίες του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής, λαμβάνει μέτρα για την τήρηση της τάξης και των κανονισμών, δίνει το λόγο στους ομιλητές και τον αφαιρεί. Θέτει τα θέματα σε ψηφοφορία και αναγγέλλει το αποτέλεσμα

	αυτής. Κηρύσσει την έναρξη και τη λήξη των συνεδριάσεων. θ. Υπογράφει μαζί με τον Γενικό Γραμματέα τα πρακτικά των συνεδριάσεων των οργάνων της ΕΝ.Π.Ε. ι. Υπογράφει μαζί με τον Ταμία τα εντάλματα πληρωμής σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού της ΕΝ.Π.Ε. ια. Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών της ΕΝ.Π.Ε. και τις διευθύνει. ιβ. Είναι προϊστάμενος του προσωπικού της ΕΝ.Π.Ε. ιγ. Εκτελεί τις αποφάσεις των οργάνων της ΕΝ.Π.Ε. ιδ. Με απόφαση του μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του σε Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και σε στελέχη του προσωπικού της ΕΝ.Π.Ε. 2. Όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται τα καθήκοντα του ασκεί ο Α` Αντιπρόεδρος και αν και αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, ο Β` Αντιπρόεδρος. 3. Όταν η θέση του Προέδρου μένει κενή για οποιοδήποτε λόγο, ώσπου να εκλεγεί ο νέος Πρόεδρος, τα καθήκοντα του Προέδρου ασκεί ο Α` Αντιπρόεδρος και αν και αυτός απουσιάζει ή κωλύεται ή η θέση είναι κενή για οποιοδήποτε λόγο, τα καθήκοντα του Προέδρου ασκεί ο Β` Αντιπρόεδρος. 4. Αν η θέση του Προέδρου μένει κενή για οποιοδήποτε λόγο ο νέος Πρόεδρος εκλέγεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε δέκα πέντε (15) ημέρες αφότου η θέση έμεινε κενή. Πριν συνέλθει το Διοικητικό Συμβούλιο για την εκλογή νέου Προέδρου πρέπει να συμπληρωθεί η κενωθείσα θέση συμβούλου που κατέχει ο τέως Πρόεδρος. 5. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται από τον Α` Αντιπρόεδρο, για την εκλογή νέου Προέδρου, και εκλέγει ανάμεσα στα Μέλη του τον Πρόεδρο, με μυστική ψηφοφορία. Πρόεδρος εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Αν δεν επιτυγχάνεται αποτέλεσμα ύστερα από δύο διαδοχικές ψηφοφορίες, εκλέγεται όποιος λάβει στην τρίτη ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι λάβουν ίσο αριθμό
--	---

	ψηφών, ενεργείται ανάμεσα τους δημόσια κλήρωση από τον προεδρεύοντα Αντιπρόεδρο.
Άρθρο 53 Έξοδα παράστασης Προέδρου, Αντιπροέδρων και Γενικού Γραμματέα της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας - Τροποποίηση άρθρου 37 π.δ. 75/2011 Στο άρθρο 37 του π.δ. 75/2011 (Α' 182), περί του Προέδρου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, προστίθεται παρ. 7 ως εξής: «7. Στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου καταβάλλονται έξοδα παράστασης χιλίων (1.000) ευρώ μηνιαίως. Στους Αντιπροέδρους και στον Γενικό Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου καταβάλλονται έξοδα παράστασης που ισούνται με το πενήντα τοις εκατό (50%) των εξόδων παράστασης του Προέδρου. Τα έξοδα της παρούσας βαρύνουν τον προϋπολογισμό της Κ.Ε.Δ.Ε.»	Άρθρο 37 π.δ. 75/2011 Άρθρο 37 Πρόεδρος της Κ.Ε.Δ.Ε.- αρμοδιότητες, αναπλήρωση, εκλογή νέου Προέδρου 1. Πρόεδρος της Κ.Ε.Δ.Ε. είναι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής αυτής. 2. Ο Πρόεδρος ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α. Εκπροσωπεί την Κ.Ε.Δ.Ε. στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή και δίνει τους όρκους που επιβάλλονται στην Κ.Ε.Δ.Ε. β. Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει η Κ.Ε.Δ.Ε. γ. Λαμβάνει κάθε μέτρο με το οποίο προωθούνται και προστατεύονται τα συμφέροντα της Κ.Ε.Δ.Ε. δ. Επιλαμβάνεται θεμάτων αρμοδιότητας του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Εκτελεστικής Επιτροπής, όταν από την καθυστέρηση δημιουργείται προφανής κίνδυνος ή ζημία των συμφερόντων της Κ.Ε.Δ.Ε., τα οποία φέρει για επικύρωση στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Εκτελεστικής Επιτροπής ανάλογα. ε. Συγκαλεί σε συνεδρίαση το Διοικητικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή. - στ. Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής. ζ. Εισηγείται τα θέματα ημερήσιας διάταξης και διευθύνει τις εργασίες του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής, λαμβάνει μέτρα για την τήρηση της τάξης και των κανονισμών, δίνει το λόγο στους ομιλητές και τον αφαιρεί. Θέτει τα θέματα σε ψηφοφορία και αναγγέλλει το αποτέλεσμα αυτής. Κηρύσσει την έναρξη και τη λήξη των συνεδριάσεων. η. Υπογράφει μαζί με τον Γενικό Γραμματέα τις αποφάσεις και τα πρακτικά των συνεδριάσεων των οργάνων της Κ.Ε.Δ.Ε. θ. Υπογράφει τα εντάλματα πληρωμής σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού της Κ.Ε.Δ.Ε.

	ι. Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών της Κ.Ε.Δ.Ε. και τις διευθύνει. ια. Είναι προϊστάμενος του προσωπικού της Κ.Ε.Δ.Ε. ιβ. Εκτελεί τις αποφάσεις των οργάνων της Κ.Ε.Δ.Ε. ιγ. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να μεταβιβάζονται αρμοδιότητες του σε Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Κ.Ε.Δ.Ε. 3. Όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται τα καθήκοντα του ασκεί ο Α` Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και αν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται τα ασκεί ο Β` Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου. 4. Όταν η θέση του Προέδρου μένει κενή για οποιοδήποτε λόγο, όπου να εκλεγεί ο νέος Πρόεδρος, τα καθήκοντα του Προέδρου ασκεί ο Α` Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και αν και αυτός απουσιάζει ή κωλύεται ή η θέση είναι κενή για οποιοδήποτε λόγο, τα καθήκοντα του Προέδρου ασκεί ο Β` Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου. 5. Αν η θέση του Προέδρου μένει κενή για οποιοδήποτε λόγο, ο νέος Πρόεδρος εκλέγεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε δέκα (10) ημέρες, αφού η θέση έμεινε κενή. Πριν συνέλθει το Διοικητικό Συμβούλιο για την εκλογή νέου Προέδρου, πρέπει να συμπληρωθεί η κενωθείσα θέση συμβούλου που κατείχε ο τέως Πρόεδρος. 6. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται από τον Α` Αντιπρόεδρο αυτού και αν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται ή η θέση είναι κενή, από τον Β` Αντιπρόεδρο αυτού για την εκλογή νέου Προέδρου, και εκλέγει ανάμεσα στα Μέλη του τον Πρόεδρο, με μυστική ψηφοφορία. Εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Αν δεν επιτυγχάνεται αποτέλεσμα ύστερα από δύο διαδοχικές ψηφοφορίες, εκλέγεται όποιος λάβει στην τρίτη ψηφοφορία τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι λάβουν ίσο αριθμό ψήφων, ενεργείται ανάμεσα τους κλήρωση από τον προεδρεύοντα.
Άρθρο 58 Ειδική Επιτροπή Παρακολούθησης της εφαρμογής της νομοθεσίας για την ευζωία	Παρ. 2 άρθρου 39 ν. 4830/2021 2. Ειδικότερα, μέχρι τη θέση σε πλήρη εφαρμογή του Εθνικού Μητρώου Ζώων

των ζώων συντροφιάς - Αντικατάσταση παρ. 2 άρθρου 39 ν. 4830/2021 Η παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 4830/2021 (Α' 169), περί της Ειδικής Επιτροπής Παρακολούθησης της εφαρμογής της νομοθεσίας για την ευζωία των ζώων συντροφιάς, αντικαθίσταται ως εξής: «2. Όσον αφορά στον εκπρόσωπο φιλοζωικών σωματείων ή φιλοζωικών οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, αυτός εκλέγεται με ηλεκτρονική ψηφοφορία από το σύνολο των φιλοζωικών σωματείων και οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν καταγραφεί στο ΥποΜητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων της παρ. 23 του άρθρου 2 και η διοίκηση των οποίων έχει προκύψει βάσει νόμιμων αρχαιρεσιών. Μέχρι την ανάδειξη του με τη διαδικασία του πρώτου εδαφίου, είναι δυνατή η συγκρότηση και λειτουργία της Επιτροπής της παρ. 1 με τα λοιπά μέλη. Ειδικά για την περίπτωση αυτή, σε περίπτωση ισοψηφίας κατά τη λήψη αποφάσεων, επικρατεί η άποψη υπέρ της οποίας τάσσεται ο πρόεδρος της Επιτροπής.».	Συντροφιάς (ΕΜΣΖ) και του Υπομητρώου Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων της παρ. 23 του άρθρου 2, ο εκπρόσωπος φιλοζωικών σωματείων ή φιλοζωικών οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, αναδεικνύεται μέσω κλήρωσης. Για τη συμμετοχή των υποψηφίων εκπροσώπων φιλοζωικών σωματείων ή φιλοζωικών οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα στην κλήρωση, κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση καταχώρισης των αναγνωρισμένων και νομίμως λειτουργούντων Φιλοζωικών Σωματείων και Φιλοζωικών Οργανώσεων μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα, με την ονομασία «Υπομητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων». Δικαίωμα πρόσβασης στη βάση καταχώρισης του δευτέρου εδαφίου έχουν οι αρμόδιοι υπάλληλοι του Τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών. Τα δεδομένα και στοιχεία που καταχωρίζονται στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση του δευτέρου εδαφίου μεταφέρονται με ασφαλή τρόπο στο Υπομητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΣΖ) της περ. β) της παρ. 23 του άρθρου 2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται οι όροι δημιουργίας και λειτουργίας του Υπομητρώου Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων και τα πεδία που περιλαμβάνει αυτό, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις καταχώρισης δεδομένων και στοιχείων, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, οι διαδικασίες συμμετοχής των υποψηφίων εκπροσώπων φιλοζωικών σωματείων ή φιλοζωικών οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, κλήρωσης και ανάδειξης του εκπροσώπου και κάθε άλλη αναγκασία λεπτομέρεια.
Άρθρο 54 Αντιπρόεδρος δημοτικής επιτροπής - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 74 ν. 3852/2010 Στην παρ. 6 του άρθρου 74 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί εκλογής	Παρ. 6 άρθρου 74 ν. 3852/2010 6. Η επιτροπή στην πρώτη συνεδρίαση μετά από την εκλογή της εκλέγει μεταξύ των μελών της, με φανερή ψηφοφορία, τον αντιπρόεδρο, ο οποίος προέρχεται από τη μειοψηφία. Δικαίωμα ψήφου στην

αντιπροέδρου δημοτικής επιτροπής, προστίθενται τρίτο και τέταρτο εδάφιο και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής: «6. Η επιτροπή στην πρώτη συνεδρίαση μετά από την εκλογή της εκλέγει μεταξύ των μελών της, με φανερή ψηφοφορία, τον αντιπρόεδρο, ο οποίος προέρχεται από τη μειοψηφία. Δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση αυτή έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής. Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν αποδεχθεί το αξίωμα του αντιπρόεδρου ο δημοτικός σύμβουλος της μειοψηφίας ή αυτός παραιτηθεί και δεν αποδέχεται το αξίωμα του αντιπρόεδρου άλλος δημοτικός σύμβουλος προερχόμενος από τη μειοψηφία, τότε εκλέγεται αντιπρόεδρος μέλος της δημοτικής επιτροπής που προέρχεται από την πλειοψηφία. Σε κάθε περίπτωση και μέχρι την πλήρωση της θέσης του αντιπρόεδρου η δημοτική επιτροπή λειτουργεί νόμιμα.».	περίπτωση αυτή έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής.
Άρθρο 55 Αναπλήρωση προέδρου και τρόπος συνεδρίασης δημοτικής επιτροπής –Τροποποίηση τίτλου, παρ. 2 και 7 άρθρου 75 ν. 3852/2010 1. Ο τίτλος του άρθρου 75 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί λειτουργίας της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 75 Λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής». 2. Στην παρ. 2 του άρθρου 75 του ν. 3852/2010 επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τη φράση «το μέλος της επιτροπής το οποίο» προστίθεται η φράση «προέρχεται από την πλειοψηφία και», β) στο τέλος της παρ. 2 προστίθεται	Παρ. 2 και 7 άρθρου 75 ν. 3852/2010 2. Αν απουσιάζει ή κωλύεται ο πρόεδρος της επιτροπής, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπρόεδρου, το μέλος της επιτροπής το οποίο έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση ισοψηφίας δεν υπερισχύει η ψήφος του αντιπρόεδρου ή του μέλους της επιτροπής που προεδρεύει λόγω απουσίας ή κωλύματος του αντιπρόεδρου. Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους. 7. Οι συνεδριάσεις των επιτροπών είναι δημόσιες και γίνονται στο δημοτικό κατάστημα. Η επιτροπή με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η επιτροπή μπορεί με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της να αποφασίζει να

εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής: «2. Αν απουσιάζει ή κωλύεται ο πρόεδρος της επιτροπής, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπρόεδρου, το μέλος της επιτροπής το οποίο προέρχεται από την πλειοψηφία και έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση ισοψηφίας δεν υπερισχύει η ψήφος του αντιπρόεδρου ή του μέλους της επιτροπής που προεδρεύει λόγω απουσίας ή κωλύματος του αντιπρόεδρου. Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της εκλογής τους. Αν απουσιάζει ο πρόεδρος της επιτροπής, αναπληρώνεται ως προς τη συμμετοχή του στην επιτροπή από αναπληρωματικό μέλος της πλειοψηφίας κατά τη σειρά εκλογής τους.». 3. Η παρ. 7 του άρθρου 75 του ν. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «7. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής είναι δημόσιες και διεξάγονται: α) δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας του δήμου, ή β) με τηλεδιάσκεψη, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ή γ) με μικτό τρόπο, διά ζώσης και με τηλεδιάσκεψη. Η επιτροπή μπορεί με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της να αποφασίζει να συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο. Μία (1) τουλάχιστον συνεδρίαση της δημοτικής επιτροπής τον μήνα διεξάγεται υποχρεωτικά δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας του δήμου, με εξαίρεση τους νησιωτικούς και ορεινούς δήμους. Η επιτροπή με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία απαγγέλλεται σε δημόσια	συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο.
--	---

	συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών.».	
30.	Κατάργηση διατάξεων	
	Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης που προβλέπουν κατάργηση	Καταργούμενες διατάξεις
	Άρθρο 37 Τελικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις 3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται ο ν. 1427/1984 (Α' 40), περί άσκησης του εκλογικού δικαιώματος κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους Έλληνες που διαμένουν στο έδαφος των λοιπών κρατών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.	Ν. 1472/1984 «Άσκηση του εκλογικού δικαιώματος κατά τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους Έλληνες που διαμένουν στο έδαφος των λοιπών κρατών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας» (Α' 40).

Η. Έκθεση εφαρμογής της ρύθμισης

31.	Συναρμοδιότητα Υπουργείων / υπηρεσιών / φορέων				
Σχετική διάταξη αξιολογούμενης ρύθμισης		Συναρμόδια Υπουργεία – Συναρμόδιες υπηρεσίες / φορείς		Αντικείμενο συναρμοδιότητας	
Άρθρο 33		Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη		Πρόβλεψη εξουσιοδότησης για την έκδοσης κοινής υπουργικής απόφασης	
Άρθρο 34		Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών		Πρόβλεψη εξουσιοδότησης για την έκδοσης κοινής υπουργικής απόφασης	
Άρθρο 36		Υπουργεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Εξωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών		Πρόβλεψη εξουσιοδοτήσεων για την έκδοση υπουργικών αποφάσεων	
32.	Έκδοση κανονιστικών πράξεων και εγκυκλίων				
Εξουσιοδοτική διάταξη		Είδος πράξης	Αρμόδιο ή επισπεύδον Υπουργείο ή υπηρεσία	Αντικείμενο	Χρονοδιάγραμμα (ενδεικτική ή αποκλειστική προθεσμία)
Άρθρο 33		Απόφαση	Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη	Ρύθμιση θεμάτων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, κατά τις βουλευτικές εκλογές, τις ευρωεκλογές, καθώς και κάθε άλλη εκδήλωση της	

			λαϊκής ετυμηγορίας, που αφορούν στη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας εκλογικών κέντρων των κομμάτων και των συνδυασμών, τη σειρά προτεραιότητας ίδρυσης αυτών, τη σειρά προτεραιότητας για την πραγματοποίηση των προεκλογικών ομιλιών και κάθε άλλο συναφές θέμα	
Άρθρο 34	Απόφαση	Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών	αθροισμός ημερήσιας αποζημίωσης στα μέλη των εφορευτικών επιτροπών.	
Παρ. 1 άρθρου 36	Απόφαση	Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης	Καθορισμός διαδικασίας εγγραφής, μεταβολής και ακύρωσης της αίτησης εγγραφής στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους επιστολικής ψήφου, του τρόπου πιστοποίησης του εκλογέα, της πιθανής διαδικασίας ηλεκτρονικής αποστολής δικαιολογητικών και κάθε άλλου θέματος σχετικού με την εφαρμογή	

			των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 8.	
Παρ. 2 άρθρου 36	Απόφαση	Εξωτερικών και Εσωτερικών	Καθορισμός διαδικασίας υποβολής αίτησης της παρ. 1 του άρθρου 8 για λογαριασμό εκλογέων από τις αρμόδιες προξενικές αρχές.	
Παρ. 3 άρθρου 36	Απόφαση	Εσωτερικών	Εξειδίκευση του περιεχόμενου των ειδικών φακέλων ψηφοφορίας, καθώς και του εντύπου αίτησης – υπεύθυνης δήλωσης επιστολικής ψήφου του άρθρου 12. Με όμοια απόφαση μπορούν να καθορίζονται κάθε λεπτομέρεια και τα λοιπά χαρακτηριστικά του ψηφοδελτίου της παρ. 2 του άρθρου 12.	
Παρ. 4 άρθρου 36	Απόφαση	Εσωτερικών	Καθορισμός του τύπου και των διαστάσεων των φακέλων ψηφοφορίας της παρ. 5 του άρθρου 12.	
Παρ. 5 άρθρου 36	Απόφαση	Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	Καθορισμός των προϋποθέσεων και του ποσού το οποίο καταβάλλεται σε τραπεζικό λογαριασμό του εκλογέα για την εφαρμογή της παρ.	

			6 του άρθρου 13, ο οποίος δηλώνεται στην ειδική εφαρμογή του άρθρου 8, στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η χρέωση του παραλήπτη με το κόστος αποστολής από τον εκλογέα του φακέλου επιστροφής επιστολικής ψήφου των παρ. 5 και 6 του άρθρου 13	
Παρ. 6 άρθρου 36	Απόφαση	Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	Καθορισμός αποζημίωσης των προέδρων και των μελών των επιτροπών των άρθρων 15 και 16 του παρόντος, καθώς και του Γενικού Εφόρου και των Βοηθών Γενικού Εφόρου του άρθρου 18. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται αποζημίωση των υπαλλήλων που συνεπικουρούν το έργο της επιτροπής του άρθρου 15 και του γραμματέα της επιτροπής του άρθρου 16.	
Παρ. 7 άρθρου 36	Απόφαση	Εσωτερικών	Περιοδική επανάληψη της διαδικασίας του άρθρου 29 περί εκκαθάρισης εκλογικών καταλόγων. Με την	

			ίδια απόφαση καθορίζονται τα χρονικά διαστήματα των παρ. 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 29	
Παρ. 8 άρθρου 36	Απόφαση	Εσωτερικών	Καθορισμός λεπτομερειών τήρησης του μητρώου της παρ. 2 του άρθρου 31, του τρόπου υποβολής των στοιχείων σ' αυτό και κάθε άλλου θέματος σχετικού με την εφαρμογή του άρθρου 31 περί μητρώου καταστημάτων ψηφοφορίας και εκλογικών τμημάτων.	

Ανάγκη σύστασης νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας	
33.	Ποιες διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης προβλέπουν τη σύσταση νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας;
34.	Γιατί προτείνεται η σύσταση αυτού του νέου οργάνου και δεν επαρκούν οι υφιστάμενες διοικητικές δομές για να επιτευχθεί ο στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης;
35.	Χρόνος έναρξης λειτουργίας του νέου οργάνου

36.	Έχει γίνει η σχετική οικονομοτεχνική μελέτη αναφορικά με τη σύσταση του νέου οργάνου; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, να επισυναφθεί ηλεκτρονικά.
	Στοιχεία νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας
37.	Επωνυμία ή ονομασία και νομική μορφή
38.	Χώρος λειτουργίας του νέου οργάνου
39.	Διασφάλιση επαρκούς υλικοτεχνικού & ηλεκτρονικού εξοπλισμού
40.	Τρόπος στελέχωσης του νέου οργάνου

Αθήνα, 11 Ιανουαρίου 2024

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΔΕΝΔΙΑΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

**ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

ΔΟΜΝΑ – ΜΑΡΙΑ
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

**ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

**ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

**ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ**

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ